TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 24 (1895) 1986 BIRŽELIS-JUNE 10 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Tauta grėsmės akivaizdoje

Ilgame vienos ar kitos tautos gyvenimo kelyje būna tragiškų laikotarpių, kuriuose joms tenka žvelgti mirčiai į akis. Tai bado, maro, karo ir kitokių masinių nelaimių laikotarpiai. Jų netrūko ir lietuvių tautos istorijoje. Mūsų tautai teko pergyventi daugybę invazijų, karų, sukilimų, bado ir maro laikotarpių. Pvz. didysis maras Lietuvoje XVII š. nusiaubė ištisas gyventojų sritis ir sunaikino trečdalį gyventojų. Su II D. karu atėjusios okupacijos sunaikino daug Lietuvos žmonių. Gelbėdamiesi nuo sunaikinimo, vieni bėgo į rytus, kiti į vakarus. Daugelis į gimtąjį savo kraštą negrįžo: vieni buvo sunaikinti, kiti suluošinti, treti pasiliko gyventi kituose kraštuose, kur nesiaučia tokię gyvybiniai pavojai. Tuo būdu lietuvių tautai tame tragiškame laikotarpyje teko žvelgti mirčiai į akis — visa tauta buvo atsidūrusi gyvybinėje grėsmėje. Niekam nebūdama pavojinga, ji pateko dviejų milžinų sūkurin. Kanadietis rašytojas Len Petersonas, sukūręs dramą apie baltiečių tautas, tokią situaciją pavadino "milžinų replėse". Milžinų žingsniai mažiesiems visuomet būna pavojingi vien dėl to, kad mažieji įsikuria ant kelio, kuriuo tie milžinai vaikščioja. O pasitraukti nuo to kelio neįmanoma, kaip neįmanoma pajudėti ir įsikerojusiems medžiams.

VIENAS didžiųjų smūgių lietuvių tautai, nuo amžių įsikūrusiai ant milžinų kelio, buvo sibiriniai trėmimai, prasidėję 1941 metais. Maskvinis milžinas, panūdęs žygiuoti į vakarus, užsimojo pašalinti nuo to žygio kelio lietuvių tautą, sudariusią jam pavojingą kliūtį. Milžino užmojis buvo milžiniško masto. Kaip vėliau sužinota, buvo suplanuota deportuoti iš Lietuvos 700.000 gyventojų į tuščius Sibiro plotus, o Lietuvą apgyvendinti kitų tautybių žmonėmis, ypač rusais. Ne veltui iš Maskvos pasklido šūkis "Lietuva be lietuvių". Tiesa, didysis milžino užmojis ne visai pavyko — iš dalies jį sukliudė vakarinio milžino žygis, iš dalies pačių Lietuvos gyventojų pasipriešinimas, ypač partizaninis sąjūdis. Tačiau tautai buvo padaryta didelė žaizda — ji neteko daugybės savo narių. Keliolika metų ji buvo priversta gyventi mirties grėsmėje ir matyti tragišką savo likimą. Juk tai buvo užmojis nušluoti lietuvių tautą nuo žemės paviršiaus. Jis priminė žuvusias baltų tautas — prūsus, jotvingius ir kitus. Jie žuvo nuo tų pačių milžinų, siautėjusių ir vakaruose, ir rytuose. Tai reiškia, kad ir lietuviams sunaikinimo pavojus yra realus. Išlikti mažai tautai tarp agresyvių, besivaidijančių milžinų yra sunkus istorinis uždavinys.

TĄ sunkųjį uždavinį sprendžiame jau nuo to laiko, kai pati Lietuva nustojo būti milžinu, t. y. didele valstybe. Kol Lietuva pajėgė būti milžinu, visi su ja skaitėsi, nebuvo pavojaus patekti svetimųjų naikinimo pavojun. Netekusi valstybinės galybės tauta negali guostis turėtais milžino batais — privalo žygiuoti su kukliomis pajėgomis, gimstančiomis iš tautos branduolio. Ji negali grasinti nė vienam milžinui, o tik saugotis, kad nesutryptų, brandinti dvasines-kūrybines jėgas, ugdyti dvasinius milžinus, kurie iškiltų virš fizinių milžinų, remiančių savo galybę ginklų ir skaičių jėga. Ta linkme eidama, lietuvių tauta šiuo metu turi stiprinti dvasinį apsiginklavimą, atsiremti į dvasinių galiūnų ugdytoją krikščionybę ir tautinę sąmonę. Tokioje perspektyvoje turime matyti ir savo tautos praeitį, ir ateitį. Matydami tragišką praeitį, turėtume ne skęsti raudose bei ašarose, o mokytis naujo kelio ateitin. Pvz. sibiriniai trėmimai yra didelė ir neužmirštama tautos žaizda, bet ją regėdami turime prisiminti ne tiktai sibirinių kapų kryželius — privalome pajusti ryžtą atsinaujinti visos tautos mastu. Juk ryžtinga tauta gali pakilti ir iš pelenų. Dabar metas ugdyti bei stiprinti tautos gajumą ir vergijos, ir laisvės sąlygose. Minėdami skaudžią praeitį, protestuojam prieš tautos naikintojus ir žadiname ryžtą į naują gyvenimą, formuojamą naujose sąlygose. **Pr. G.**

Toronto Maironio mokyklos mergaičių choras, sudarytas iš X, IX ir VIII skyrių, dainuoja mokyklos ir lituanistinių kursų išleistuvėse 1986. V. 24 Lietuvių namuose. Dirigentė — DALIA VISKONTIENĖ **Nuotr. St. Dabkaus**

Radijo programos pavergtom tautom

Tarptautinis seminaras Miunchene, kuriame dalyvavo įvairių tautų radijo darbuotojai

"Laisvosios Europos — Laisvės" radijas (RFE/RL) 1986 m. balandžio 27 d. surengė tarptautinių radijo laidų seminarą, kuriame buvo svarstomi įvairūs klausimai, susiję su programomis trumpomis radijo bangomis. Seminaras įvyko Miunchene, "Laisvosios Europos — Laisvės" radijo būstinėje. Jame dalyvavo keliasdešimt atsakingų radijo darbuotojų. Seminarui vadovavo Vakarų Vokietijos ambasadorius Karl-Guenter von Hase, kuris supažindino dalyvius su pagrindiniais seminaro kalbėtojais.

Šeimininkų vardu kalbėjo dabartinis "Laisvosios Europos — Laisvės" radijo vadovas Gene Pell, buvęs "Amerikos balso" direktorius, o dar anksčiau dirbęs korespondentu Maskvoje. Iš tų laikų jis gerai pažįsta ne tik Sovietų Sąjungą, bet ir Baltijos valstybes, kurių sostinėse yra apsilankęs. Pasak jo, Maskva isteriškai reaguoja į užsienio radijo laidas ir negaili lėšų jų trukdymui. Nors užsienio radijo laidos nesiekia komunistinės santvarkos griovimo, sovietiniai sluoksniai jas laiko ardomąja veikla, smarkiai trukdo informacijos perdavimą.

Jieškoti ir gauti žinių yra kiekvieno žmogaus teisė. "Laisvosios Europos — Laisvės" radijas kaip tik siekia padėti žmonėms pasinaudoti šia teise įvairiuose kraštuose, ypač ten, kur režimas žodį ir idėjas mėgina panaudoti savo propagandos tikslams. Pell pabrėžė baltiečių atskirumą, išskaičiuodamas programas įvairiomis kalbomis.

"Izraelio balso" užsienio tarnybos direktorius Viktoras Grajevskis papasakojo apie laidas žydams septyniolika kalbų. Didžiausias šių laidų priešas, sakė jis, yra trukdymai, kuriuos vis dėlto galima įveikti. Nors Sovietų Sąjunga ir negaili lėšų radijo programų trukdymams, tačiau jos galimybės ribotos — visų programų neįstengia užgožti. Tai žino ir pati Maskva, kuri stengiasi labiau trukdyti tik tas programas, kurios jai atrodo pavojingesnės. "Izraelio balsas" turi griežtą nurodymą nesikišti į Sovietų Sąjungos vidaus reikalus. Jis ribojasi tik žydų reikalais ir pabrėžia jų emigravimo teisę. Redakcijoje dirba buvę geriausi Sovietų Sąjungos radijo žurnalistai ir pranešėjai. Grajevskis pasigedo glaudesnio bendradarbiavimo tarp tų, kurie tvarko tarptautinių radijo laidų transliacijas.

Berlyno RIAS direktorius William W. Marsh trumpai supažindino su šio radijo istorija ir jo specifika. Šis amerikiečių išlaikomas Vakarų Berlyno radijas gerai girdimas ir Rytų Vokietijoje, kur jo laidos nuo 1979 m. nebetrukdomos. Netgi radijo korespondentams kartais leidžiama stebėti įvykius Rytų Berlyne. RIAS programos daug dėmesio skiria jaunimui ir inteligentams.

Vokietijos radijo (Deutschlandfunk) Europos programų direktorius dr. Juergen Reiss pabrėžė, kad pagal Vakarų Vokietijos įstatymus radijo laidos nėra vyriausybės kontroliuojamos. Jos negali būti vyriausybės propagandos įrankiu. Tai ypatingos pokario padėties rezultatas, daug prisidėjęs prie laidų patikimumo.

"Vokiškos bangos" (Deutsche Welle) generalinis direktorius Klaus Schuetz pažymėjo, kad tarptautinių radijo laidų problemos visur panašios. Nors šis radijas irgi griežtai laikosi nurodymo nesikišti į kitų kraštų vidaus reikalus, vis dėlto jo laidos neišvengia trukdymų. Jaučiamas lėšų trūkumas. Dėl lėšų stokos neįmanoma labiau išplėsti programų.

"Amerikos balso" direktoriaus pavaduotojas Morton Smith, apibūdindamas savo radijo darbą, taip pat aiškiai išskyrė baltiečių programų priklausomybę Europos skyriui. Tai rodo Baltijos valstybių prijungimo prie Sovietų Sąjungos nepripažinimą. Šio Amerikos pasaulinio radijo paskirtis — reikšti savo vyriausybės politiką atsispindi jo vedamuosiuose straipsniuose.

Diskusijose buvo kalbama apie radijo technikos naujoves, tarptautinio bendradarbiavimo galimybes, ypač apie laidų trukdymus, apie kuriuos jau surinkta pakankamai duomenų; belieka tik laukti didesnio vyriausybių dėmesio.

Buvęs "Laisvosios Europos" radijo direktorius dr. G. Urban atkreipė dėmesį į naują Gorbačiovo "kontrapropagandos" stilių, dėl kurio užsienio radijo programų darbas pasunkėjo — verčia gerinti kokybę, bet drauge teikia naujų akstinų jam tobulinti.

Po simpoziumo buvo proga pasidalyti asmeniškais įspūdžiais. "Vokiškos bangos" direktorius paaiškino, kodėl iki šiol šis radijas neturi programų baltiečių kalbomis, nors jam žinoma, kad šis radijas Baltijos kraštuose mielai klausomas. Tas klausimas, sakė direktorius, šiuo metu svarstomas, bet priklauso nuo vyriausybės, kuri baltietiškų transliacijų nelaiko pirmaeilės reikšmės dalyku. **Lmb.**

Toronto Maironio mokyklos ir lituanistinių kursų mokslo metu pabaigtuvėse atsisveikinimo žodį taria lit. kursų XIII klasės abiturientė RASA MALINAUSKAITĖ 1986. V. 24 **Nuotr. St. Dabkaus**

KANADOS ĮVYKIAI

Dar trys mėnesiai komisijai

Teisėjo J. Deschenes vadovaujama komisija, jieškanti naciams tarnavusių karo nusikaltėlių Kanadoje, savo darbą turėjo užbaigti birželio 30 d., bet gavo iš valdžios antrą pratęsimą trim mėnesiam. Ilgai buvo laukiama Sovietų Sąjungos ir Lenkijos leidimo ten apsilankyti komisijos advokatams, susipažinti su archyvine medžiaga ir laisvai apklausinėti liudininkus. Sutikimas buvo gautas tik artėjant gegužės užbaigai. Jame pabrėžiama, kad liudininkus apklausinėti Sovietų Sąjungoje bus galima tik po birželio 10 d. Tie 34 liudininkai pateiks įrodomos medžiagos dviem kariniais nusikaltimais kaltinamiem ukrainiečiam. Esą reikia poros savaičių liudininkams sutelkti ir paruošti. Žmonėms, kurie pažįsta sovietinę sistemą, labai įtartinas atrodė prasitarimas apie liudininkų paruošimą. Sovietų Sąjungoje liudijama tai, ko nori kompartija, nors jos norai ne visada sutampa su tiesa.

Iš Sovietų Sąjungos gautą kvietimą skeptiškai sutiko ir pati teisėjo J. Deschenes komisija. Tas kvietimas apsilankyti Sovietų Sąjungoje ir Lenkijoje buvo atmestas, nes gautas sutikimas pilnai nepadengia J. Deschenes komisijos reikalavimų, kad būtų laikomasi kanadiškos teisės principų. Vyriausiam sovietų prokurorui A. Rekunkovui buvo pranešta, kad kanadiečiams komisijos advokatams neleidžiamas laisvas liudininkų apklausinėjamas. Jį atliks vietiniai pareigūnai, o kanadiečiai liudininkams tegalės duoti papildomus klausimus. Tai patvirtina daugelio spėliojimą, kad liudininkai jau iš anksto sovietinės valdžios pareigūnų bus supažindinti su klausimais, išmokę jiems parūpintus atsakymus, kokių nori kompartija ir jos propagandistai. Toks

(Nukeltą į 8-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

IZRAELIO VYR. PROKURORAS J. ZAMIRAS STAIGA BUVO pakeistas Tel Avivo teisėju J. Harišu. Pakeitimas padarytas premjero Š. Pereso ir užsienio reikalų ministerio J. Šamiro sprendimu. J. Zamiro atleidimas yra susietas su politine krize, kuri galėjo sugriauti dabartinę tautinės vienybės vyriausybę. Lig šiol Izraelyje stropiai buvo slepiama vidinio saugumo "Šin Bet" organizacija ir jos vadovybė, atsakingą už teroristinių veiksmų sustabdymą. Ji išaiškindavo palestiniečių teroristus, bet neužmiršdavo ir žydų teroristų. Prieš keletą metų buvo demaskuota žydų grupė, pradėjusi puldinėti arabus burmistrus Izraelio okupuotose srityse. 1984 m. keturi arabai buvo pagrobę autobusą su juo važiavusiais žydais. Pagrobtuosius išlaisvino brigados gen. J. Mordechajaus vadovaujami parašiutininkai. Susišaudyme žuvo vienas keleivis ir du pagrobėjai, tačiau oficialiai buvo pareikšta, kad žuvo visi keturi arabai. Žurnalistai betgi teigė, kad žuvo tik du, o kiti du buvo suimti gyvi. Tada paaiškėjo, kad visą reikalą tvarkė vidinio saugumo "Šin Bet" organizacija, vadovaujama Avrahamo Šalomo, kurio pavardę paskelbė amerkiečiai televizijos žurnalistai, prasmukę pro Izraelio cenzorius. Šis incidentas buvo tiriamas net tris kartus. Paaiškėjo, kad tie du gyvi suimti arabai buvo užmušti šautuvų buožėmis, bet kaltininkų nepavyko surasti. Vyr. prokuroras J. Zamiras kelis kartus ragino premjerą Š. Peresą pradėti bylą prieš "Šin Beto" saugumiečių vadą A. Šalomą, kuris buvo davęs įsakymą užmušti suimtus arabus. Esą jų nužudymui pritarė ir anuometinis Izraelio premjeras J. Šamiras, nors šį kaltinimą jis dabar paneigia. Nesulaukdamas vyriausybės pritarimo, vyr. prokuroras J. Zamiras pats davė įsakymą policijai pradėti bylą. Dėl to jis ir buvo atleistas iš pareigų. Atrodo, premjeras Š. Peresas ir jo pareigas šį rudenį perimsiantis J. Šamiras nori nuslėpti nemalonią problemą.

Pogrindžio vadai

Lenkijos milicija Varšuvoje suėmė pogrindyje veikusį "Solidarumo" unijos koordinacinio komiteto vadovą Z. Bujaką, pogrindin pasitraukusį 1981 m. pabaigoje, kai Lenkijoje buvo paskelbtas karo lauko stovis. Jis suimtas su kitais dviem pogrindžio vadais. Z. Bujakas buvo tapęs dideliu galvosūkiu kompartijos saugumiečiams, nes jis slapta susitikdavo su užsienio žurnalistais, lenkus pasiekdavo vaizdajuostėn įrašyti jo pareiškimai. Suimtasis kaltinamas pastangomis nuversti legalią Lenkijos vyriausybę. L. Walensa suimtąjį laiko drąsiu laisvės kovotoju už žmogaus teises. Z. Bujakui dabar gresia 10 metų kalėjimo. Jo suėmimą tūkstančiai lenkų sutiko protesto demonstracijomis Varšuvoje ir Gdanske.

Izoliavo reaktorių

Kariuomenei skirtas laikraštis "Krasnaja zvezda" paskelbė pranešimą, kad tunelį izoliaciniam cemento klodui aplink sprogusį atominį reaktorių Černobilyje nedidelių užtaisų sprogimais nutiesė kariuomenės minuotojų dalinys. To tunelio dėka reaktorius dabar visiškai bus uždarytas cementinėje duobėje. Iš Maskvos atėjo pranešimas, kad ten ligoninėje jau mirė 26-ji sprogimo auka. Lig šiol gyventojai buvo evakuoti iš 30 km zonos, bet kai kuriose vietose ją teko praplėsti. Mat evakuotoje zonoje ne visur buvo rastas pavojingas radioaktyvių medžiagų kiekis, kai kur stipriau prasiveržęs evakuacijos nepaliestose vietovėse. Dabar papildomai pranešama, kad pirmiausia 92.000 gyventojų buvo išvežta iš Černobilio srities, kiek vėliau — 86.000 iš kaimyninės Gudijos, o dabar išvežtųjų skaičių vėl papildė 20.000 gudų. Tad bendras evakuotų gyventojų skaičius jau siekia beveik 200.000. Be paties Černobilio, pavojingas zonas spauda dabar pirmą kartą paminėjo ir Gudijoje. Radioaktyvių medžiagų piene buvo rasta kai kuriose Ukrainos, Gudijos ir netgi Rusijos vietovėse. To pieno tiekimas buvo sustabdytas pirkėjams. Lig šiol buvo teigiama, kad atominės sovietų elektros jėgainės nėra pavojingos, dabar staiga kitaip prašneko Bonnoje viešėjęs "Novosti" agentūros atstovas V. Falinas, atominių jėgainių elektrą pavadinęs tik laikiniu energijos šaltiniu.

Grįžo tremtin

Dr. A. Sacharovo žmona Jelena, turėjusi sėkmingą širdies operaciją Bostone, JAV praleidusi pusę metų, per Italiją grįžo Sovietų Sąjungon, lydima dviejų JAV kongreso narių — demokrato B. Franko ir respublikininko D. Lungreno. Paskutinėje spaudos konferencijoje Milane ji pareiškė: "Joks protingas žmogus nenori grįžti kalėjiman". Maskvos orauostyje praplėtė Milane pradėtą mintį: "Nebūčiau grįžus, jeigu čia neturėčiau savo vyro". Maskvos orauostyje ją sutiko ir pasveikino Kanados, Britanijos, Prancūzijos, Olandijos bei kitų užsienio ambasadų atstovai.

Šiame numeryje:

Tauta grėsmės akivaizdoje
Tragiški laikotarpiai, sibiriniai trėmimai ir ateitis

Radijo programos pavergtom tautom
Seimaras V. Vokietijoje, kuriame dalyvavo tos srities darbuotojai

Balsas iš Suvalkų trikampio
Planuojama nauja šventovė ir kiti lietuvių rūpesčiai

Tolimieji rytai lietuvio akimis
Kelionė po Hong Kongą ir Raudonąją Kiniją

Sovietinio kalinio atsiminimai
Ilgai kalintas Vladas Lapienis pasakoja pogrindžio "Aušroje"

Anksčiau ar vėliau reikės su rusais kovoti . . .
Amerikiečių generolas Pattonas ir jo pareiškimas prieš 40 metų

Sovietiniai kaltinimai Amerikos teismuose
Advokato Povilo Žumbakio surinkta dokumentacija

Čikagos lietuvių operai 30 metų
Spaudos konferencija ir laukiamoji opera "Vilius Telis"

Dabarties tėvo vieta šeimoje
Keičiasi šeimos papročiai, bet tėvo vaidmuo būtinas

"Dievas ir laisvė"
Prof. Antanto Maceinos knyga ir joje gvildenamos problemos

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj – JAV doleriais).
Pavieniai numeriai – 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Balsas iš Suvalkų trikampio

Klaidinančios turistų žinios apie tos srities lietuvių gyvenimą, pamaldas ir šventoves

Ne kartą "TŽ" rašė apie Suvalkų trikampyje gyvenančius lietuvius, jų vargus, rūpesčius bei pasisekimus. Nors "TŽ" retai kada pasiekia mūsų kraštą, bet kartais koks numeris užklysta. Dažnai "TŽ" rašė apie mūsų kovą dėl lietuviškų pamaldų Punsko, Smalėnų ir Seinų bažnyčiose. Daug "TŽ" mums padėjo, plačiai informuodami pasaulį apie mums daromas skriaudas.

Ne visuomet galime su Jūsų pažiūromis į šį bažnytinį klausimą sutikti. Ir nėra ko stebėtis. Jūs gyvenate už jūrų marių ir dėl to negalite šio reikalo taip giliai suprasti ir jausti, kaip mes, čia gimę ir augę, patyrę visus tautinės mažumos "malonumus". Mūsų kovos būdai Jums ne visuomet patikdavo. Net Jūsų aukštieji dvasininkai atsiprašinėjo Romoje lenkų dvasininkus už mūsų "bedievius, girtuoklius ir komunistų agentus", kurie neklausė vietos kunigų ir giedojo lietuviškai savo bažnyčiose (kaip kadaise Kražiuose) ir laimėjo.

Neseniai teko paskaityti "TŽ" 1986 m. 9 nr. kun. St. Šileikos straipsnį dėl Vidugiriuose statomos bažnyčios. Kun. Šileika 1985 m. vasarą aplankė Suvalkų trikampį ir savo pažiūras išdėstė minėtuose "TŽ". Pasak kun. Šileikos, nėra ko būkštauti dėl Vidugirių bažnyčios statymo, nes dabar jau viskas eina geryn, bus pilnos bažnyčios lietuvių ir Punske, ir Vidugiriuose, ir Seinuose, kad ir kunigų lietuvių yra, ir nauji klierikai lietuviai mokosi. Vienu žodžiu viskas tvarkoj.

Jeigu jau taip gerai viskas klostosi, tai kodėl Seinų parapijos lietuviams po ilgos ir atkaklios kovos pamaldos Seinų bazilikoje paskirtos antrą valandą po pietų (14 v.) — pačiu nepatogiausiu laiku? Juk tokiu būdu visas poilsiui skirtas šventadienis yra užimtas: nei prieš pamaldas nepailsėsi, nes reikia autobusu važiuoti į Seinus laukti pamaldų, nei po pamaldų, nes jau vakaras ir reikia ūkininkams skubėti namų apyvokai.

Jeigu mums lietuvių kunigų netrūksta, kaip rašo kun. Šileika, tai kodėl jie nedirba tarp lietuvių? Kodėl kun. Parakevičius, kuris baigė Punsko gimnaziją ir išmoko literatūrinės lietuvių kalbos, iškeltas iš Seinų į Lenkijos gilumą, o dabar į Seinus vikaru skiriamas kun. Macekas, kuris tik pramoko lietuviškai? Be to, kun. Macekas klebonavo Smalėnuose, ir dabar ten nelieka kam aptarnauti lietuvių parapijiečių. O gal tie lietuviai klierikai taip pat bus skiriami ne į lietuviškas parapijas, kaip kunigai A. Rūkšta, B. Kuculis, A. Jurkevičius ir Z. Parakevičius? Taigi nei praeitis, nei dabartis neleidžia žiūrėti optimistiškai.

Kun. Šileika klaidina "TŽ" skaitytojus, rašydamas "TŽ" 1986 m., nr. 9: "Punsko lietuviams ilgai teko kovoti dėl gimtosios kalbos teisių parapijoje. Vos 1958 m. jiems pasisekė gauti jų apylinkėje gimusį lietuvį kleboną Igną Dzermeiką. Nuo to laiko pamaldų metu pradėta giedoti lietuviškai, susikūrė choras ir buvo sakomi lietuviški pamokslai".

Nesuprantu, kam buvo naudinga taip klaidingai informuoti kun. Šileiką. Juk lietuviškos pamaldos Punske yra nuo neatmenamų laikų, dar Lenkijos karalius ir Lietuvos D. K. Žygimantas Augustas savo dekretu įsakė, kad Punske klebonu turi būti lietuvis arba gerai mokantis lietuviškai. Taip visą laiką ir buvo. Tik 1957 m., vadinamo Lenkijoje atoslūgio metu, Lomžos vyskupas sufraganas Moscickis staigiai iškėlė iš Punsko kun. K. Ramanauską, gerai mokantį lietuviškai, ir atsiuntė kunigus Kaminską ir Kvaterskį, kurie nemokėjo lietuviškai ir panaikino lietuviškas pamaldas Punsko bažnyčioje. Ir tiktai dėl labai griežto punskiečių protesto (nuolatinės delegacijos į Lomžą, giedojimai pamaldų metu lietuviškai, nepaisant kunigų draudimo) vysk. Moscinckis buvo priverstas grąžinti lietuviškas pamaldas. Atkėlė į Punską klebonu ne kun. Dzermeiką, kaip rašo kun. Šileika, bet tikrą lietuvį, gimusį Punsko kaime, Vytauto D. gimnazijos auklėtinį kun. A. Šuminską. Jis sutvarkė pamaldas Punsko bažnyčioje taip, kaip jos yra ir dabar: 8 ir 12 v. lietuviškai, 10 v. lenkiškai. Ir tik staigiai mirus kun. A. Šuminskui, 1968 m. buvo į Punską paskirtas kun. I. Dzermeika.

Punsko bažnytinis choras įsisteigė ne 1958 m., kaip rašo kun. Šileika, o 1898 m., kun. Krakaičiui klebonaujant. Vėliau labai sustiprino kun. J. Švedas, chorvedžiai — K. Cibulskas, V. Valinčius ir daugelis choristų, labai nusipelniusių mūsų kraštui. Aštuoniasdešimtųjų metinių proga aktyviausius choro dalyvius Lietuvių visuom. kultūros draugija apdovanojo garbės raštais. Apie tai plačiai rašė mūsų "Aušra" 81/3, 82/3, 83/3 ir 86/1 numeriuose. Nejaugi kun. Šileikos informatorius galėjo to nepastebėti?

Grįžtant prie kun. Dzermeikos laiško minėtame "TŽ" numeryje, galima pasakyti štai ką: jeigu kun. Dzermeika jaučia malonumą (o gal pareigą) skaldyti mūsų lietuvius, aktyvesniems skirdamas "bedievio" epitetą, tai jo reikalas. Mūsų lietuviškoji visuomenė į tokius žodžius stengiasi nekreipti didesnio dėmesio.

Kun. Dzermeika prašo amerikiečius, kad jie Vidugirių bažnyčios statymui siųstų dolerius jo banko sąskaitos numeriu. Kuris pasaulyje bankas leis kontroliuoti kieno nors asmeninską indėlį? Kaip tokiu atveju patikrinti, kokia suma surinkta ir kiek ir kam išleista? Tokios sąskaitos numeris turėtų priklausyti Vidugirių bažnyčios statymo komitetui. O jeigu tokio nėra, tai atrodo, kad kun. Dzermeika nori pats vienas pastatyti Vidugiriams bažnyčią. Vidugiriuose ji bus pastatyta, nežiūrint ar tie "bedieviai" protestuos, ar žmonės veš žvyrą, ar tie amerikiečiai aukos mažiau ar daugiau dolerių. Atsiras ir skardos, ir plytų, ir cemento. Ten ji užplanuota ir bus pastatyta. Ir graikai, negalėdami sunaikinti Trojos, padovanojo trojėnams medinį arklį.

Red. pastaba. Šio rašinio autorius redakcijai yra žinomas, bet dėl suprantamų priežasčių neskelbiamas.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontaktō lęšiai (contact lenses).

Tolimieji rytai lietuvio akimis

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Hong Kongas — žmonių skruzdėlynas

Hong Kongas, į kurį atskridom vėlyvą popietę, užima mažytę teritoriją britų nuomojamą iš Kinijos, 1.066 kv. km. Joje tirštai susispaudę gyvena 5,5 mil. žmonių. Beveik 98% visų gyventojų sudaro kiniečiai, todėl čia pagrindinė kalba ir raštas yra kiniečių — Kantono dialektas. Hong Kongas yra galbūt tirščiausiai apgyventa vieta pasaulyje — 5.063 žmonės tenka kv. kilometrui. Jis tebėra britų teritorija, valdoma karalienės paskirto gubernatoriaus, bet, pagal pasirašytą susitarimą, turės perleisti Kinijai 1997 m.

Atskridusiam pirmą kartą į Hong Kongą pirmiausia krinta į akis begalinė daugybė aukštų pastatų-dangoraižių. Kiekviena žemės pėda čia yra labai brangi ir išnaudota, nes nebelieka vietos plėstis į šonus. Ištisos gatvės vien tų dangoraižių lenktyniauja vienas su kitu savo aukštumu. Aukščiausias pastatas siekia 60 aukštų.

Hong Konge buvom tris dienas, kurių viena buvo skirta Macau portugalų kolonijai ir raudonajai Kinijai aplankyti, tad per likusias dvi dienas su naujo vadovo palyda ir plačiais pasakojimais aplankėm, apvažiavom svarbesnes miesto vietas. Pirmiausia pervažiavom per didįjį verslo rajoną, kur yra didžiausios krautuvės, viešbučiai, bankai. O pirkiniais Hong Kongas visame pasaulyje pagarsėjęs, nes čia sutelktos didžiausios prekybos bendrovės su "duty free" krautuvėmis.

Pasikėlėm kalnų traukinėliu į aukščiausią kalną Victoria Peak (1.000 pėdų). Žvelgdamas žemyn, kur visas miestas guli po kojom iškėlęs dangoraižių galvas, matai įlankos vandenis, platų uosto rajoną su įvairiausiais laivais ir tolumoje jau padūmavusius kalnus Kinijoje. Bet vėjas čia pašėlusiai siaučia, ir reikia skubiai jieškot užuovėjos. Mat šituo metų laiku Hong Kongo temperatūra yra apie 15°C, o vasaros metu viršija 30°C. Tad pasižvalgę į miesto tolius, skubėjom į autobusą, kuris buvo atvažiavęs mūsų paimti.

Nuo Viktorijos kalno autobusas vingiuoja žemyn pro turtuolių ir verslininkų gyvenamus namus, kurie įmantriai pastatyti kalno šlaituose. O tų namų kainos pasakiškos 6-7 mil. Hong Kongo dol. Butų ir kambarių nuoma irgi labai brangi: kambario nuoma mėnesiui iki 1.000 dol., o eilinis darbininkas teuždirba tik 2-3.000 dol. mėn.

Parkas ir paplūdimys

Nusileidę pakalnėn, sustojam prie Tiger Balm parko, kuriame matyti įvairios kiniečių mitologinės figūros, išlietos iš cemento ar iškaltos iš akmens, bokštai, terasos, pagodų namukai, laiptų laipteliai. Viskas nudažyta skaidriom spalvom, vyrauja mėlyna ir raudona spalva. Tepajėgėm dalį parko apvaikščioti, nes laiptų laiptukais teko vis kopti aukštyn, o parkas įrengtas kalno šlaite.

Čia pat, keletą žingsnių nusileidus, ir Repulse Bay jūros įlankos paplūdimys, kur vasaros metu susirenka daugybė žmonių. Toje maišalynėje, sako, sunku prasilenkti su viens kitu ko nors neužkliudžius, todėl juokais dar vadina "atsiprašymų paplūdimiu". Pakrantėje pastatyta keletas paminklų, Budos statulų, mitologinis kiniečių vandenynų karalius ir karalienė, kurie valdo jūras ir gelbsti žvejus bei skenduolius. Tie paminklai vis kieno nors dovanoti su įmūrytais įrašais kiniečių ir anglų kalbomis.

Vietoj namų — laivai

Toliau pajūriu važiuodami pasiekiame garsų Aberdeen žvejų kaimą, kuris yra žymus tuo, kad ant laivų, kinietiškų junkų pastoviai gyvena per 20.000 žmonių. Tokių laivų, susiglaudusių, pririštų ramiame įlankos vandenyje prie vienas kito, yra keletas tūkstančių. Čia tie žmonės gyvena nuo pat mažens. Kai kurie visai neišeidami į krantą: gimsta, susituokia ir miršta. Ant laivų iškabinti džiovinami baltiniai, prikrauti deniai rakandų, rūksta dūmai verdamo maisto. Beveik kiekviename laive matosi narvuose auginamos vištos, triušiai, bėgioja denio pakraščiais šuniukai. Girdisi vaikų riksmas ir suaugusių kalbos. Tarp stovinčių laivų vyksta gyvas judėjimas, kai maži laiveliai nardo atveždami žmones ir prekes ar pristatydami maisto gaminius.

Pakrantėje stovėdamas, daug negali matyti. Jeigu nori geriau tų laivų gyventojų aplinkumą pamatyti, turi sėsti į motorinę kiniečių junką, kuri už 40 HK dol. visą valandą tarp tų laivų sukinėjasi. Vietomis vos gali prasiskverbti pro tuos laivus — labai siauras tarpas paliktas praplaukti. Dauguma tų laivų labai seni, apšepę, metalas aprūdijęs, nedažytas. Vienas kitas yra ir gražesnės išvaizdos, aptvarkytas, švaresnis, nudažytas, matyt, turtingesnių gyvenamas.

Besižvalgant į šalis ir pravažiuojant pro tuos laivus, vaikas ar kokia bedantė senutė kyšteli po pat panose ant ilgo koto pritaisytą krepšelį. Pradžioje nesusigaudai kas čia yra, net nugąsdina. Paskiau pamatėm ir supratom, kad taip elgetaujama pinigų. Duok nors mažiausią pinigėlį, vis tiek bus patenkinti ir dar pamojuos ranka.

Mieste ir įlankose

Hong Kongas labai skirtingas nuo kitų miestų savo dangoraižiais, plačia prekyba. Didelis autovežimių srautas — sunku net gatvę pereiti. Kurioje gatvėje prasideda foto parduotuvės, tai joje tos rūšies parduotuvės ir vyrauja, o kur prasideda aukso ar brangenybių parduotuvės, kitokių nematysi. O kur restoranai, tai vienas prie kito tik restoranai. Labai daug drabužių siuvyklų, kur pasiuva eilutę per 24 val. Atrodo, viskas čia yra brangiau kaip Tailandijoje ar Bankoke.

Vakare 8.30 v. turėjome laivu-restoranu išvyką po jūros įlankas, kur buvo puiki vakarienė su vynu. Kelionė užtruko tris valandas po uosto rajoną ir įlanką su puikiais Hong Kongo apšviestų dangoraižių vaizdais. Vakarienės metu orkestras ir solistė nuotaiką dar daugiau pakėlė. Laivas labai pamažu plaukiojo, sukdamas ratą ir parodydamas Hong Kongo miestą nakties metu. Po vakarienės išėję ant atviro denio galėjom stebėti ir gėrėtis miesto žiburiais, atsimušančiais įlankos vandenyje. Prisivaišinę grįžom į "Hyatt Regency" viešbutį jau po 11 v.v.

Į raudonąją Kiniją ir portugalų Macau

Anksti rytą viešbutyje esam pažadinami pusryčiam ir kelionei į Macau bei Kinijos žemyną. Po to susirenkam apačioje prieangyje laukti autobuso į uostą. Laukiam ilgokai, bet autobusas nesirodo. Abu vadovai — mūsiškis ir Hong Kongo susirūpina ir pradeda telefonais skambinti. Praeina visa laukimo valanda, o autobuso vis nėra. Pagaliau po kelių tokių jau nerviškų pasikalbėjimų pasirodo autobusas. Visi keleiviai nepatenkinti, kad anksti be reikalo pakelti, kad laiku neišvažiavę nustojom kai kurių lankytinų vietų Kinijoje — bus jau per vėlu.

Atvykstam į Hong Kongo uostą kelionei su "jetfoil" (Hydrofoil), kuris plaukia labai greit, pakilęs virš bangų. Uoste tenka praeiti didelį keleivių susikimšimą muitinėje, kur atidžiai tikrina pasus. Didelės eilės, o tikrinimas gan lėtai eina. Praėję pasų kontrolę, skubam prie laukiančio laivo, talpinančio keletą šimtų keleivių. Visos sėdynės numeruotos, ir keleiviai privalo sėdėti savo vietose, pradedant ir baigiant plaukti, kaip ir lėktuve, tik nereikia prisirišti prie sėdynės.

Tas "jetfoil" laivas beveik iš vietos pašoka nemažu greičiu ir po kelių minučių kaip paukštis skrieja, bangų beveik neliesdamas. Tuojau dingsta uosto rajonas su jame stovinčiais laivais, dingsta miesto pastatai. Esam atviroje jūroje, kur šone matomi aukšti akmeniniai kalnai be jokio žalumo. Vėliau ir pakrantės kalnų nebesimato — lengvas rūkas uždengia juos. 60 km., kurie skiria Hong Kongą nuo Macau, pasiekiam per valandą laiko.

Atvykus į Macau vėl labai stipri muitinės ir pasų kontrolė, kur tenka vėl eilėse stovėti, nes štampuoja pasus ir tikrina lagaminus. Praėję muitinę, atsiduriam lauke, kur jau laukia nedidukas autobusas. Jis veža per visą Macau miestą ir teritoriją Kinijos sienos link. Pakeliui niekur nesustojam. Atsiduriam prie aukštų masyvių mūro vartų, ant kurių plevėsuoja raudona vėliava — vartai į Kiniją. Netoli vartų atvira aikštė ir dideli pastatai — tai Kinijos muitinė.

Einame į vidų. Patalpos didžiausios, bet tuščios, kur ne kur stalas, uniformuoti kiniečiai vyrai ir moterys. Tų sargų ar muitininkų tikrai daug, visuose kampuose juos matome ne po vieną, bet vis grupėmis po keletą. Tačiau keleivių, turistų kaip kitų valstybių muitinėse, kur būna spūstis ir maišatis, čia visai nėra. Tuščioje salėje tik mūsų žingsniai skamba ant cementinių grindų.

Priveda mus prie vieno langelio, kur visus išrikiuoja į eilutę, paduoda kiekvienam eilės numerį. Privalome nustatyta eile prieiti prie langelio ir paduoti pasą. Patikrinus ir suštampavus pasus, esam vedami į kitą kambarį, kur tikrina rankinukus ir ką turime su savim. Čia reikia užpildyti pareiškimą, kiek turi žiedų, apyrankių, laikrodžių, foto aparatų. Pagal užpildytą pareiškimą patikrina ar tikrai turi, jei kas netiksliai užrašyta, ištaiso. Mums buvo įsakyta jokių ginčų ar nuomonių nereikšti, nepasitenkinimo nerodyti, ką klaus ar įsakys išpildyti.

(Bus daugiau)

Žymusis Kanados žurnalistas **LUBOR ZINK** (viduryje), dažnai rašantis sovietų pavergtų tautų klausimais, su lietuvių grupe Baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose. Iš kairės: V. Radžius, H. Lapas, L. Zink, J. Kriš-tolaitis, L. Skripkutė, J. V. Danys

Nuotr. L. Giriūno

Mylimai žmonai ir mamai

a.a. JANINAI DULIŪNIENEI

mirus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą velionės vyrui MAMERTUI, sūnums – ARŪNUI ir RIČARDUI bei jų šeimoms –

Gailė ir Juozas Krištolaičiai
Birutė ir Algis Kerniai

Viešpaties Angelas atėjo ir nelauktai išlydėjo

JANINĄ DULIŪNIENĘ

į Dangiškojo Tėvo namus. Liūdesio ir skausmo valandose reiškiame gilią užuojautą jos vyrui MAMERTUI, sūnums – ARŪNUI ir RIČARDUI su šeimomis –

E. ir A. Mačiulaičiai

Mielam lenkimiškiui

A†A
JUOZUI BRIČKUI

mirus,

brolį ALOYZĄ, sesę IRENĄ bei jų šeimas giliai užjaučiame –

St. Petersburg, Florida *Irena ir Aleksas Kusinskiai*

Mielai mamytei ir močiutei

A†A
ELENAI VASILIAUSKIENEI

mirus Čikagoje, dukrą JOANĄ ZENKEVIČIENĘ, žentą JUOZĄ, vaikaites – SILVIJĄ, LILĘ, VIRGINIJĄ su šeimomis, vaikaitį JUOZUKĄ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

Prima, Bronius, Alvydas Sapliai
Asta, Linas Sapliai
Pranė Siminkevičienė

PRANEŠIMAS

Pranešu draugams ir pažįstamiems, kad 1986 m. gegužės 26 d. mirė mano mylimas vyras

a. a. JONAS PETRULIS.

Baigęs gimnaziją Lietuvoje, dėl įvykusio karo pasitraukė į vakarus. Studijavo mechaninę inžineriją Grazo ir Miuncheno universitetuose, priklausė "Santaros-Šviesos" organizacijai. Amerikon atvyko 1950 m., apsigyveno Niujorke ir dirbo įvairiose firmose. 1972 metais persikėlė į New Jersey, kur dirbo mechaninės inžinerijos konsultantu. Po ilgos ligos, sulaukęs 63 metų, iškeliavo amžinybėn. Jo liūdi pusbroliai — Algis, Mindaugas, Vytas, posūniai — Tauras ir Darijus, artimieji bei draugai –

*Nuliūdusi žmona **Birutė***

New Jersey, JAV

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas – St. Prakapas.
Tel.233-4486

Mohawk
Furniture Company Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

* Elektros reikmenys
* Televizijos aparatai
* Skalbiamosios mašinos
* Vaikų baldai
* Įvairūs kilimai
* Šaldytuvai
* Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
* Siuvamos mašinos
* Rašomosios mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.
137 RONCESVALLES AVE.
Tel. 537-1442
Krautuvė atidaryta ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 valandos ryto iki 8 valandos vakaro. Kitomis dienomis nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.

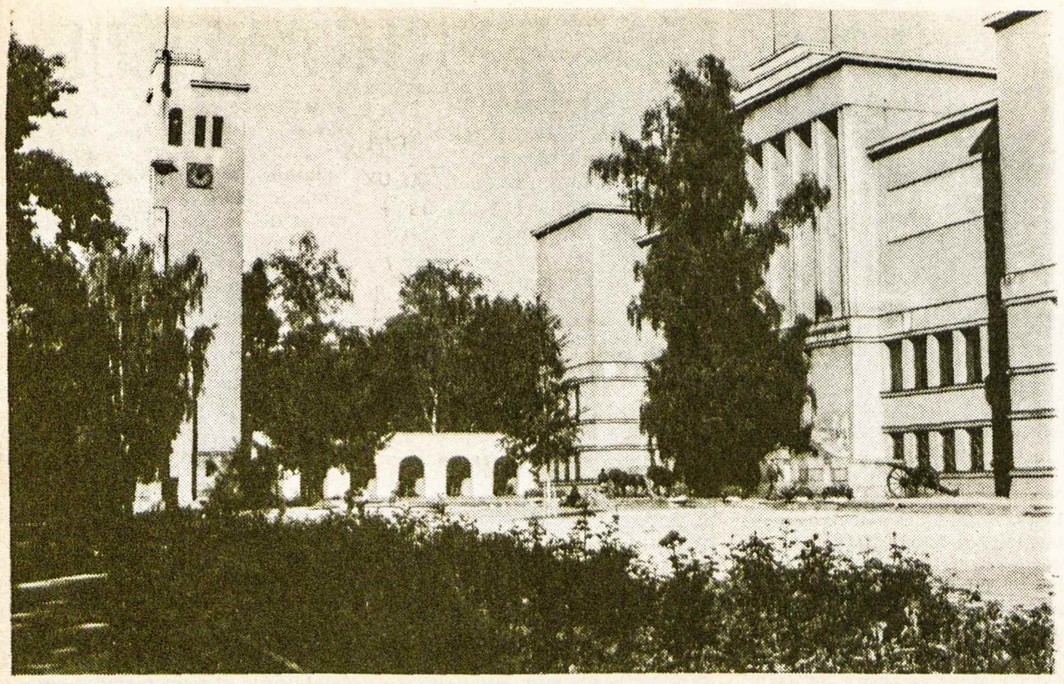

Buvęs Karo muziejus neprikl. Lietuvos laikais Kaune; dabar jis vadinamas istoriniu muziejumi Nuotr. V. Čiplio

Sovietinio kalinio atsiminimai

Ilgus metus kalėjusio VLADO LAPIENIO atsiminimai, spausdinami Lietuvos pogrindžio "Aušroje" – 48 ir 49 numeriuose

"Nebijok būsimųjų kentėjimų! Štai velnias įmes kai kuriuos jūsiškius į kalėjimą, kad būtumėte išbandyti. (...) Būk ištikimas iki mirties, ir aš tau duosiu gyvenimo vainiką!" (Apr 2,10).

Kai tyli — aušra nežėruoja,
Prabyli — griaustiniai trenkia . . .
Ir varguos lai broliai dainuoja —
Kančia nemažės nuo verkimo.

Rašant šiuos memuarus pasitaikė klaidų. Daug mano parašytų lapelių (dienoraščių be datų, o datų nerašydavau todėl, kad atėmę lapelius nežinotų kurią dieną jie parašyti) "nadziratelei" (kalinių prižiūrėtojai), darydami kratas iš manęs atėmė ir sunaikino. Sunkiomis nelaisvės sąlygomis teko vėl juos atkurti iš naujo. Jeigu tų lapelių nebūtų atėmę, šie memuarai būtų autentiškesni. Dėl jų nieko daugiau negaliu pasakyti, nebent tai, kad jieškojau ir siekiau tiesos, norėjau visus įvykius ir faktus užrašyti teisingai; klaidos pasipynė ne dėl geros valios stokos. Galbūt ir skaudesnis žodis ne vienas išsprūdo, gal kitas kai kam ir per skaudus ar neteisingas pasirodė. Bet čia jau amžina tragedija — kovoji su blogybėmis, o pataikai neretai į žmogų. Tokiais atvejais belieka tik atsiprašyti.

Pasakysiu sąžiningai visa, ką žinau, nieko neslėpdamas ir nieko neprasimanydamas.

Čekistai K. J. Matulionį ir mane areštavo, pasodino į kalėjimą ir nuteisė vien už tai, kad darydami kratą 1976. X. 20, rado Matulionio bute "LKB kronikos" nr. 24 — rašomąja mašinėle parašytos dvylika egzempliorių, t. y. dvylika mašinraščio kopijų. Kitaip tariant už tai, kad mylėjau tiesą ir nekenčiau neteisybės, netekau laisvės penkeriem metam.

Pabuvojęs Vilniaus, Pskovo, Jaroslavlio, Gorkio. Ruzajevkos, Potmos (Mordovija), Sverdlovsko, Krasnojarsko kalėjimuose ir Mordovijos priverčiamojo darbo stovyklose, trečiame konclageryje (Baraševo gyvenvietėje Tenguševo rajone) ir devynioliktame konclageryje (Lesnoj gyvenvietėje, Zubo-Poliansko raj.), kurios vadinamos pataisos darbų kolonijomis, ir nutrėmime Krasnojarsko krašte, Severo-Jeniseisko rajone, Tėjos gyvenvietėje, — patyriau, kaip kiti gyvena bausmių atlikimo vietose... Pradėjau daugiau branginti savo ir kitų žmonių laisvę, teisingiau vertinti brutalią prievartą, geriau atjausti kitų žmonių vargus ir nelaimes. Pamačiau, kas slepiasi už garbės lentų, gražių pažadų ir statistikų, už blizgančių stendų. Geriau supratau tos begėdiškos, melagingos agitacijos ir propagandos esmę. Todėl viskas išėjo į naudą, ir šių pamokų už jokius pinigus neatiduočiau. Kitaip tariant, išėjau komunistinių kalėjimų, gyvenimo ir kovų akademiją.

I DALIS

Pradėdamas rašyti savo atsiminimus, girdžiu garsiuosius "Gulago salyno" pradžios žodžius, kurie jau nebeiškrenta iš mano atminties. Atleiskite, kad ne viską pamačiau, ne viską prisiminiau, ne viską supratau. Tačiau ką esu patyręs, ką prisiminiau, ką girdėjau, mačiau, suvokiau — jums papasakosiu.

Areštuotus žmones veža į kalėjimus, priverčiamojo darbo stovyklas-konclagerius (vadinamus pataisos darbų kolonijomis arba auklėjimo darbų kolonijomis — nepilnamečiams), tremtį — ten vargti, kentėti ir net mirti.

O kalėjimams, priverčiamojo darbo stovykloms (konclageriams) administruoti, valdyti žmones skiria ir siunčia čekistai — KGB (saugumiečiai) arba milicija — MVD. Kalinius saugoja kareiviai ("voiska vnutrenych del" — kariuomenė vidaus reikalams).

Kalėjimuose nustatomas dviejų rūšių režimas — bendrasis ir griežtasis. Priverčiamojo darbo stovyklos (konclageriai) — pataisos darbų kolonijos skirstomos į bendrojo režimo, sustiprinto režimo, griežtojo režimo, ypatingojo režimo (kalinių vadinama katorga) kolonijas ir kolonijas — gyvenvietes. Politiniai kaliniai dažniausiai tremiami į Sibirą, Jakutiją, Magadano sritį, Kazakstaną bei kitas Tarybų Sąjungos vietoves.

Kun. Matulionio bute

1976 m. spalio 19 d. apie 7 v. v. atėjau pas K. J. Matulionį, gyvenantį Vilniuje, Gorkio 17-6. Netrukus pas Matulionį atėjo jo pažįstamas vyrukas. Matulionis, su juo išeidamas į miestą, mane prašė pabūti kambaryje, jo palaukti. Žadėjo netrukus grįžti. Laukdamas sugrįžtant šeimininko, skaičiau knygą.

Iki šio laiko mes nežinojome, kad šiame K. J. Matulionio bute pokalbius čekistai girdi (klausosi) ir užrašo.

Nepraėjus nė valandai, kai Matulionis išėjo į miestą, į jo butą skubiai įeina saugumo vyr. tardytojas Markevičius, Jankauskas ir dar keli čekistai, o iš paskos įeina buto šeimininkas Matulionis. Buvo taip. Matulioniui grįžus iš miesto ir rakinant pirmo aukšto duris, čekistai priėjo prie jo ir, atėmę iš rankų buto raktus, jau patys atrakino antro aukšto laiptinės duris, todėl ir teko šeimininkui eiti iš paskos į savo butą.

Atimdami iš Matulionio rankų buto raktus, teisėtvarkos saugotojai patys šiurkščiai pažeidė pagrindinio įstatymo konstitucijos 55 str., kur pasakyta: "TSRS piliečiams garantuojama buto neliečiamybė. Niekas neturi teisės be įstatyminio pagrindo įeiti į butą prieš jame *gyvenančių žmonių valią.*" Jei čekistai būtų turėję įstatyminį pagrindą, *jiems nebūtų reikėję* jėga iš buto šeimininko Matulionio rankų *išplėšti raktus* ir patiems atsirakinus antrojo aukšto laiptinės duris, *be šeimininko* įeiti į jo butą. (LIC pastaba: neįskaitoma teksto dalis *tik šiame paragrafe* papildyta pabrauktais įterptiniais žodžiais, spėtais pagal turinį).

Kai įėjo čekistai į Matulionio butą, tardytojas Markevičius tuojau paklausė mano pavardės. Kai pasakiau savo pavardę, jis piktai pasakė: "A, tai jūs mane apšmeižėte 'LKB kronikoje", — tuo duodamas suprasti, kad dabar atėjo keršto valanda . . .

Krata

Tardytojas Markevičius parodė Matulioniui nutarimą daryti kratą ir paprašė atiduoti nutarime nurodytus daiktus bei dokumentus, t. y. "šmeižikiško" turinio literatūrą bei jos dauginimo priemones. K. J. Matulionis pasakė, kad tokios literatūros ir tokių dauginimo priemonių neturi. Nutarimas daryti kratai pasirašytas ant specialaus blanko, tereikia įrašyti pavardę, vardą, gyvenamąją vietą ir datą, padėti antspaudą ir pasirašyti.

Po keleto minučių čekistai atveda į kambarį du žmones, vadinamus kviestiniais, ir pradėjo kratą Matulionio bute. Kratai vadovavo saugumo komiteto vyresnysis tardytojas majoras Markevičius. Tai keleto valandų šeimininkavimas svetimame bute.

Pirmiausia daro asmens kratą. Liepia viską išimti iš kišenių ir padėti ant stalo. Vienas čekistas prieina prie manęs, kiša savo ranką į mano kišenes, norėdamas patikrinti, ar viską išėmiau iš kišenių.

Markevičius liepia Matulioniui atnešti rašomąją mašinėlę, nes esą jam reikia rašyti kratos protokolą. Matulionis atsakė rašomosios mašinėlės neturįs. O iš tikrųjų rašomoji mašinėlė buvo virtuvėje apkrauta popieriais bei kitokiais reikmenimis ir jos nesimatė. Matulionis niekad rašomąją mašinėle nerašė, nes rašyti nemokėjo. Ši mašinėlė buvo ne jo, bet kito žmogaus, o pas jį buvo tik padėta. Iš to, kad jie prašė atnešti rašomąją mašinėlę, aiškiai matyti, jog čekistai anksčiau yra buvę Matulionio bute be jo žinios, nes iš kur Markevičius galėjo žinoti, kad Matulionio bute yra rašomoji mašinėlė? Ar čekistai, lankydamiesi Matulionio bute be jo žinios, nepažeidė konstitucijos 55 str.? Juk tai piktinantieji (---) (LIC pastaba: neįskaitoma) faktai, kai valdžios pareigūnai, šeimininkui išėjus į darbą, slapta atsirakina buto duris, įeina ir apžiūrinėja kas jame yra ir žinias perduoda KGB tardymo organams. Ar tai nėra pažeidimas pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių?

Kratos metu man liepia sėdėti ant sofos, o Matulionis sėdi tolokai nuo manęs ant kėdės, ir neleidžia mums tarpusavyje kalbėtis.

Padarę asmeninę kratą, čekistai pradeda žiūrinėti, vartyti knygas, daiktus ir daiktelius, esančius spintoje, stalčiuose, lentynose, virtuvėje, koridoriuje, lipa ant aukšto. Pagaliau jie virtuvėje nuėmę popierius ir skudurus, paima kanceliarinę rašomąją mašinėlę "Optima" ir atnešę padeda ant rašomojo stalo, prie kurio sėdi Markevičius. Šis sarkastiškai nusijuokia ir pašiepiančiai sako Matulioniui: "Kai sakiau atnešk man rašomąją mašinėlę, tai sakei, kad neturi!" Markevičius nors ir prašė Matulionį atnešti rašomąją mašinėlę rašymui kratos protokolo, tačiau kai čekistai iš virtuvės ją atnešė, jis šia mašinėle nerašė, bet išsiėmęs iš portfelio savo rašomąją portatyvinę mašinėlę pradėjo rašyti kratos protokolą.

(Nukelta į 5-tą psl.)

Anksčiau ar vėliau reikės su rusais kovoti...

Geležinė uždanga ir amerikiečio generolo pareiškimas prieš 40 m.

VYTAUTAS A. DAMBRAVA

Prieš 40 metų, 1946 m. kovo 5 d., Anglijos premjeras Winston Churchill, JAV prezidento Trumano kviečiamas, lankėsi JAV ir ta proga Westminsterio kolegijoje (Fulton, Missouri) pasakė atmintiną kalbą. Jo žodžiai: "Nuo Štetino prie Baltijos iki Triesto prie Adrijos geležinė uždanga nusileido per visą (Europos) kontinentą. Anapus tos linijos yra visos senųjų Vidurio ir Rytų Europos valstybių sostinės: Varšuva, Berlynas, Praha, Viena, Budapeštas, Belgradas, Bukarestas ir Sofija (taip pat Vilnius, Ryga ir Talinas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje). Visi šie garsūs miestai ir tų miestų bei kraštų gyventojai yra sovietų sferoje; visi jie vienokia ar kitokia forma turi pakęsti ne tik sovietų įtaką, bet ir labai aštrią didėjančią Maskvos kontrolę. Tiktai Atėnai su savo nemirtinga (praeities) garbe lieka laisvi apspręsti savo ateitį rinkimų keliu, britų, amerikiečių ir prancūzų garantuotoje priežiūroje".

Toje kalboje Churchillis nurodė sovietų ekspansijos grėsmę ir prašė Jungtines Valstybes imtis vadovaujamo vaidmens, pirmiausia — saugoti ir su nieku nesidalinti atominės bombos paslapties.

Nors Churchillio mintys ir žodžiai buvo atsargiai parinkti, pasakytoji kalba sukėlė politinį triukšmą. Po metų šis britų valstybininkas kalbėjo: "Anomis savaitėmis, kai Atėnai buvo išgelbėti tik per plauką, aš buvau apšauktas skandalą keliančiu agresyvinės politikos šalininku, konservatorium, reakcionieriumi, imperialistu". Jo žodžiai apie geležinę uždangą buvo tikslūs ir taiklūs. Nereikėjo nė metų nuo Fultone pasakytos kalbos, ir Churchillis pastebėjo, kad jo žodžių tikrumu niekas nebeabejojo, išskyrus didžiulius žemės plotus ir juose milijonus "nutildytų" žmonių, nešančių sovietinio komunizmo jungą. Churchillis sakė: "Ne tik buvo pripažinta, kad sovietai sudaro didžiausią pasauliui grėsmę, bet ir buvo imtasi konkrečių priemonių užkirsti kelią tolimesniam sovietinės vergų imperijos plėtimuisi Europoje ir Azijoje. Buvo imtasi specialių ekspansijos sustabdymo priemonių Vokietijoje, Austrijoje ir Vengrijoje, o Azijoje — Irane (Persijoje) ir Kinijoje. Dabar, Jungtinės Valstybės po prezidento Trumano deklaracijos, kuriai pritarė svarbiausieji amerikiečių demokratų ir respublikonų partijų politikai, jos tas pastangas kreipė į Vidurio Rytus."

Praėjus 40 metų nuo Churchillio kalbos, verta su pasitenkinimu prisiminti, kad Graikija ir Austrija buvo laiku išgelbėtos nuo komunizmo. Vokietijoje — tik pusė valstybės išgelbėta, o Kinija ir kitos didžiulės teritorijos atsidūrė tarptautinio komunizmo pragare. Nėra abejonės, jeigu Churchillis šiandien pažvelgtų į dabartinį komunistinio pasaulio žemėlapį, būtų pritrenktas.

* * *

II D. karo metu Europos operacijoms vadovavo aukšto rango amerikiečių karininkas, kuris laimėjo pergalę po pergalės, kovodamas prieš Hitlerio armijas. Jis nuolat minėjo sovietinę grėsmę dar tada, kai geležinė uždanga nebuvo perskrodusi Europos. Tasai karininkas buvo armijos generolas George Patton. Jis grąžino laisvę didelei Europos daliai. Didžioji jo ambicija buvo grąžinti rusus ten, iš kur jie buvo atėję, t. y. "nurodyti rusams kur jų valstybės sienos".

Kai keturių žvaigždžių generolas buvo paklaustas, kokio tipo akciją jis siūlytų Europos klausimui galutinai išspręsti, Pattonas kategoriškai atsakė: "Reikia nurodyti jiems (rusams), kur yra jų valstybės sienos ir jeigu jie už jų nepasitrauks, mes juos nustumsim. Tam reikia penkių dienų, nežiūrint kiek milijonų vyrų jie turi. Jei jūs panorėtumėte Maskvos, aš ir ją jums duočiau". Generolas Pattonas pripažino, kad rusai turi gerus pėstininkus, bet prastą artileriją, stokoja tankų ir lėktuvų, vadai nesugeba koordinuoti ir derinti įvairias ginklų rūšis. "Visu tuo mes pralenkiame. Mūsų karys yra drausmingas, ginklai geri ir jų pakanka; šiuo metu jie gali kautis bet kur. Jei iškils reikalas kovoti su rusais, tai juo greičiau, juo geriau . . . Iki šiol mes per daug nusileidome mongoliškai jų prigimčiai".

Kita proga gen. Pattonas pastebėjo: "Rusai yra bloga, klastinga rasė ir laukiniai žmonės . . . Anksčiau ar vėliau mums reikės su jais kovoti; tikras laikas yra dabar". Tuos žodžius gen. Pattonas sakė ir kartojo 1945 m. gegužės mėnesį, kai Vakarų sąjungininkai karo pergalę turėjo savo rankose.

Niekas anuomet neabejojo amerikiečių karine jėga įvykdyti pernelyg drąsų ir atvirą gen. Pattono iššūkį, tačiau tik nedaugelis drįso ar norėjo klausyti tokio atviro ir drąsaus generolo, įskaitant JAV karinę vadovybę.

Churchillis, atrodo, privačiai pritarė Pattono idėjai, tačiau nedrįso viešai prasitarti. Jis tapo tikru pralaimėtoju — Vakarai negalėjo išgelbėti nė Lenkijos, dėl kurios užpuolimo Anglija ir Prancūzija buvo paskelbusios Hitleriui karą. Prezidentas Rooseveltas neleido nė pašnabždomis apie tai kalbėti vien dėl to, kad rusai buvo JAV sąjungininkai. Tokie naivūs ir nepatyrę buvo užsienio politikos "ekspertai".

Ir taip, laimėję karą, Vakarų sąjungininkai prarado pergalę. Stalinas klasta, apgaule, smurtu ir agresija laimėjo kone viską, ko norėjo. Stalinas neišleido iš akių bolševikų pergalės vizijos pasaulyje, kai sąjungininkai, karo išvarginti, turėjo tiktai taikos viziją, užmiršę, kad II D. kare buvo kovojama už Europos ir europiečių laisvę. Ir jei Churchillis šiandien pamatytų dabartinį pasaulio žemėlapį, be abejonės siūlytų imtis daug griežtesnės politikos ir veikti, kaip jis kad veikė, padėdamas iš tykojančios sovietinės meškos išgelbėti Graikiją.

Geležinė uždanga tebeskiria laisvąją Europą nuo pavergtosios; jos dar vis nepavyko pakelti ar pašalinti. Pareiškimai dviejų karą laimėjusių "pralaimėtojų" — Churchillio ir Pattono tebeaidi mūsų dienų pasaulyje, kurį ir šiandien kamuoja agresijos ir teroro konvulsijos.

"DP: LITHUANIAN IMMIGRATION TO CANADA AFTER THE SECOND WORLD WAR",

365 psl., 40 iliustracijų,

parašyta ***Dr. Mildos Danytės,*** *išleista "Multicultural History Society of Ontario".* Minkštais viršeliais – $14.95, kietais – $19.95, persiuntimui pridėti $1.50.

Užsakymus ir čekius siųsti: *D. S. Danys, 1681 Ainsley Dr., Ottawa, Ontario K2C OS8*

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. ***Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE,*** $15.00, JAV
2. ***Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE,*** $15.00, JAV
3. ***Jokūbas Dagys, SCULPTURES*** (meno albumas), $35.00, JAV
4. ***J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS,*** $6.65, JAV

Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

Europos lietuviai kunigai, V. Vokietijoje dalyvavę rekolekcijose. Pirmoje eilėje iš kairės: kun. Konstantinas Gulbinas, kapucinas, prel. Ignas Dzermeika (Punsko klebonas), kun. Leonas Zaremba, SJ. (rekolekcijų vedėjas), vysk. Antanas Deksnys, kun. Jonas Tautkevičius, kun. Alfonsas Bernatonis, kapucinas, kun. Jonas Petrošius; antroje eilėje: kun. Alfonsas Riškus, kun. Antanas Bunga, kun. Edis Putrimas, kun. Bronius Liubinas, kun. Kazimieras Senkus, prel. Paulius Jatulis

PASTABOS IR NUOMONĖS

Vienybėje jėga – jos nepraraskime

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Sunku išaiškinti, kodėl paskutiniuoju metu mūsų spaudoje vyrauja tokios diskusijos Vilniaus klausimu, kuriose viena pusė primygtinai įtikinėja, kad neliestume Vilniaus problemos. O vis tik toji problema liečia Vilnių ne vien kaip katalikų administracinį centrą, prašant Vilniaus arkivyskupiją priskirti prie bažnytinės Lietuvos provincijos, bet ir kaip teisėtą Lietuvos teritorijos sritį bei jos tikrąją sostinę. Keista, kad laisvėje gyvenančių lietuvių tarpe vyksta diskusijos dėl Vilniaus padėties ir savo nuomonei paremti jieškoma mums nepalankių šaltinių. Vieni savo nuomonę grindžia ambasadorių konferencijos nutarimais ar net Vilniaus laikinu buvimu Lenkijos teritorijoje, kiti — Suvalkų, Jaltos ir kitomis, jau seniai sulaužytomis sutartimis. Bet iškyla pats skaudžiausias ir aštriausias klausimas: kodėl lietuvis jieško argumentų, prieštaraujančių mūsų tautos ir būsimos Lietuvos nepriklausomos valstybės interesams?

"Tėviškės žiburių" 1986 m. gegužės 13 d. laidoje J.B. logiškai kritikuoja J. Viténą, kuris nori mus įtikinti, kad Vilniaus klausimu privalome tylėti ir nieko iš niekur nereikalauti, neatsižvelgiant net į Lietuvos vyskupų prašymus. J.B. taip pat nurodo faktus, kad ir Vatikanas patenkina įvairius prašymus dėl vyskupų jurisdikcijos pakeitimų, nesiskaitydamas su konkordatais, jei iškyla reikalas. Jis teisingai pastebi sutarčių "trapumą", kai jos, paliestos karo ar kitų veiksnių, sulaužomos, nustoja savo galios, lieka vien liūdnu istorijos faktu vadovėliuose, įrodančiu žmogiškosios prigimties menkystę.

Vienokie ar kitokie argumentai nėra taip reikšmingi, kaip pats principas, kad mūsų tarpe yra ssmenų, kurie savo straipsniais įtaigoja visuomenę neliesti Vilniaus klausimo bet kurioje plotmėje — religinėje ar politinėje. Būtų juokinga stengtis įrodyti aksiomą, kad Vilnius niekam kitam priklausyti negali, tik Lietuvai. Bet nėra juokinga, kai reikia maldauti tame reikale mums taip būtinos vienybės, kuri turėtų būti savaime suprantama.

Didelis dėmesys pastaruoju metu pradėtas skirti lenkų išeivijos ir pogrindžio spaudai. Tai nėra peiktina, nes jų nuotaikas tiksliai perduodant galima supažindinti mūsų visuomenę su lenkų svajotojų užmačiomis, kuriose Lietuvos ateitis yra surišama su Liublino unijos politinių idėjų pančiais, o Vilnius tampa Lenkijos teritorijos dalimi. Dalis mūsų žurnalistų gerai moka lenkų kalbą. Tai juos įgalina sekti ir jų spaudą. O kiek lenkų moka pakankamai lietuviškai, kad galėtų skaityti mūsų laikraščius? Galimas dalykas, jie į mūsų spaudą nekreipia dėmesio ir neranda reikalo jieškoti vertėjų. Bet viena turi būti aišku: **lenkai į Vilnių turi tokias teises, kaip lietuviai į Varšuvą.** Mes privalome beatodairiškai ir be jokių kompromisų skelbti pasaului, taigi ir lenkam, mūsų tautos teisėtas aspiracijas, nes esame laisvi rodyti savo patriotizmą, nebijodami bausmių, persekiojimų ar represijų. Tai kas gi mus sulaiko nuo atviros kovos už Vilniaus padėtį? Baimę galime sukelti tik savo uždaros visuomenės tarpe, padarydami skaudžią žalą, už kurią mus pasmerks istorija. Taip besielgdami, ar galime dar kalbėti apie save, kaip "didvyrių žemės" palikuonis?

Pagalvokime, kaip reaguotų lenkai, jei, panagrinėję seną tautų kilnojimosi istoriją, rastume pakankamai fantastiškų argumentų suabejoti Varšuvos priklausomumu Lenkijai. O kas būtų, jei italams būtų bandoma įrodyti, kad Roma nėra Italijos sostinė? Atrodo, kad tai iš tikro kvailas argumentas, nes tie miestai nėra buvę politinių ar istorinių ginčų objektu. Bet toks groteskiškas pavyzdys tik išryškina Vilniaus lietuviškumo aksiomą.

Reikalaudami Vilniaus priskyrimo bažnytinei Lietuvos provincijai ar viešai tvirtindami niekada neatsisakysią Vilniaus, neužgauname nei politinių, nei religinių institucijų, tik giname savo teises. Tiesa, tose institucijose taip pat tarnauja mirtingi žmonės, kurių didžioji dauguma savo patriotinių jausmų nesigėdi ir jų neslepia, juos dažnai pakreipdami savosios kilmės krašto naudai. Todėl niekas neturi teisės drausti mūsų visuomenei kreiptis su prašymais į įvairias institucijas, tą draudimą remiant abejotinos vertės išvedžiojimais.

Mes, lietuviai, niekada nepasižymėjome vienybe, savo charakteriu sunkiai apsispręsdami dėl lojalumo pirmenybių, lengvai pasiduodame kitataučių spaudimui, vis dar nepajėgdami nusikratyti baudžiavos laikų įskiepyto vergiškumo ir nuolankumo. O vis tik kartais susidaro tokia padėtis, kuri reikalauja savo asmeninį "aš" paaukoti visuotiniam tautos gerovės labui, klausant lietuviškos sąžinės balso. Esame negausūs ir nestiprūs, todėl turime telkti visas savo jėgas į vieningą frontą prieš tuos, kurie kėsinasi kenkti gyvybiniams mūsų tautos interesams ar bent juos ignoruoti. Tik vienybėje glūdi jėga, o susiskaldymas silpnina ne vien mus pačius, bet ir ateinančių kartų interesus. "Divide et impera" (skaldyk-dalink ir valdyk) pasakė Cezaris. To principo padedamas jis užkariavo didžiąją dalį Europos ir sukūrė galingą Romos imperiją. Palankiai padėčiai susidėsčius, ir lenkams bus mus nesunku valdyti . . . Jų vieningos veiklos ir idėjų įtaką jau ir dabar jaučiame. Neleiskime, kad mūsų padėtis pasidarytų panaši į Suvalkų trikampio lietuvių . . . Verčiau susipažinkime su toje pačioje "Tėviškės žiburių" laidoje atspausdintu Stepo Varankos straipsniu, kuriame aiškėja net ir viešumoje paskelbti būsimos Lenkijos "apetitai". O ir persekiojamoji Solidarumo unija savinasi Vilnių, pati būdama prispausta . . . Tokio dalyko, kaip lietuvių-lenkų pokalbiai nėra, o yra vien tik lenkų monologas, kurio su baime klausomės ir nedrįstame pakelti savo balso. Vargas mums, jei neatgausime lietuviško pasididžiavimo ir įkvėpimo kovoti už tai, kas priklauso mums . . .

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KALBININKO GIMTINĖ

Mokytojas Motiejus Martišius savo laišku "Literatūros ir meno" gegužės 1 d. laidoje skaitytojams primena daugelio užmirštą kalbininko kun. Kazimiero Jauniaus (1849—1908) gimtinę: "Važiuodamas Kvėdarnos—Rietavo plentu, Lembo kaime išvysti rodyklę lietuvių ir rusų kalbomis, kviečiančią užsukti į Kazimiero Jauniaus sodybą. Daugelis stabteli ir pasuka keliuku. Atsidūręs sodyboje, išvysti klėtelės pamatus, memorialinę lentą, šalia kelias gėlytes, restauruotą šulinio rentį, svirtį. Ir viskas. Tiesa, yra išlikęs K. Jauniaus laikų ūkinis pastatas, kurio gale buvusios įrengtos kamarėlės jaunimui miegoti. Gyvenamasis namas statytas 1940 m. Sodyba skurti, apleista. Dažnas keleivis iš šios sodybos išvyksta jausdamas kaltę, kad užmirštas mūsų kalbininkas, taurus žemaitis . . ." M. Martišius tiki, kad lankytojų skaičių pagausins už kelių kilometrų nuo Lembo tiesiamas Vilniaus—Klaipėdos greitkelis. Artėja reikšminga sukaktis — 140-tosios K. Jauniaus gimimo metinės 1988 m. gegužės 18 d. Pasak M. Martišiaus, reikia nedelsiant susirūpinti K. Jauniaus memorialinio muziejaus įsteigimu jo gimtojoj sodyboj.

IŠBLAŠKYTA MEDŽIAGA

M. Martišius susirūpinęs surinkta, bet vienoj vietoj nesutelkta medžiaga: "Tiesa, yra Kvėdarnos vidurinėje mokykloje įrengtas jo atminimui muziejėlis, Grimzdų bibliotekos vedėja P. Jotkevičienė yra surinkusi apie kalbininką daug medžiagos, sudariusi aplanką 'K. Jauniaus gimtinė', personalinę kartoteką. Taip pat daug medžiagos yra užrašęs kraštotyrininkas Vl. Statkevičius. Kai kurių duomenų apie kalbininko brolį gydytoją P. Jaunių yra sukaupęs Žvingių vidurinės mokyklos mokytojas P. Balsevičius. Ši entuziastų surinkta medžiaga prašyte prašosi į muziejų, įrengtą K. Jauniaus gimtinėje . . ." 1940 m. statytame name muziejui nėra vietos, nes jame yra įsikūrusios dvi K. Jauniaus giminaičių šeimos. Reikėtų atnaujinti ūkinį pastatą ir galbūt atstatyti K. Jauniaus labai pamėgtą klėtelę, kuri būtų labai gera vieta jo muziejui. "Naujo gyvenimo" kolchozas iš melioruojamų plotų galėtų atgabenti panašią seną klėtį: "Būtų dviguba nauda — atsirastų muziejui patalpos, išsaugotume senovinį pastatą. O jei kalbininko gimtinėje būtų įkurta senovės žemaičio etnografinė sodyba, atgabenti seni tos apylinkės pastatai? O gamta čia tikrai žavi. Netoliese vaizdingas Aitros upelis su nemažu akmeniu — 'bieso krase', 'velnio krėslu', piliakalnis. Jūra, prie pat sodybos — unikalios kapinaitės, apsuptos aukštoka akmenų tvora, jas tarsi saugo aplink apstoję klevai milžinai. Kapinaitėse graži kalvelė. Ir dabar žmonės lanko jas, pasodina gėlių. Prie jų melioratoriai pastatė didžiulį gražų akmenį. Beje, ir kapinaitės prašosi pagalbos — griūva akmeninė tvora, pradeda džiūti klevai . . ." Viską būtų galima sutvarkyti talkos būdu. Jon mielai įsijungtų viso rajono kraštotyrininkai, tik reikia paraginimo iš aukščiau.

MUZIEJUS ŠVENTOVĖJE

Vilniaus senamiestyje, iš tikinčiųjų atimtoje Šv. Mykolo šventovėje, keletą metų veikė architektūrinių Lietuvos laimėjimų paroda. Aušros Žalytės pranešimu "Komjaunimo tiesos" balandžio 29 d. laidoje, dabar nutarta toje senoje šventovėje įsteigti Lietuvos architektūros muziejų. Projektą muziejaus vidaus įrenginiams paruošė Komunalinio ūkio projektavimo instituto architektas T. Miknevičius ir Vilniaus "Dailės" kombinato dail. A. Raichmanas. Šv. Mykolo šventovė yra vienas vertingiausių Vilniaus renesanso epochos paminklų. Projekto autorių laukė nelegvas uždavinys — sutalpinti daug būsimo muziejaus rodinių, išsaugant šio istorinio pastato erdvinę-tūrinę struktūrą. Muziejaus rodiniams išdėstyti jiedu pasirinko laisvai stovinčią trijų lygių struktūrą. Pastato vidaus architektūra traktuojama kaip sudėtinė parodos dalis. Pasak A. Žalytės, muziejaus lankytojas, apžiūrėdamas sutelktus rodinius, kartu galės susipažinti ir su šventove buvusio pastato erdve bei vertingiausiomis jo detalėmis. Vidaus atnaujinimo darbus atlieka Kultūros paminklų restauravimo tresto Vilniaus specialistai. Faktas betgi lieka faktu, kad ši senoji šventovė, tarnavusi kulto reikalams, dabar taps su Dievo garbinimu nieko bendro neturinčiu sovietų okupuotos Lietuvos architektūros muziejumi.

SODINA MIŠKUS

Šį pavasarį Lietuvoje žadama pasodinti daugiau kaip 10.000 hektarų jaunuolynų. Šiam plotui apželdinti buvo paruošta apie 100 milijonų medžių sėjinukų ir sodinukų. Didžioji jų dalis — spygliuočiai, nes palyginti greit augančios pušys ir eglės tampa svarbiomis medienos išteklių atsargomis. Miško kokybei pagerinti sodinama nemažai uosių, maumedžių ir ąžuolų. Apsauginės kopas, nuo bangų mūšos nukentėjusius želdinius atnaujins Kuršių nerijos ir Kretingos miškininkai, talkinami Klapėdos miesto organizacijų, įmonių, pajūrio zonoje esančių mokyklų.

PANEMUNĖ ALYTUJE

Naujo Panemunės rajono projektą Alytaus miesto vykdomajam komitetui kuria Miestų projektavimo instituto architektas Jonas Zagorskas. Panemunės rajone gyvens apie 12.000 alytiškių. Ant kalvų terasomis išdėstytose gatvėse, be tipinių penkiaaukščių namų, bus statomi ir dviaaukščiai individualūs namai su garažais. Panemunės rajono gyventojams bus pastatytos dvi vidurinės mokyklos, trys vaikų lopšeliai-darželiai, dvi parduotuvės. Naujajame rajone bus įrengtas ir Alytaus stadionas, kurio tribūnos remsis į kalvas.

V. Kst.

Metinėje ateitininkų šventėje Klivlande 1986. V. 18. Iš dešinės: dvasios vadas kun. GEDIMINAS KIJAUSKAS, SJ, Ateitininkų federacijos vadas JUOZAS POLIKAITIS Nuotr. V. Bacevičiaus

Hamilton, Ontario

"THE HAMILTON SPECTATOR" 1986.V.31 išspausdino ilgoką rašinį apie Antaną Sakalauską ir pridėjo jo nuotrauką. Jis yra ugniagesys, dirbantis toje tarnyboje 18 metų. Grįždamas su savo žmona automobiliu iš vienos išvykos, Trafalgar Rd. pastebėjo degantį namą. Nepaisydamas pavojaus sau pačiam, įbėgo namo vidun ir išgelbėjo du vyrus. Atvykę Miltono ir Oakvillės ugniagesiai gaisrą užgesino. A. Sakalauskas buvo pasiūlytas kandidatu ugniagesių žymenimi už drąsą (Ontario Medal for Firefighter's Bravery).

PAAUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI: Sofija Rakštienė sesers a.a. Genovaitės Skripkutės atminimui $100; Albertas ir Darata Jankūnai — a.a. Vlado Rusinavičiaus atminimui $20.

St. Catharines, Ont.

SIBIRINIŲ IŠTRĖMIMŲ MINĖJIMAS įvyks birželio 14, šeštadienį, 11 v.r. Bus katedroje ekumeninės pamaldos ir prie miesto rotušės demonstracija. Lietuvių, latvių, estų tautinės vėliavos dalyvaus katedroje ir prie rotušės. Pamaldose katedroje ir demonstracijoje dalyvaus taip pat ramovėnų ir šaulių vėliavos.

Ekumeninių pamaldų metu Mišias laikys ir lietuviškai pamokslą pasakys mūsų parapijos klebonas kun. Kęstutis Butkus, OFM. Prieš Mišias atitinkamas maldas skaitys latvių pastorius Janis Praulins ir estų pastorius Tonis Nommik. Tuo metu giedos latvių choras, vadovaujamas Imants Sakss. Mišių metu vargonuos bei solo giedos Aleksandras Paulionis ir Veronika Paulionienė. Vėliavų įnešimo ir išnešimo metu vargonais gros Imants Sakss.

Pamaldos truks lygiai vieną valandą. Po pamaldų visi eis prie čia pat esančios miesto rotušės. Ten dalyvaus pavergtų tautų vėliavos bei antisovietiniai plakatai. Pagrindinę kalbą pasakys parlamentaras Joe Reid. "O Canada" bus giedama visų bendrai. Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavos bus iš anksto iškeltos prie miesto rotušės. Miesto burmistras perskaitys viešą protestą prieš sovietų pavergimą Baltijos tautų. Jis bus išspausdintas vietos kanadiečių dienraštyje "The Standard". Bus įdėti ir dar keli straipsniai bei atitinkami laiškai. Tą dieną prašomi dalyvauti visi iki vieno lietuviai iš viso Niagaros pusiasalio, o taip pat ir iš Amerikos pusės. Prašoma pasikviesti ir savo kaimynus kanadiečius bei amerikiečius!

Apylinkės valdyba

Vancouver, B. C.

MOTINOS DIENA paminėta gegužės 11 d. Iškilmingas pamaldas ir gražų pamokslą pasakė jau trečią kartą mus aplankęs kun. dr. V. Skilandžiūnas iš Otavos. Savo pamoksle priminė, kad neužilgo turėsime didelę sukaktį lietuvių gyvenime — sueina 600 m. Lietuvos krikščionybės. Jis pakėlė visų nuotaiką mintimi: "kur lietuvis, ten ir Lietuva". Tikimės, kad mūsų mylimas svečias ir toliau mūsų nepamirš. Po pamaldų įvyko minėjimas. Valdybos pirm. B. Vileita atidaręs ir pasveikinęs visus (dalyvavo apie 100 asmenų), paprašė visus tylos minute pagerbti mūsų mirusias motinas. Pagrindinę, gražią kalbą pasakė žymi mūsų veikėja Leonarda Macijauskienė. Po paskaitos buvo įteiktos gėlės salėje esnčioms seniausioms mamytėms — K. Smilgienei, p. Jurkšaitienei, S. Milašienei ir p. Andersonienei. Meninę programą atliko šokėjai iš Seatttle, JAV, ir vietos choristai. Lietuviškų tautinių šokių grupė "Lietutis", vadovaujama Zitos Petkus, pateikė mums gražų ir turtingą repertuarą iš mūsų liaudies šokių ir padeklamavo Motinos dienai pritaikytų eilėraščių. Vankuveriečių choras, vadovaujamas Vidos Malerienės, pritariant J. Malerytei pianu, padainavo linksmų ir įdomių liaudies dainų.

Po programos su pakilusia nuotaika visi vaišinomės. Prasidėjo pašnekesiai ir užmezgimas naujų pažinčių su tautiečiais, iš toliau atvykusiais į "EXPO 86". Pagarba mūsų KLB Vankuverio valdybai, kuri šią gražią tradiciją — Motinos dienos paminėjimą, tęsia jau daugiau kaip 20 metų. **V. S.**

Winnipeg, Manitoba

PAGERBTAS DIDŽIOS ENERGIJOS TAUTIETIS. Gegužės 15 d., gavęs "Mediacom" bendrovės kvietimą, nuvykau į "International Inn" viešbutį. Čia buvo susirinkę tos bendrovės viršininkai ir tarnautojai: vyriausias direktorius su žmona iš Toronto, skyrių vedėjai iš Reginos, Sask., Thunder Bay, Ont., ir visos Winnipego bendrovės personalas, buvusieji tarnautojai ir Winnipego miesto valdžios atstovai. Jie susirinko pagerbti Eugenijaus Kalasausko, sulaukusio 65 metų amžiaus ir birželio mėnesį išeinančio pensijon. Po susipažinimo rengėjai svečius pakvietė užimti vietas prie vaišių stalų. Prie garbės stalo sėdėjo: Eugenijus ir Kazė Kalasauskai, prel. J. Bertašius, vyriausias bvės direktorius su žmona, buvę b-vės savininkai, Winnipego b-vės direktorius su žmona. Prelatui palaiminus valgius, K. Kalasauskienei įteikė didelę raudoną rožių puokštę.

Buvo daug kalbų bei sveikinimų. Vyriausias Kanadoje b-vės direktorius su sveikinimu įteikė dviem asmenim "Atsotogas Anglijoje". Vyriausias Amerikos b-vės direktorius, Winnipego bei Vakarų Kanados direktorius sveikinimą sustiprino, įteikdamas "Chevrolet Celebrity" raktus ir "Motor Home" aštuoniom savaitėm. Sveikino visų Kanados sričių direktoriai, skyrių vedėjai ir įteikė daug gražių dovanų.

Kostas-Eugenijus Kalasauskas gimė Lietuvoje. Kaune baigė keramikos mokyklą, karo metu pasitraukė į Vokietiją, vėliau emigravo į Angliją ir čia vedė Kazę Jakštienę. 1952 m. atvyko Kanadon ir Winnipege gavo darbą elektrinių reklamų-iškabų dirbtuvėje kaip reklamų plovėjas. Įmonės savininkas, pastebėjęs jo darbštumą ir sąžiningumą, po trumpo laiko jį paskyrė darbų prižiūrėtoju, vėliau medžiagų užpirkėju ir sutarčių sudarytoju. Per 9 metus bendrovė išaugo iš 17 darbininkų iki 167. Eugenijus, patenkintas neblogu darbu, paėmė atostogas ir išvyko prie ežero, pailsėti. Staiga telefonas: grįžk atgal į darbovietę, esi paskirtas b-vės viceprezidentu. Grįžęs rado ne lengvą padėtį, bet savo ramiu, tvirtu charakteriu nugalėjo visas kliūtis, perėmė vadovavimą į savo rankas. Dėl jo tvarkingumo pamėgo jį ir administracinis personalas, ir darbininkai. Dabar ši b-vė turi skyrius JAV-se ir Kanadoje. Winnipegas yra centrinė Vakarų Kanados įstaiga, turinti skyrius Saskačevane, šiaurės vakarų Ontario srityje su 850 darbininkų (kiek visoje b-vėje neteko sužinoti). Eugenijus, šalia įtempto darbo b-vėje, dar gavo du diplomus Manitobos universitete.

Mielas Eugenjau, esi šviesus pavyzdys nuoseklumo ir darbštumo. Tapęs pensininku, būk veiklus kitose srityse.

Dalyvavęs

A. a. KAZIMIERAS MALAŠKEVIČIUS, sulaukęs 81 m. amžiaus, gegužės 11 d. mirė Grace ligoninėje. Velionis 1928 m. atvyko Kanadon, dirbo anglių ir aukso kasyklose. Atvykus pokarinei ateivių grupei, kurioje buvo daug mergaičių, susipažino su Apolonija Keblyte ir 1948 m. birželio 5 d. susituokė. Kazimieras visą laiką dirbo statybos bendrovėje, medžiagų sandėlyje. Išėjęs pensijon, su savo žmonele labai gražiai tvarkė savo namą ir daržą, pilną visokiausių gėlių. Priklausė Manitobos lietuvių klubui, buvo aktyvus lietuvių Šv. Kazimiero parapijos narys. Pamaldas Šv. Kazimiero šventovėje atlaikė prel. J. Bertašius. Altorius skendo gėlėse. Velionis palaidotas Šv. Marijos kapinių mauzoliejuje. Po laidotuvių našlė Apolonija visus pakvietė į parapijos svetainę pietų, kurių metu kalbas pasakė Eugenijus Kalasauskas, V. Staponavičius ir E. Šarauskienė. Dėl jo malonaus būdo ir su visais sugyvenimo jį net šventuoju vadino.

Korespondentas

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 23 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	10%
santaupas	6.5%	asmenines paskolas	12.25%
kasdienines palūkanas už santaupas	6%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	8.75%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
term. indėlius 3 m.	9%		
reg. pensijų fondo	7.5%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	8%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
Reg. pensijų 1 m.	8.75%		

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION 1986

Įdomios kelionės į

LIETUVĄ,

pigiausia dviejų savaičių kaina $1,899.00 kan.

Išvykimo datos:

Liepos 3	Rugpjūčio 14	Spalio 2	Kviečiame teirautis smulkesnių informacijų
Liepos 16	Rugsėjo 3	Gruodžio 26	

GERIAUSIOS ATOSTOGOS KANADOJE "EXPO 86"!!!
Rugpjūčio 8 d. organizuojama aštuonių dienų ekskursija į šį nepakartojamą renginį. **KAINA: $836.00 kan.** Vietų liko nedaug – skubėkite užsisakyti.

EGZOTIŠKA KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ,
aplankant Havajų salas, Fidži, Naująją Zelandiją. **Išvyksta spalio 10 — grįžta lapkričio 2, 23 dienų kelionės kaina $3895 kan.,** įskaitant skridimus iš Toronto ir atgal, puikius viešbučius, maistą, ekskursijas, pervažiavimus ir daug kitų dalykų apie kuriuos teiraukitės mūsų biure.

Mūsų biuras:
- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas šalis.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Priima užsakymus vertimams į kitas kalbas.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, automobilius, tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.
Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:
1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba **(416) 537-3060** **Telex 06-986766 TOR**
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

AMSTEL BREWERY
CANADA LIMITED
201 Burlington St. E.
Hamilton,
Ontario L8L 4H2

Telephone
(416) 523-1400
Telex:
061-8335

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. kun. Petras Patlaba, apie 12 metų buvęs vikaru Šv. Antano lietuvių parapijoje Cicero mieste, ištiktas širdies smūgio, 1986 m. balandžio 25 d. mirė Hot Springs vietovėje, Arkanso valstijoje. Būdamas pensininku, ten jis aptarnavo vietinius lietuvius. Velionis gimė 1909 m. gegužės 1 d. Varsėdžių kaime, Tauragės aps. Baigė Telšių kunigų seminariją, kunigu buvo įšventintas 1934 m. gegužės 26 d. Dirbo kapelionu Skuodo progimnazijoje, Telšių gimnazijoje, Telšių katedros vikaru, klebonu — Pikelių ir Rietavo parapijose. 1944 m. vasarą pasitraukė Vokietijon, studijavo pastoracinę teologiją Tiubingeno universitete. Velionies palaikai buvo parvežti Šv. Antano parapijos šventovėn, kur oficialus atsisveikinimas su juo įvyko balandžio 29 d. Gedulines Mišias balandžio 30 d. laikė vysk. V. Brizgys su dvylika lietuvių kunigų. Apeigas Šv. Kazimiero kapinėse atliko kun. J. Borevičius, SJ. Hot Springs vietovėje velionis turėjo įrengtą mažą koplytėlę, buvo tapęs neoficialiu lietuvių kapelionu. Prieš mirtį iš jų surinko $1.100 ir atsiuntė Lietuvių katalikų religinei šalpai. Aukas jis surinkdavo kasmet. Religinė šalpa jo atminimui įsteigė lietuvių klierikų fondą. Aukų čekius, rašytus kun. P. Patlabos fondui, prašoma siųsti šiuo adresu: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA.

Balzeko lietuvių kultūros muziejus Čikagoje, ruošdamasis 20 metų veiklos sukakčiai, įsigijo trijų aukštų pastatą, kuris dabar remontuojamas, gražinamas, pritaikomas muziejaus reikalams. Naujos patalpos leis gerokai praplėsti muziejų. Jis susilauks meno galerijos, salės koncertams bei kitiems renginiams, vaikų muziejaus, bibliotekos, numizmatikos, gintaro, kartografijos, periodikos skyrių, archyvų. Dail. A. Valeškos skaldyto stiklo vitražas "Saulės dukros", puošęs priekinį senųjų patalpų langą, įrėmintas ir perkeltas naujojon meno galerijon. Vitražo įrėminimą ir perkėlimą atliko čikagietė architektė Ona Pažerniukaitė, pati šiam reikalui paaukojusi tūkstantį dolerių.

Baltiečių moterų taryba Niujorke kasmet surengia tradicinių tapusį pavasario pobūvį, kuriame rotacine tvarka pakeičiamos pirmininkės. Taryboje kiekviena tautybė pastoviai turi po tris atstoves. Šiemetinis pobūvis įvyko balandžio 20 d. Estų namuose. Baltietes 39-tųjų veiklos metinių proga sveikino: generaliniai konsulai — Lietuvos A. Simutis, Estijos — E. Jaaksonas ir Latvijos pasiuntinybės atstovas V. Kreichbergs. Po kiekvieno kalbėtojo buvo sugiedoti tautos himnai. Koncertinę programą atliko estė sol. V. Alik, sopranas, garsėjanti savo koncertais amerikiečiams. Jauna estė Mari A. Rikken įdomiai apibūdino komunizmą, supažindino su sovietine Baltijos kraštų okupacija. Baltiečių moterų tarybos pirmininkės pareigas perėmė Aldona Noakaitė-Pintsch, kuri taipgi vadovauja Lietuvių moterų klubų federacijai. Baltiečių moterų tarybos veikloje daugiausia reiškiasi vyresnio amžiaus moterys — motinos ir močiutės. Tik kelias išimtis sudaro jaunesnės kartos atstovės.

Brazilija

Sibirinių trėmimų metines Sao Paulo lietuviai minės birželio 15, sekmadienį, 10.30 v.r., pamaldomis šio didmiesčio katedroje. Tą sekmadienį Sao Paulo arkivyskupija yra paskelbusi Maldos dieną už Lietuvą. Bus meldžiamasi ne tik už Sibiro tremtinius, bet ir pačią Lietuvą, kenčiančią sovietinės okupacijos naštą. Mišias katedroje atnašaus vysk. Dom Luciano, Brazilijos vyskupų konferencijos generalinis sekretorius. Giedos Sao Paulo savivaldybės choras, vadovaujamas lietuvių bičiulio Roberto Casimiro. Iškilmingų pamaldų dalyviai raginami melstis ne tik už Lietuvą, bet ir už Latviją, Estiją bei kitas Sovietų Sąjungos pavergtas šalis.

Australija

Savaitraštis "Mūsų pastogė" vėl jieško redaktoriaus ar redaktorės. Oficialų pranešimą gegužės 19 d. laidoje leidėjų vardu yra paskelbusi Lietuvių Bendruomenės spaudos sąjunga, redaktore bandomajam laikotarpiui priėmusi iš Vilniaus atvykusią žurnalistę Ritą Jurzėnaitę-Ormsby. Ji yra rašytojo Juozo Baltušio dukra, Australijon atvykusi gydytis po eismo nelaimės, čia ištekėjusi už australo ir pasilikusi. Spaudos sąjunga dėl R. Juzėnaitės pakvietimo redaktore susilaukė nemažai priekaištų. Matyt, nedaug tepadėjo ir teisinimasis, kad ji redaktore pasirinkta tik bandomajam laikotarpiui. Spaudos sąjunga dabar praneša, kad R. Juzėnaitė-Ormsby iš redaktorės pareigų pasitraukia nuo 1986 m. rugpjūčio 1 d., duodama laiko surasti kitą redaktorių ar redaktorę. Norinčius užimti R. Juzėnaitės-Ormsby paliekamą darbą iki š. m. liepos 1 d. prašo atsiliepti Lietuvių Bendruomenės spaudos sąjunga. Jos adresas: Box 550, P. O. Bankstown, NSW 2200, Australia.

P. Australijos valstija, minėdama savo 150 metų sukaktį, Adelaidėje steigia pirmą visoje Australijoje Etninių grupių muziejų, kuriam renkama medžiaga apie įvairių tautybių ateivius Australijon nuo 1836 m. iki dabartinių dienų. Surinktoji medžiaga atspindės etninių grupių kultūrą ir istoriją, jų indėlį į bendrą Australijos gyvenimą. Šia proga būsimasis muziejus gegužės 2 d. suorganizavo etninių grupių vėliavų parodą "Memories and Dreams" ("Atsiminimai ir svajonės"). Parodoje dalyvavo 30 grupių su 25 vėliavom. Tos vėliavos, pagamintos daugelio rankų darbu, atspindėjo kiekvienos tautybės meną, audinius ir rankdarbius. Lietuvių vėliavą suprojektavo E. Kalibatas. Ji turėjo 70 mozaikinių gabalų, pagamintų keturiomis spalvomis — geltona, žalia, raudona ir mėlyna. Mozaikinius gabalus jungė trys dalys: "Saulė" — viduryje, "Tėviškė" ir "Australija" — vėliavos galuose. Simbolius siuvinėjo 18 moterų, priklausančių Adelaidės lietuvių rankdarbių rateliui. Etninių grupių muziejus Adelaidėje bus atidarytas specialia paroda š. m. spalio pradžioje.

Britanija

Mažosios Lietuvos bičiulių sambūris, S. Kasparo pranešimu, jau veikia Britanijoje. Įsteigimo data nepažymėta. Sambūrio adresas: Dr. Stasys Kuzminskas, 24 Burns St., Nottingham, NG7 4DT.

A. a. Jadvyga Talkačiauskienė, priklausiusi DBLS Rochdale skyriui, mirė kovo 2 d. Birch Hill ligoninėje. Velionė gimė 1908 m. gegužės 18 d. Vilniaus krašte, Trakų apylinkėje. 1943 m. buvo išvežta darbams Vokietijoje, kur jai teko sunkiai dirbti ginklavimosi pramonėje iki II D. karo pabaigos. Anglijon atvažiavo 1947 m. Pradžioje dirbo namų ruošoje, vėliau – tekstilės pramonėje Rochdale mieste, kol pradėjo gauti pensiją. Priklausė Mančesterio moterų rateliui "Rūta". Palaidota kovo 11 d. Mostono katalikų kapinėse prie bendro lietuvių paminklo. Laidotuvių apeigas atliko kan. V. Kamaitis. Dalyvavo nemažai lietuvių. Juos kavute Mančesterio lietuvių klube pavaišino B. Barauskienė, laidotuvių reikalais rūpinosi E. Sasnauskienė.

Londono lietuvių "Vienybės" klubas savo susirinkime balandžio 13 d. atsisveikino su buvusiu Britanijos lietuvių jaunimo sąjungos pirm. Romu Juozelskiu, išvykstančiu visam laikui į JAV, kur jis sukurs šeimą su viena lietuvaite. Atsisveikinime dalyvavo R. Juozelskį pakeitęs naujasis pirm. G. Jakimavičius ir anglų kalba jaunimui leidžiamo "Lyns" laikraštėlio redaktorius V. Puodžiūnas. Atsisveikinimo žodį tarė DBLS centro valdybos pirm. J. Alkis, M. Bajorinas ir G. Jakimavičius. R. Juozelskis žadėjo nenutraukti ryšių su lietuvių jaunimu Britanijoje, bendradarbiauti savaitraštyje "Europos lietuvis".

Vokietija

VLB tarybos narių suvažiavime krašto valdyba savo pareigas sutiko eiti dar vieną kadenciją. Pasitraukė tik Živilė Grodbergienė. Jos vieton buvo išrinktas studentas Romanas Dirgėlas. Tad VLB krašto valdybą, naujai pasiskirsčiusią pareigomis, dabar sudaro: pirm. inž. Juozas Sabas, vicepirm. Vincas Bartusevičius, sekr. Marija Šmitienė, ižd. Arminas Lipšys ir narys jaunimo reikalams Romanas Dirgėlas. Kontrolės komisijon išrinkti — Živilė Grodbergienė, Ričardas Tendzegolskis ir Jonas Vitkus. Garbės teismo pirmininku liko Justinas Lukošius, vicepirmininku — inž. Jonas K. Valiūnas, nariais — dr. Vilius Lėnertas ir gimnazijos direktorius Andrius Šmitas.

Lietuvos konsulų pagerbtuvėse Čikagoje buvusi generalinė Lietuvos garbės konsulė JUZĖ DAUŽVARDIENĖ (stovi) su pagerbtuvių rengėjų komiteto narėmis. Iš kairės — komiteto pirm. BIRUTĖ JASAITIENĖ, JADVYGA DAMUŠIENĖ, EVELYNA OŽELIENĖ Nuotr. J. Tamulaičio

Sovietinio kalinio atsiminimai

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Jie labai kruopščiai apžiūrėjo ne tik kiekvieną knygą, bet ir kiekvieną lapą, kiekvieną daiktą ir daiktelį.

Į kratos protokolą įrašė knygas, dokumentus, rašomąją mašinėlę "Optima" ir kitus daiktus, paimamus į saugumą. Į šį protokolą pateko net Šapokos "Lietuvos istorija", kuri vėliau čekistų nutarimu buvo sunaikinta — sudeginta kaip antitarybinė. O Vilniaus universiteto istorijos dėstytojai siūlė už ją net šimtą rublių! Ne kartą tarybinėje spaudoje buvo rašoma, kad kai kuriose kapitalistinėse šalyse naikinami kultūros lobiai — deginamos knygos. Nors smerkia kitus, tačiau patys čekistai naikina kultūros lobius — degina knygas.

Kratos metu nelieka nieko neliečiamo, nieko švento. Suranda nedidelį ryšulėlį, kuriame buvo "LKB kronikos" 24 nr., rašoma mašinėle parašytų 12 egzempliorių. Aš čekistams pasakiau, kad šį ryšulėlį atsinešiau pas Matulionį, todėl jis yra ne Matulionio. Markevičius kratos protokole taip ir parašė. Ir to užteko, kad mane areštuotų bei nubaustų penkeriais metais laisvės atėmimo.

Apie kratą daug ką būtų galima pasakyti, tačiau liaudis trumpai, bet taikliai pasako: "Jieško, ko nepadėjo".

Dabarties žmogus ypač jautriai reaguoja į jo žmogiškojo orumo žeminimą. Sakykite, ar krata nėra žmogiškojo orumo pažeminimas? Kiekvienas žmogus turi jausti tam tikrą aplinkinių žmonių, o taip pat ir valdžios pareigūnų pagarbą. Juo žmogus labiau išsilavinęs, turtingesnės dvasios, juo jis jautresnis aplinkinių poelgiams ir žodžiams. Nervingumas susijęs su mūsų graužatimi ir sielvartu — taip rašo savo straipsnyje LTSR sveikatos ministerijos vyriausias neuropatologas gyd. Č. Grizickas.

Kai užlipus čekistams, Matulioniui ir vienam kviestiniui daryti kratos and aukšto, kambaryje likome tryse — Markevičius, kviestinė ir aš. Kviestinė, būdama arti prie Markevičiaus, jam tyliai kalbėjo: "Jūs turbūt nežinote, kas šiuose namuose darydavosi? Čia susirinkdavo vyrai ir giedodavo įvairias giesmes, pritariant fisharmonijai ar pianinui. Ir tai buvo daug kartų . . ." Markevičius taip pat tyliai jai atsakė: "Mes gerai žinome, kas šiame bute buvo daroma". Toks Markevičiaus pasakymas irgi byloja apie tai, kad operatyviniai darbuotojai jau seniai klausėsi ir žinojo, kas darėsi Matulionio bute.

Krata užtruko gana ilgai ir baigėsi jau po vidurnakčio, apie antrą ar trečią valandą.

Baigę kratą Matulionio bute, Markevičius paklausė Matulionį, ar jis neturi pretenzijų dėl padarytos kratos. Kratos protokolą pasirašė Markevičius, kviestiniai, Matulionis. Markevičius pasiūlė ir man pasirašyti kratos protokolą, tačiau aš atsisakiau. Savo atsisakymą motyvavau tuo, kad kiti protokolo nepasirašė, o aš buvau tik pasyvus kratos dalyvis, kratoje nedalyvavau, todėl man pasirašyti nedera. Čekistai su mano motyvavimu nesutiko, tačiau vis tiek aš nepasirašiau.

Pasirašę kratos protokolą, čekistai išvedė mane į kiemą. Čia prie Matulionio buto durų stovėjo jų automobilis. Vienas čekistas sėdo į automobilį, įsakė man sėstis šalia jo, o kitas sėdo iš kitos pusės, trečias — prie vairuotojo. Galvojau, kad jie važiuos dabar į Dauguviečio g. 5-11, t. y., į butą, kuriame gyvenu ir ten darys kratą. O jie mane vežė tiesiai į KGB kalėjimą Lenino pr. 50. Važiuojant pro namus, iš kurių prieš kelias valandas būvau išėjęs pas Matulionį, galvojau, jog namiškiai dabar miega ir nežino, kad esu čekistų vežamas . . . O namiškiai ir kaimynai buvo tokie geri, jie mane mylėjo, ir dabar negaliu su jais nė atsiveikinti. Pasakiau jiems tik nebylų "sudiev!" . . . Nenorom į galvą skverbėsi mintys, jog čekistai gali susidoroti su manim, kaip Stalino diktatūros metais su tūkstančiais niekuo nenusikaltusių žmonių susidorojo, kaip skelbė ir XX partijos suvažiavimas. (Bus daugiau)

Sovietiniai kaltinimai Amerikos teismuose

Advokato Pauliaus Žumbakio knyga atskleidžia JAV įstaigų vienašališkumą ir bendradarbiavimą su sovietų saugumiečiais

ANTANAS DUNDZILA

Šių metų pradžioje pasirodė advokato Povilo Žumbakio 168 psl. knyga "Sovietų kaltinamieji įrodymai Šiaurės Amerikos teismuose". Šis anglų kalba paruoštas leidinys yra įdomus lietuviui skaitytojui ir reikšmingas visuomenei.

Leidinio tema yra svarbi. Jame kalbama apie JAV teisingumo ministerijos padalinio "Office of Special Investigations" (OSI) vedamą akciją prieš Amerikos kontinente gyvenančius vidurio bei rytų Europos tautų žmones, jų tarpe ir lietuvius. Jie yra kaltinami ar bent įtariami nusikaltimais ar bent bendradarbiavimu su naciais maždaug II-jo pasaulinio karo metu.

Mums, lietuviams leidinio tema yra aktuali. Įmantriai panaudoję iš sovietinių šaltinių gaunamą kaltinamąją medžiagą, JAV "teisingumo" organai persekioja žmones ir plačiu mostu meta kaltinimus lietuvių tautai. Aišku, sovietai tik trina rankas, kad svetimomis rankomis, svetimais ištekliais gali būti jieškomi ir teismuose teriojami iš jų pačių "rojaus" karo metu pabėgę žmonės, apsigyvenę Amerikoje. Knygoje yra keliami ir keli kiti niuansai, pvz. JAV juridinė sistema. Leidinys taipgi paliečia ir esminius klausimus: kokios procedūros yra įmanomos tiesai bei teisei atsekti, kas iš viso yra ta moralinė, teisinė, visuomeninė, religinė vertybė, kas yra teisė bei tiesa mūsų komplikuoto gyvenimo sūkuriuose?

Knygos pasirodymą paskatinusios problemos šaknys glūdi nacizmo ir komunizmo įsčiose. II-jo Pasaulinio karo laimėtojų tarpe atsiradusi karo kurstytoja, Molotovo-Ribentropo pakto sąjungininkė, Sovietų Sąjunga rado naują sąjungininką — JAV Teisingumo ministerijos padalinį OSI. Pastarasis, pasiremdamas tyliai JAV pravestu įstatymu, liečiančiu vien tik žydų naikinimo tragediją, vienašališkai kaltina juridinio proceso neapsaugotus asmenis.

OSI bendradarbiauja su lygiai tokios pat nusikaltėliškos, buvusios nacių sąjungininkės SSSR juridinėmis institucijomis ir, atsivežusi sovietų įrodomosios medžiagos ištraukas, kaltina visu valstybės organų svoriu. Ši akcija grasina JAV pilietybės atėmimu bei deportacija į valstybę, kuri sutiks tokį "nusikaltėlį" priimti . . . Gi "nusikaltimai" JAV teisme dažnai įrodomi visai kitoje srityje: teismo sprendimas daromas remiantis kokiu nors kitu, techniniu pretekstu, dabar suradus "skyles" prieš 30-40 metų pravestoj imigracijos į Ameriką byloj, bet ne konkrečiai už pvz. įrodytą žydų naikinimą. Kandidatai OSI apkaltinimo aukoms parenkami vadovaujantis sovietų ir žydų šaltiniais bei OSI medžioklėmis. Yra visiškai suprantama ir priimtina karo nusikaltėlius traukti atsakomybėn, tačiau būtina visus karo nusikaltėlius traktuoti lygiai ir juos visus teisti už jų nusikaltimus.

Konkrečiai Povilo Žumbakio knyga štai ką teigia.

Pirma, Hitlerio suokalbininko Stalino įpėdinių paruošti kaltinimų šaltiniai, neduodant galimybės juos tinkamu juridiniu procesu atremti, laužo Vakaruose priimtus teisės dėsnius. Antra, KGB ir OSI bendradarbiavimas yra pražūtingas tiek to juridinio proceso aukoms, tiek ištisoms tautinėms grupėms.Trečia, šiuo precedentu statoma pavojun JAV juridinė sistema.

Knyga logiškai veda skaitytoją per visą OSI-KGB bendradarbiavimo istoriją ir su juristo žvilgsniu analizuoja iš sovietų gautos bei JAV teismuose panaudotos "įrodomosios" medžiagos tinkamumą bei trūkumus. Čia glūdi ir vedamoji mintis — įrodomosios medžiagos patikimumo klausimas. Mums nė nereikia aiškinti, kokius rezultatus autorius skaitytojui pateikia. Įdomu ir reikšminga, kad autorius daro išvadas grynai teisinėje plotmėje, panaudodamas JAV teismuose atsiradusią OSI-KGB medžiagą.

Antrasis leidinio skyrius kalba apie istorines, politines ir moralines implikacijas, naudojant komunistinę įrodomąją medžiagą Amerikoje. Čia iškeliama viešai žinoma sovietų motyvacija diskredituoti tautines mažumas Amerikoje ir mūsų tautinius interesus pasaulyje. Taikliai teigiama, kad ne vieni naciai turėjo II-jo pasaulinio karo žiaurumų bei tautžudystės monopolį, tačiau tik nacių nusikaltimais OSI ir KGB rūpinasi. Šalia Hitlerio buvo Musolinis, japonai, sovietai. Kur gi šių karo nusikaltėlių likučiai? Nejaugi nėra lietuvių tautai bei žmoniškumui nusikaltusių asmenų, tarnavusių sovietams pirmosios sovietų okupacijos metu?

Ryšium su šiomis mintimis prisimenu 1982 m. pokalbį su OSI advokatu. Jis teigė, kad mūsų 1941 m. sukilimas prieš sovietus buvo vokiečių surežisuotas, o sukilimo pastatyta laikinoji vyriausybė — vokiečių marijonetė! Tokį teigimą išgirdus, aišku, užverda kraujas, tačiau verdančiu krauju tokių įžūlių iškraipymų nepaneigsi. Tokiam teigimui atremti reikia Žumbakio knygos!

Adv. P. Žumbakis knygą parašė amerikiečiui inteligentui, kartu ir teisės žinovui. Leidinyje išdėstytus argumentus tačiau visi privalome žinoti, esminiais faktais turime pajėgti operuoti. Juk yra vienas dalykas kalbėti savo pačių susirinkimuose o visai kitas — pasirodyti su amerikiečio logika bei psichologija, svarstant šį opų reikalą. Adv. Žumbakio knyga yra tad svarbus įnašas šioje mums svarbioje byloje.

SOVIET EVIDENCE IN NORTH AMERICAN COURTS, by S. Paul Žumbakis. Išleido "Americans for Due Process", 1986. Knyga gaunama pas leidėją (P. O. Box 85, Woodhaven, N. Y. 11421) ir pas platintojus, paaukojus 15 dol. ar daugiau.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas **625-2412**
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

V. Vokietijos Augsburgo vyskupas J. STIMPFLE kalba vyskupo A. DEKSNIO 80-jo gimtadienio iškilmėje Memmingeno mieste. Kairėje — vietos burmistras, dešinėje — vysk. A. Deksnys

Iškeliavo Justinas Navickas

A. a. JUSTINAS NAVICKAS

Britanijos lietuvių bendruomenę a. a. Justinas Navickas paliko amžinai 1986 m. kovo 20 d. Laidotuvės įvyko 1986 m. kovo 23 d. Apeigas atliko kun. Aleksandras Gėryba Headley kaimo katalikų šventovėje ir pasakė atsisveikinimo pamokslą.

Laidotuvėse dalyvavo Mančesterio lietuvių karių veteranų "Ramovė" nariai, kurie ėjo garbės sargybą prie karsto, apdengto skyriaus vėliava. Atsisveikinti su velionu iš įvairių Britanijos vietovių susirinko apie 150 asmenų. Kapinėse atsisveikinimo kalbas pasakė Albinas Pranskūnas ir J. Alkis. Po laidotuvių užkandžiai buvo suruošti dukters ir žento B. J. Snabaičių vadovaujamame "Country" klube, Bordino miestelyje.

Velionis gimė 1903 m. spalio 29 d. Obšrutų k. Vilkaviškio vls. Šeimoje buvo 4 broliai ir 3 seserys.

Pradžios mokslą pradėjo savo gimtuose Obšrutuose, tęsė kitose mokyklose. Kariuomenės tarnybą atliko Alytuje.

1928 m. sausio 4 d. sumainė vestuvinius žiedus su Magdalena Černiauskaite, kuri buvo penkta iš 13 vaikų šeimos. 1930 m. susilaukė sūnaus Antano, kurio šeima dabar gyvena Kanados Hamiltone. 1931 m. tapo 5 kaimų seniūnu, kuriuo išbuvo iki bolševikmečio.

Paskutinį kartą jis pabučiavo Lietuvos žemę 1944 m. spalio 16 d. Po sunkios kelionės atsidūrė Lehrtės DP stovykloje, vėliau Detmolde ir pagaliau Grevėne, 1947 m. atvyko Britanijon. Gavo darbą Mančesterio mieste, tekstilės pramonėje. Apsigyvenęs Mančesterio mieste, įsijungė į šio miesto lietuvišką gyvenimą; priklausė "Ramovės" skyriui, ėjo įvairias pareigas socialiniame Mančesterio lietuvių klube, dalyvavo ir kitose organizacijose.

Justino ir Magdalenos Navickų namai buvo atviri visiems svečiams, atsilankiusiems Mančesteryje. Pasak kun. A. Gėrybos, Navikų namas buvo tapęs klebonija, nes visi pravažiuojantieji kunigai rasdavo šeimininkų globą.

Velionis buvo didelis patriotas, lietuviškos spaudos mėgėjas, prenumeravo "Tėviškės žiburius, 'Dirvą", "Karį", Laisvąją Lietuvą", "Naujienas" ir dar keletą žurnalų.

1971 m. velionis persikėlė į pietinę Britanijos dalį – apsigyveno Liss miestelyje arčiau savo dukters Bernadetos ir Justino Snabaičių, kurie buvo Lietuvių sodybos vedėjai. Jis savo iniciatyva įsteigė Lietuvių sodyboje DB lietuvių sąjungos skyrių ir jam pirmininkavo. Šis skyrius, jam pirmininkaujant, išaugo į didelį vienetą, kuris turėjo daugiau kaip 100 narių.

Tegu Dievas jam teikia amžiną šviesą už tai, kad jis savo gyvenimą skyrė savo artimui ir tautai.

S. Kasparas

Pagerbta visuomenės veikėja

Didelei visuomenininkei Alinai Grinienei 70 metų

Miuncheno apylinkės lietuviai š. m. gegužės 4 d. atšventė A. Grinienės 70 metų sukaktį. Šios dienos intencija kun. Antanas Bunga su svečiu jėzuitu kunigu Leonu Zaremba iš Čikagos atnašavo iškilmingas Mišias, kurias praturtino solo giesmėmis solistė Lilija Šukytė-Vasyliūnienė, akompanuojant vargonais jos vyrui prof. Vyteniui Vasyliūnui. Kun. A. Bunga savo pamoksle iškėlė sukaktuvininkės nuopelnus lietuvių tautai ir K. Bendrijai. Pamaldų metu buvo prisegtas jai popiežiaus Jono-Pauliaus II medalis "Pro Ecclesia et Pontifice". Kartu su žymeniu įteiktas garbės raštas: "Popiežius Jonas Paulius II-sis teikėsi nuspręsti ir apdovanoti Aliną Grinienę kilniojo kryžiaus žymeniu už K. Bendriją ir popiežių ženklu, teikiamu ypatingai pasižymėjusiems darbais ir pastangomis; drauge suteikiama teisė pasipuošti šiuo ženklu. Vatikanas 1986.IV.4".

Po pamaldų gretimoje salėje VLB Miuncheno apylinkės pirm. R. Hermanas prie vaišėmis ir gėlėmis apkrauto stalo nušvietė A. Grinienės nueitą garbingą kelią, skirtą jos numylėtai tėvynei Lietuvai. Savo veikloje didžiausią dėmesį skyrė ji lietuviškam jaunimui. Daugiau kaip 20 metų ji buvo pagrindine Europos lietuviškų studijų savaitės rengėja. Ir dabar ji dar vadovauja lietuviškai šeštadieninei mokyklėlei, globoja tautinių šokių grupę "Ratukas". Nenuostabu, kad "Ratuko" dalyviai, įvertindami jos darbą jaunimui, įteikė sukaktuvininkei vertingą dovaną — spalvotą televizorių.

Gausus dalyvių skaičius iškilmėse, apie 100 sveikinimų raštu, dovanos ir puokštė gėlių rodė tautiečių padėką ir jų meilę sukaktuvininkei už jos pastangas lietuviškoje veikloje.

R. Hermanas.
Miuncheno apylinkės p-kas

Saugiai naudokitės dujomis!

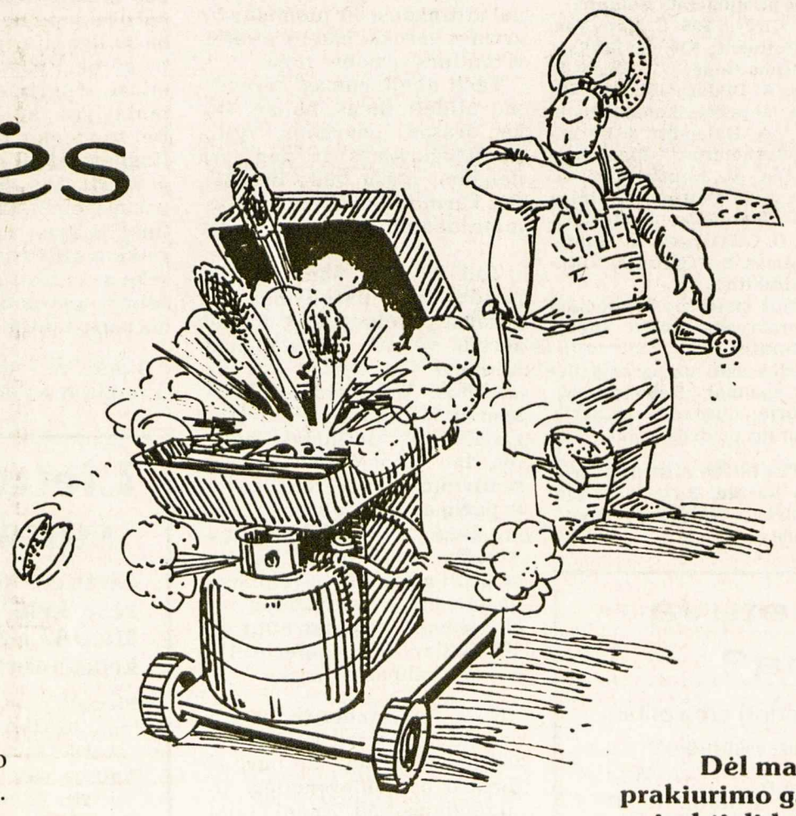

Mėsos kepimas lauke dujomis yra ekonomiškas ir malonus dalykas, bet jomis naudotis reikia atsargiai ir gerai prižiūrėti.

Kiekvieną vasarą kiemo virtuvės šefai dėl kilusios liepsnos susižeidžia ir padaro nuostolių nuosavybei.

1. Tėra vienas geras kelias prijungti dujų cilindrą prie mėsos keptuvės. Tiksliai laikykitės gamyklos nurodymų, laikykite dujų žarnelę atokiai nuo metalinių dalių, kurios gali įkaisti.

2. Dažnai tikrinkite, ar nėra prakiurimų: užpilkite muiluoto vandens ant žarnelių bei jungiklių ir atidarykite cilindro vožtuvą. Jei yra prakiurimas, pasirodys burbuliukai muilinio vandens sluoksnyje.

3. Laikykite lauko keptuvę bent 10 pėdų atstu nuo pastatų, užuolaidų ir degamų medžiagų.

4. Nebandykite įžiebti lauko keptuvės neatidarę dangčio. Jeigu neįsižiebia arba užgęsta, išjunkite dujas, palaukite penkias minutes ir tada vėl įžiebkite.

5. Baigę kepimą uždarykite visus vožtuvus.

6. Niekad neneškite dujų cilindrų į pastato vidų.

Dėl mažo prakiurimo gali įvykti didelis sprogimas.

7. Jeigu įtariate, kad jūsų lauko keptuvė netvarkoje, duokite patikrinti specialistui.

Žiūrėkite, kad į ruošiamą mėsos kepimą lauke nereiktų šaukti ugniagesių. Nemokamą brošiūrą "Living Safely with Propane" gausite, kreipdamiesi į "Consumer Information Centre", 555 Yonge St., Toronto, Ont. M7A 2H6. Telefonas: (416) 963-1111 arba nemokamas 1-800-268-1142. Ontario gyventojai 807 srityje gali telefonuoti 416 numeriu nemokamai (collect).

Ministry of Consumer and Commercial Relations
Ontario
Minister, Hon. Monte Kwinter
Premier, Hon. David Peterson

Čikagos lietuvių operai 30 metų

Pirmą kartą lietuviškai statoma opera "Vilius Telis"

JUOZAS ŠLAJUS

Pagrįstai didžiuojamės turėdami Čikagos Lietuvių operą. Švęsdama 30 metų sukaktį, operos valdyba šiais metais stato patriotinio turinio Rossini operą "Vilius Telis", kuri dar nėra buvusi lietuviškoje scenoje.

Šios sukakties proga operos valdyba gegužės 17 d. valdybos sekretorės Valerijos ir Jono Žadeikių namuose sukvietė informacinį posėdį pasidalinti mintimis su operos meno vadovais ir spaudos atstovais.

Valdybos pirm. Vytautas Radžius paaiškino, kad statoma Rossini opera "Vilius Telis" yra patriotinio atspalvio, vaizduojanti kovas dėl laisvės, simboliškai primenanti Lietuvos pavergimą ir partizanų kovą dėl Lietuvos laisvės.

Operos valdyba ir spektaklio datą pasirinko birželio 14 ir 15. Jos pastatyme dalyvaus 40 asmenų "Lyrikos" operos simfoninis orkestras, kuriam už repeticijas ir spektaklius teks mokėti 30,000 dol. Bus 54 asmenų operos choras, iš viso daugiau kaip 100 programos atlikėjų. Operos spektakliai bus birželio 14 d., 7.30 v.v., ir 15 d. 3.00 v.p.p. Morton HS auditorijoje, (2423 So. Austin Blvd., Cicero, IL). Auditorija talpina 2500 asmenų.

Operos sąmata yra 90,000 dol. Daug kainuoja unijinių darbininkų patarnavimas ir kiti operos pastatymo darbai. Iš parduotų bilietų surenkama apie 40%, o kitos pajamos telkiamos aukomis, šalpa ir kitais būdais. Daugiau suaukoja mažiau pajamų turį vyresnio amžiaus lietuviai. Pernai pasisekęs operos valdybos surengtas koncertas davė 8.000 dol. pajamų. Operos valdyba yra pastačiusi 28 operas, o iš viso 104 muzikinius renginius — aiškino pirm. Radžius. Iš Ilinojaus "Art Council" gavo 8205 dol. pašalpos; Koncė-Koncevičius iš New Jersey atsiuntė 999 dol., o iš JAV LB kultūros tarybos gauta 1000 dol. Žurn. A. Juodvalkis sakė žinąs, kad Lietuvių fondas jau paskyrė 4000 dol. Žurn. Juozas Žemaitis pirm. Radžiui čia pat įteikė 100 dol. čekį.

Operos dirigentas Robertas Kaminskas aiškino, kad Rossini 4 v. operos "Vilius Telis" muzika yra nepaprastai graži. Ji yra viena ilgiausių operų. Spektaklis truks apie 4 valandas, bet nė vienam neatsibos. Kai kas dar ją vadina chorų opera. Ypač gražios dainos yra pirmame veiksme. Operos valdyba pasirinkusi pastatyti gražią operą. Jos pastatymas reikalauja daug įtempto darbo, bet spektaklio personalas dirba su entuziazmu.

Baletmeisterė Violeta Karosaitė pasakojo, kad spektakliui ji ruošia 15 profesionalių baleto šokėjų. Klasikiniu operos baletu tikrai visi grožėsis.

Įdomių pasikalbėjimų apie muziką bei operą "Vilius Telis" buvo su dalyvaujančiais posėdyje operos solistais: Gina Čapkauskiene (iš Kanados), Audrone Simonaityte-Gaižiūniene, operos chormeistre ir soliste, sol. Aldona Stempužiene. Posėdyje dalyvavo ir vyrai solistai — Jonas Vaznelis su Vaclovu Momkum. Visų bendras prašymas buvo, kad rašantieji laikraščiams iš anksto supažindintų su operos libretu, nes atvykę į operą paprastai šnekasi su pažįstamais, o kai prasideda programa, niekas jos nebeperskaito. "Vilius Telis" operos libretas yra išverstas poeto Stasio Santvaro.

Sol. Vaznelis prašė paryškinti spaudoje lietuvių pastangas — Čikagos Lietuvių operą, išsilaikiusią per 30 metų vienintelę etninę operą. Valdybos vicepirm. Jurgis Vidžiūnas prašė laikas nuo laiko spaudoje skatinti jaunuosius lietuvius jungtis į operos tęstinumo veiklą, dalyvauti chore ir kitoje veikloje.

Be jau paminėtų dar dainuos solistai: Thomas Zielienski, Darrell Rowader, Vytautas Paulionis, Edvard Ozaki ir Bronius Kazėnas. Dirigentas — Robertas Kaminskas, režisorius — Peter Amster, šviesų tvarkytojas — Dennis Mae, chormeisteriai — Audronė Gaižiūnienė ir Alfonsas Gečas, baletmeisterė Violeta Karosaitė, akompaniatorius Robertas Mockus.

Čikagos Lietuvių operos valdyba: pirm. Vytautas Radžius, nariai — Vaclovas Momkus, Eglė Rūkštelytė-Sundstrom, Jurgis Vidžiūnas, Valerija Žadeikienė, Algirdas Putrius ir Leonas Bildušas. Dalyvavo spaudos atstovai: Antanas Juodvalkis, kun. dr. Juozas Prunskis, Juozas Šlajus, Juozas Žemaitis, Juozas Žygas ir Balys Brazdžionis (radijo programos vedėjas).

Po posėdžio, šeimininkei Valerijai pakvietus, prie gardžių užkandžių dar ilgai buvo kalbėtasi operos ir kitais lietuviškos veiklos reikalais.

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

$200: dr. M. Ramūnienė; **$35:** A. J. Vaškevičiai; **$25:** A. T. Sekoniai; **$20:** T. Butkus; **$10:** Z. Rickienė, A. Žulys, A. Kojelaitis, V. Zauka, Vl. Jocas, J. Driaunevičius, U. Matis, M. Lazdutis, V. Lumbis, A. Malaškevičienė; **$5:** Eug. Beržaitienė, M. Jasiulevičius, V. Zavadskas, kun. V. Pikturna, A. Pasys, K. Balčiūnas; **$3:** N. A. Slivinskas, Z. Jakubonis, M. Petrauskis, V. Timošenko; **$2:** A. Jocaitis, J. Morkūnas; **$1:** A. Kazlas, J. Maziliauskas.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė:

$40: B. Girčys; **$36:** Č. Vainoras; **$35:** J. Bieliukas; **$30:** H. Zitikas; **$25:** E. Šimaitienė, Vl. Jocas, S. Paulaitis, A. Dudaravičius, D. Eidukas, Tėvai pranciškonai (Brooklyn, N.Y.), A. Kalendra, J. Bernotaitis, A. Bernotaitis, J. Bigauskas, A. Mačienė, V. Kundrotienė, S. Paškauskas, P. Putrius, S. Sinkevičius, V. Morkūnas, J. Mickevičius, dr. D. Gottschalk, A. Seibienė, E. Holmes, B. Pakulis, A. Viliušis, E. Galinaitis.

Už dvejus metus po $25 rėmėjo prenumeratą atsiuntė: S. Oleka, kun. A. Karalis.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką.

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata — $20, JAV-se — $20 amerikietiškų. Naujam skaitytojui — $15.00.

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į ***"House of 220".*** *Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.*

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

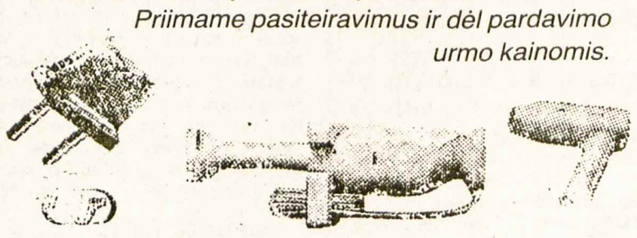

HOUSE OF 220

1444 Gerrard St. E., Toronto

(416)—461-2602

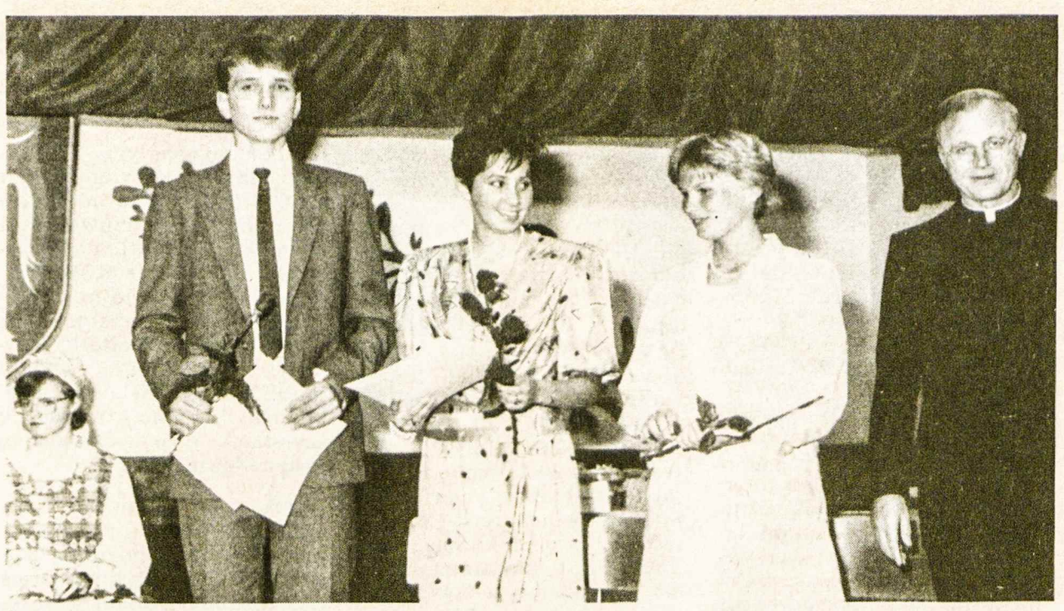

Šį pavasarį baigusieji Aukštesniuosius lituanistinius kursus Toronte. Iš kairės: LINAS BALAIŠIS, LORETA STANULYTĖ, RASA MALINAUSKAITĖ. Šalia abiturientų — juos sveikinęs Lietuvių mokyklų tarybos pirmininkas kun. AUGUSTINAS SIMANAVIČIUS, OFM **Nuotr. St. Dabkaus**

Geriau vėliau, negu niekad

Mokslinės konferencijos išvadas pasiskaičius

A. KALNIUS

Apie tris dešimtmečius pavėlavę, 1985 m. lapkričio 24-25 dienomis, Čikagoje posėdžiavo mokslinės konferencijos dalyviai lietuvybės išlaikymo klausimams aptarti. Nors šaukštai dar ne visai po pietų, betgi būtų buvę daug geriau, jei tokia konferencija būtų buvus sušaukta dar gerokai prieš pietus. Tada gal dar būtume bent pusę mūsų baigiančios nubirti kartos išgelbėję savo tautai.

Visur ir visados esame linkę vėluotis. Tai, ką mes galėjome padaryti prieš kelias dešimtis metų, tai dabar nė pusės to nepadarysime. Mūsų drąsieji vyrai, tai žinodami, išdrįso imtis iniciatyvos konkretiem darbam atlikti pirmomis tremties dienomis. Dabar jų darbai jau teikia ir konkrečių vaisių. Antai amerikiečių lietuvių įsigytoji ir įrengtoji "Dainava", neminint kitų panašios reikšmės institucijų, vis labiau ir labiau tampa tautinės sąmonės ugdytoja. Panašios minties židinio klausimas buvo kilęs ir Kanadoje dar 1953 m. Vadinasi, jis kilo geru laiku, bet jį išsprendė mūsų kultūros bajorų trumparegystė, baimė finansinės rizikos, stoka ryžto ir pan. Dėl to Kanada nieko panašaus iki šiol ir neturi. O tokios "Dainavos", ypač vasaros atostogų metu, galėtų sutraukti būrius jaunimo, kuris, poilsiaudamas geros vadovybės priežiūroje, pagal atitinkamas ir įdomias programas gerokai galėtų siūbtelti tautinės sąmonės link.

Taigi abejingumas, sprendimų atidėliojimas, baimė, stoka drąsos, energijos, ryžto, nuolaidžiavimas ir pan. yra neigiami mūsų būdo bruožai, dėl kurių nukenčia mūsų tikslai ir idealai.

* * *

Tad ir šios konferencijos išvados bei pasiūlymai yra gerokai pavėluoti. Bet vis tiek geriau vėliau, negu niekad. Kadangi jos mintys yra paskelbtos, pasinaudojus atsakymais iš pasaulio lietuviams kadaise išsiuntinėtos anketos, tai, žinoma, būtų geriau skaitytojui prieš akis turėti ir pačią anketą, nes ne visiems yra žinomas klausimų turinys. Atrodo, kanadiečių lietuvių tarpe ši anketa nebuvo plačiai paskleista. Susipažinus su klausimais lengviau būtų pasisakyti ir apie konferencijos išvadas bei pasiūlymus.

Nors konferencijos pasisakyta gana plačiai, bet atrodo, kad beveik viskas jau buvo žinoma ir be konferencijos. Antai teigimas, kad "žmonių telkiniai, organizacijos, draugai, laikraščiai, knygos ir t.t. yra stipriausias veiksnys, formuojantis tautinę sąmonę". Tai neginčytina tiesa, bet ji jau seniai buvo žinoma.

Beje, lietuviškų telkinių kompaktine prasme mes juk neturime. Ypač didmiesčiuose esame išsibarstę ir tik sekmadieniais susirenkame į savo parapijų šventoves, o po pamaldų vėl įvairiomis kryptimis išsiskirstome. Štai kodėl mums reikia daugiau "Dainavų", kuriose mūsų jaunimas, ogi ir vyresnieji, galėtų ne porą savaičių, bet visą vasarą drauge praleisti. Kažin, ar tik tokios "Dainavos" lietuviškos sąmonės ugdymo prasme nebūtų naudingesnės net ir už lituanistines katedras?

Konferencijos išvada apie lankymąsi Lietuvoje, be abejonės, tautiniu atžvilgiu yra prasminga. Bet kaip tenai išvengti partijos smegenų valymo planų? Juk tenai nuvykus, žmogus tampa partijos belaisviu. Šiuo atveju vis dėlto reiktų laikytis mūsų veiksnių nurodymų.

Iš visų "socialinių, psichologinių ir antropologinių perspektyvų" bene svarbiausia yra pasiūlymas steigti prieš-mokyklinio amžiaus vaikų auklėjimui daugiau mažesnės apimties mokyklėlių. Ir iš tikrųjų, norint sužadinti tautinės sąmonės skatulį ateinančiose kartose, reikia pradėti nuo mažutėlių. Dėl to konferencija ir siūlo organizuoti artimoje aplinkoje mažus vaikų būrelius, kuriuose būtų skiepijamas lietuviškos dvasios pajautimas. Tokiems židinėliams, girdi, pakaktų vien gražiai lietuviškai kalbančios motinos, senelės ar senelio. Galbūt tokia sistema būtų patogi ir šeštadieniniam mokyklom. Betgi čia jau būtų reikalingas mokytojas.

Konferencijoje buvo nagrinėjama ir tėvų atsakomybė vaikų auklėjime. Šeima yra pati pirmoji ir pagrindinė tautinio auklėjimo mokykla. Betgi čia reikia pasakyti, kad esama ir iš Lietuvos atvykusių šeimų, kurių tėvai mokosi anglų kalbos iš savo vaikų. Jie su vaikais šeimoje lietuviškai nekalba ir ilgainiui patys savo kalbą gerokai pamiršta. Tad iš jų kilusi vidurinioji karta savo tautai yra jau beveik mirusi. Dėl to ir tokie tėvai yra reikalingi pagalbos. Tačiau reikia pasakyti, kad yra ir vidurinės kartos šeimų, kurios pasigėrėtinai jautrios savo tautos poreikiams ir kurių vaikai yra pasekę savo tėvų pėdomis. Šitos šeimos yra pati didžioji atrama mūsų tautiniams idealams.

Didelę reikšmę konferencija teikia ir aukštesnėms lituanistinėms mokykloms. Jų tikslas paauglį jaunimą ir net subrendusį vyrą ar merginą įvesti į lietuviškos kultūros lobyną, supažindinti su mūsų didžiaisiais kūrėjais, į kuriuos galėtų atsiremti mūsų jaunimas, ypač kūrybiškasis. Nežinojimas mūsų kultūros turtų jaunimą verčia jų ieškoti kitur.

Gal vertėtų, kad Kanados ir kitų didesnių lietuvių kolonijų aukštesniosios lituanistinės mokyklos susirištų su lituanistiniu Čikagos institutu ir paprašytų už akių dėstymo programų bei paruoštų paskaitų tekstų, pagal kuriuos vietinės pajėgos padėtų išeiti atitinkamą mokslo kursą, kuris įgalintų studentą tapti mokytoju, žurnalistu ar kitu vertingu darbuotoju lietuvių visuomenei. Tai būtų didelė paguoda lietuvių išeivijos ateičiai.

* * *

Čia iškeltas anketos problemas dar būtų galima, ir net reiktų, papildyti ir kitų nuomonėmis, kurioms nebuvo progos pasireikšti atsakymų eilėje. Juo daugiau nuomonių, juo daugiau ir pasiūlymų. Pvz. gal reiktų pakalbėti apie vadų paruošimą lietuviškai veiklai, gal reiktų pasirūpinti lietuvių kalbos skiltele mūsų laikraštijoje, taip pat gal reiktų sudaryti anglų kalbą mokančių žmonių grupę, kuri sektų anglų spaudą ir atitaisytų dažnai daromus išeivijai neteisingus priekaištus ir t.t. Daug mūsų išeivijos gyvenime yra spragų. Jas reikia lopyti, o nepalikti istorijai protokolų bylose ar laikraščių straipsniuose.

Tenka pripažinti, jog iš konferencijos išvadų ir pasiūlymų, nors daug kam ir žinomų, galima daug ko pasisemti, nes jos rengėjų ir dalyvių atliktas didelis ir naudingas darbas, kurio panaudojimas yra bendruomeninių organų uždavinys. Jeigu bus nesiimta šių uždavinių spręsti šiandien, rytoj jau ir vėl bus per vėlu.

Lietuvos krikščionybės sukakties medalionas

Lietuvos krikščionybės 600 m. sukakties išvakarėse kviečiame įsigyti puikų SUKAKTUVINĮ MEDALIONĄ, kuris atvaizduoja tris Lietuvos krikščionybės tarpsnius su gražiomis detalėmis.

Pirmoji pusė vaizduoja Lietuvos valdovus – MINDAUGĄ, JOGAILĄ, VYTAUTĄ skydo fone, pabrėžiant valdovų pasiryžimą įvesti krikščionybę Lietuvoje.

Antroje pusėje vyrauja centrinis kryžius, kurio dugne matyti Vilniaus katedra ir varpinė – simboliai tikėjimo įsitvirtinimo Lietuvoje.

Medalionas suprojektuotas ir nukaltas giliame reljefe žymaus skulptoriaus VYTAUTO KAŠUBOS.

Trijų colių skersmuo, bronzinis su antikiniu apdirbimu, pasidabruotas ir paauksuotas (bus š.m. liepos mėn.).

Pusantro colio skersmuo, gryno sidabro (.999) ir bronzos (bus š.m. rugsėjo mėn.).

Ypatingos lengvatos tiem, kurie užsisako ir užsimoka už medalionus prieš jų pasirodymą rinkoje.

Trijų colių medalionas (iki š.m. liepos 1 d.)		(po liepos 1 d.)
Antikinės bronzos	$25.00	$30.00
Paauksuotas	$30.00	$35.00
Pasidabruotas	$35.00	$40.00
Pusantro colio medalionas (iki š.m. rugsėjo 1 d.)		(po rugsėjo 1 d.)
Gryno (.999) sidabro	$45.00	$50.00
Bronzos	$15.00	$15.00

UŽSAKYMUS SIŲSTI: ***Mrs. Loretta I. Stukas, 234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060, USA.*** **Pridėkite pašto išlaidom:** $2.00 prie kiekvieno 3 col. medaliono, $1.00 prie kiekvieno 1,5 col. medaliono.

Čekiai rašomi: ***LITHUANIAN CHRISTIANITY JUBILEE, INC.***

Dabarties tėvo vieta šeimoje

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Kasmet beveik visame pasaulyje, neišskiriant nė Sovietų Sąjungos, vienas gegužės mėnesio sekmadienis yra skiriamas motinai pagerbti. Tylomis, be didelių iškilmių, minėjimų ar poezijos, prabėga ir vienas birželio sekmadienis, skiriamas tėvo garbei. Pažvelgus į daugelio šimtmečių tradicijas, šeimoje visada pirmavo tėvas — "šeimos galva". Iš esmės, jokia šeima nėra tikra šeima be tėvo, be kurio ir pats motinystės faktas biologiškai yra neįmanomas. O vis dėlto motinos diena švenčiama su didžiausiu patosu, ignoruojant tėvo vaidmenį šeimoje ir jos prieauglio auklėjime. Kodėl taip yra?

Negalima paneigti fakto, kad pasaulyje vis dar pirmauja vyrai visose visuomenę tvarkančiose ir ją formuojančiose srityse: įstatymdavystėje, politikoje, prekyboje, mene ir moksle. Motinos dienos istorija prasidėjo tik 1908 m., kai amerikietė A. Jarvis Filadelfijos mieste išrūpino oficialią motinoms pagerbti dieną, kuri JAV buvo visuotinai pripažinta 1914 m. Sunku rasti šaltinius, kuriuose būtų paminėta ir tėvo dienos istorija, nors ją prekybininkai plačiai skelbia, skatindami vaikus pirkti tėvams kaklaraiščius, sporto įrankius ir kitas dovanas.

"Lietuvių enciklopedijoje" daug vietos skiriama motinos sąvokai, bet apie tėvą tokios informacijos nėra. Nenoromis kyla mintis, kad vyrai nenori pripažinti savo atsakomybės šeimoje kaip gimdytojo-auklėtojo, nors net ir Šventame Rašte yra parašyta "Abraomas pagimdė Izaoką...", paliekant visą vaikų auklėjimo ir auginimo naštą motinai. Vyrų dauguma pasitenkina materialiniu šeimos aprūpinimu, pragyvenimo šaltinių jieškodami pagal savo mokslą, sugebėjimus, talentus ir svajones. Kitaip sakant, vyras ignoruoja savo biologinės funkcijos užduotį, tuo pačiu griežtai apribodamas moters-motinos gyvenimą tos funkcijos rėmais. Todėl nenuostabu, kad nors kartą metuose reikia pagerbti moterį, tuo lyg išperkant jai daromą skriaudą ir kukliai savo vaidmenį paliekant nuošaliai.

Pagrindinė vedybų sąlyga yra dviejų žmonių abipusė meilė, kuri paprastai prasideda susitikimais, bendravimu, flirtu, kol pagaliau prieinama išvada, kad vienas be kito artumos gyventi nenori. Kuriama šeima, ruošiamasi vestuvėms, kviečiami svečiai ir planuojamas medaus mėnuo. Jauna mergina išgyvena didelių pasikeitimų nuojautą, bet retai jos mintyse kyla motinystės problemos, nes ji atsiranda savaime kaip dviejų asmenų meilės vaisius.

Vyras toliau rengiasi savo karjerai, bet mergina, nors ir baigusi mokslus ir turinti talentus, staiga privalo tapti puikia namų šeimininke, virėja, valytoja, siuvėja, o vėliau — kvalifikuota pedagoge-auklėtoja.

Ar gali gero lygio mokykla egzistuoti be pasiruošusių mokytojų? Taip pat negali būti gera šeima, jeigu jos būsimų kartų auklėjimas lieka vienos moters atsakomybėje, be tėvo įtakos, jo išminties ir sveiko instinkto, vedant vaikus dorovingu ir tiesiu gyvenimo keliu.

Dažnai matome savotišką vyro vaidmenį tradiciniuose rėmuose: po darbo tėvas grįžta į namus, kuriuose jo laukia skanūs pietūs, sutvarkyti namai, paruošti drabužiai, laikraštis ir... prikimšta pypkė (G. B. Shaw sukurtoji Eliza, pagal Pigmaliono legendą: "Kur mano šlepės, Eliza?"). Jei vyras grįžta vėlai, vaikai jau nuprausti, paguldyti. Jis priklauso klubams, kaip dar dabar Anglijoje praktikuojama, į kuriuos moterims įžengti nevalia. Savaitgaliais — golfo laukai, kėgliavimo klubai yra perpildyti vyrų. Jų dauguma yra vedę... Ką tuo tarpu veikia jų žmonos, jų vaikų motinos? Įsivaizduoti nesunku.

Modernaus pasaulio motina, kurios namų ruošos darbus palengvino įvairūs išradimai ir mašinos, nebenori likti namuose, juo labiau, kad ir dabartinis jaunimas anksti pakelia sparnus, užsiimdamas sportu, organizacijomis, pramogomis ir mokslu. Motina jaučiasi nereikalinga, gyvenimo atstumta, jeigu ji negali panaudoti savo talentų ir jieškoti asmeniško išsipildymo kaip žmogus su Dievo duotu intelektu, siekiais ir gabumais. Modernioje šeimoje tėvo vaidmuo didėja, jo akyse motinos-žmonos prestižas kyla. Jis pradeda jaustis esąs ne vien "šeimos galva", bet ir lygiateisis partneris, kurio atsakomybė nesiriboja "darbų pasidalinimu", bet reikalauja, kad ir jo pasirinktoji gyvenimo draugė keltų dvasinį ir intelektualinį šeimos lygį, neatsilikdama nuo gyvenimo, duodama savo įnašą. Jau daugiau kaip prieš šimtą metų didysis vokiečių klasikas poetas J. W. Goethe yra taip išsireiškęs apie savo tėvų įtaką:

Vom Vater hab ich die Statur,
des Lebens ernstes Fuehren;
vom Muetterchen die Frohnatur
und Lust zum Fabulieren.

(Iš savo tėvo paveldėjau išvaizdą ir rimtą gyvenimo kryptį; iš motinos — linksmą būdą ir palinkimą eiliuoti-pasakoti).

Birželio mėnesį pagerbkime lietuvį tėvą su viltimi, kad ir jis pasiims dalį atsakomybės už mūsų tautos ateitį, nesiribodamas visuomenine veikla ir posėdžiais, bet suartėdamas su savo vaikais, su jais kalbėdamas lietuviškai, lankydamas jaunimo stovyklas, talkindamas lituanistinių mokyklų posėdžiuose ir renginiuose, skatindamas savo vaikus pamėgti lietuvišką knygą bei laikraštį, pamilti lietuvišką dainą ir žodį. Lietuvis tėvas privalo būti šeimyninio gyvenimo dvasios centru, jo pilnateisiu dalyviu, motinos bendraminčiu ir draugu, ją ne vien žodžiu pagerbiančiu, bet ir veiksmu įrodančiu savo pagarbą jai ir jos įvertinimą kaip pilnutinio žmogaus.

Gal mūsų tauta tėvo pakankamai negerbė, skirdama daugumą savo liaudies dainų motinos garbei. Iš tų dainų veržiasi užuojauta, liūdesys ir ašaros, nors jos kūrė pasakiškai gražius mūsų liaudies raštus, pynė gėlių ir dainų vainikus, padovanodamos ateinančioms kartoms didelius tautinės kultūros ir meno lobius. Laikas atstatyti ir tėvą į deramą vietą šeimoje — jis yra auklėtojas, tautos gyvybės tęsėjas lygiai taip, kaip ir motina.

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" - atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

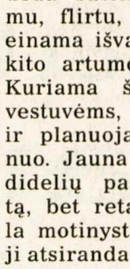

BE AUKŲ NEBUS DARBŲ!

NORINČIŲ DIRBTI YRA, BET ŠVIETIMAS, KULTŪRINĖ BEI POLITINĖ VEIKLA IR VISI KLB DARBAI NEĮMANOMI BE JŪSŲ AUKŲ.

Nario įnašo, atsiskaičius su PLB, neužtenka. Prašome siųsti aukas KLB būstinės adresu:

KLB KRAŠTO VALDYBA,
1011 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8.

Aukoms virš $15 bus išduodami pakvitavimai nuo pajamų mokesčio.

KLB krašto valdyba

"Dievas ir laisvė"

DR. TOMAS ŽIŪRAITIS, O.P.

Laisvės problematikos prasmė Antano Maceinos studijoje

Asmuo yra šventas savyje;
šventa ir jo laisvė.
ANTANAS MACEINA

Kiekvienas asmuo, kaip ir jo prigimtinė atvirybė — laisvė, yra neperžvelgiama vertybinė tikrovė — paslaptis, kurioje ir glūdi laisvės problematikos prasmė. Šią prasmę Antanas Maceina apmąsto filosofiškai, svarstydamas šios studijos pirmoje dalyje laisvės sampratą (jos esmę, subjektą ir objektą), antroje dalyje — laisvės vykdymą (ryšium su laisve ir būtinybe, laisve kaip žmogaus kenoze, po kurios nagrinėjami tokie klausimai — Dievas ir laisvė, laisvė ir ateizmas, blogis ir laisvė, kaltė ir laisvė). Studijos užsklandoje — Kristus ir laisvė. Studijos pabaigoje — citatų šaltiniai, autoriaus sukurtų ir iš kitur atrinktų retesnių lietuviškų žodžių paaiškinimas.

Antano Maceinos studijos "Dievas ir laisvė" (D.la.) jau pats turinys, kaip matote, rodo, kad autorius vėl mus apdovanojo didžio dėmesio verta studija.

Religijos filosofijos studija

Autorius savo studiją (D. la.) pavadino religijos filosofijos studija, esminga, suprantama, krikščioniškajai filosofijai. Šiai filosofijai (iš esmės metafizikai) Dievas yra nelygstama, absoliuti Būtis, kuri iš nieko, t.y. iš nebūties sukūrė (ir nuolat kuria) būtybes, tarp kurių vien tik žmogiškasis "asmuo yra šventas savyje, šventa yra ir jo laisvė. Čia glūdi žmogaus kilnybė (dignitas) apskritai, jo asmens nepažeidžiamumas, jo teisių gerbimas bei saugojimas" (D.la., p. 21).

Šia prasme autorius kalba apie asmens ir jo laisvės šventumą religijos filosofijoje, kurioje tikras asmens apmąstymas savaime siejasi su nelygstama Būtimi — krikščioniškosios sampratos ir krikščioniškojo gyvenimo Dievu.

Todėl autorius jau savo studijos (D.la.) pratarmėje "yra įsitikinęs, jog laisvės esmė aiškėja, tik svarstant ją kaip religinę kategoriją, vadinasi, tik kaip santykį su Dievu. Toks autoriaus įsitikinimas yra pagrįstas visuotinai galiojančiu žmonijos įsitikinimu, pačia sankūros analize, liudijančia, kad žmogus yra tiesioginis Dievo kūrinys ir kad "laisvė šiam kūriniui yra pats pirmykštis dalykas, o ne vėliau išvystytas iš kažkokio gemalo ir ne vėliau įsigytas iš santykio su gamta ar visuomene. Santykis su Dievu yra metafizinis šaltinis laisvei kilti ir fenomenologinis būdas jai reikštis žmogaus gyvenime" (D.la., p. VII).

Tokia principinė asmens laisvės įžvalga kaip tik ir siejasi su filosofiniu religijos apmąstymu, t. y. su religijos filosofija, kuriai svarbu kiekvienos tikrovės, taigi ir religinės tikrovės klausimai. Kas yra religija? Paprastai ir vaizdingai kalbant, "religija yra (morališkas, — T.Ž.) bendravimas su giliausia bei galutine tikrove" (F. Heileris, cit. Antanas Maceina, Religijos filosofija, I d., 11 psl., Putnam 1976; — RF. I).

Kadangi religijoje atsiveria pati gilioji ir pati paskutinioji tikrovė, tai "užu religijos nebėra nieko, ko reikėtų dar ieškoti ir ką būtų galima dar rasti. Religija yra neperžiangiama. Užtat ir jos filosofija, vaizdingu E. Brunnerio posakiu, sudaro "visos filosofijos viršūnę". Įvairios filosofinės šakos, gretinamos su religijos filosofija, pasirodo, esančios tik paruoša bei pakopa šiai viršūnei pasiekti" (RF. I, p. 12). Autorius savo studiją (D.la.) pavadino religijos filosofijos studija dar ir todėl, kad tos filosofijos ertmėje ryškėja ir laisvės samprata, ir laisvės vykdymas (plg. D.la, p. VII).

Laisvės samprata

Ar žmogus yra laisvas? Toks klausimas "būtų gryna tautologija", — teisingai pastebi autorius, — nes "klausti laisvės tikrovės reiškia remtis jos tikrove" (D.la., p. 1). Mes, anot autoriaus, galime klausti laisvės esmės bei prasmės, bet ne jos buvimo ar nebuvimo (plg. D.la., p. 2). Kas gi yra laisvė?

Kaip visi žinome, dažniausiai į tą klausimą atsakoma, nusakant tik sąlygas laisvei vykdyti: iš vienos pusės — tai gebėjimas apsispręsti, rinktis ir veikti, o iš kitos — nebuvimas kliūčių apsispręsti ir veikti.

Tos dvi pusės nesudaro laisvės esmės sampratos. Asmuo — tai manasis Aš (anot "naujosios filosofijos" termino). Asmuo savo sielos galiomis — protu ir valia apsisprendžia, yra "priežastis savęs" — "causa sui" (Šv. Tomas Akvinietis, De veritate, q. 24, a. 1).

Būti priežastimi savęs (arba priežastimi savęs paties — "causa sui ipsius"), tai būti priežastimi ne savo paties atsiradimo, bet to, *kas* esi ir (būti priežastimi) to, *kuo* esi. Tik šia prasme žmogiškasis asmuo pilnai ir visiškai, atseit, absoliučiai, kiek tai žmogui įmanoma, apsprendžia patį save savo asmens visomis galiomis, kurių, sakykim, pagrindas yra protas ir valia.

Žinomas jėzuitų teologas Karl Rahneris Šv. Tomo Akviniečio tą "priežastį savęs" — tą "causa sui" išreiškia tik aprašu, kurį Antanas Maceina vadina ontologiniu laisvės aprašu (plg. D.la., p. 5). Tas ontologinis aprašas, iš vokiškojo originalo Antano Maceinos išverstas, skamba šitaip: "Laisvės esmę sudaro absoliučiai sava asmens galia apspręsti patį save" (Karl Rahneris, Antano Maceinos vertimas ir citata, paimta iš D.la., p. 5). Citatos vertėjas ir šios (D.la.) studijos autorius čia pat pastebi: "Tai, be abejo, primena Tomą Akvinietį, laikiusį, sekant Aristoteliu, laisvu tą, kuris yra priežastis savęs paties: "causa sui) (De veritate, q. 24, a. 1).

Taip mūsų autorius su Karl Rahneriu kalba apie laisvės esmę. Tąja esme esą reiškiasi mano paties savastis, iš niekeno negauta ir niekam neperleidžiama, nes "žmogus buvoja savo paties žinioje bei galioje. Tai ir yra laisvė" (D.la, p.11). Po Dievo, visatos Kūrėjo, žmogus yra pats sau tikslas šiame pasaulyje, todėl žmogus ir buvoja savo paties žinioje bei galioje.

Laisvės subjektas

Autorius klausia: "Kas yra tikrasis laisvės subjektas, vadinasi, tasai, kuriam laisvė yra jo būsena?" (D.la., p. 15).

Atsakymas į šį klausimą esą pasunkėja visų pirma dėl to, kad esame įpratę sudėti laisvę į valios rankas. Beveik kiekvienas mūsų apmąstymas prasideda valios laisve ir tuo būdu jau iš anksto užkerta kelią į tikrąjį laisvės nešėją. Nes valia yra tik žmogaus būtybės pajėga (potentia) — nemažiau, bet nė nedaugiau" (D.la., p. 15).

Ir šiandieną mielai kalbame apie minties ir sąžinės įvairiopą laisvę, bet jau nenorime kalbėti apie *valios* laisvę, ypač mūsų apmąstymų pradžioje ji nepriimtina, nes, būdama laisva pačia savo prigimtimi, kažkodėl atrodo, kad valia ima ir užkerta kelią net į tikrąjį laisvės nešėją. Tai neįmanomas dalykas.

Sakysim, kalbėdami apie minties ir sąžinės laisvę, iš tikrųjų ir negalvojame laisvę sudėti į minties ar sąžinės rankas, tartum mintis ir sąžinė veiktų visiškai atskirai nuo savo nešėjo arba subjekto — asmens. Lygiai tas pat pasakytina ir apie *valią*, kuri negali būti nelaisva. Visiškai su autoriumi sutinkame, kad *valia* yra žmogaus būtybės, tiesiog žmogaus, *pajėga*, reali galia ("potentia realis") kaip viena iš esminių žmogaus galių.

Kas gi nežino, kad visas asmuo veikia visomis savo jėgomis ir galiomis, vyraujant svarbiausioms galioms — protui ir valiai. Visas asmuo (tas "suppositum rationale") veikia, normaliais atvejais visada apreikšdamas, sakysime, tokį išminties dėsnį: kiekvienas laisvas žmogaus veiksmas, jei norima, kad būtų išmintingas, privalo būti jau anksčiau proto pažintas ir patvirtintas ("Nil volitum niai praecognitum"). Žodžiu, mes sutinkame su autoriumi dėti laisvę į asmens rankas, *nepažeisdami* tomis rankomis valios laisvės. Šia prasme reikėtų kalbėti apie asmenį kaip laisvės subjektą.

Laisvės objektas

Autorius norėtų šv. Tomą Akvinietį patikslinti šitaip: "Dažnai sakoma, esą valios objektas yra gėris (plg. Tomas Akvinietis, De veritate, q. 22, a. 5), o jos veikmuo — rinktis tarp įvairių gėrių (plg. t.p. a. 6). Ir vis dėlto aš galiu priversti savo valią rinktis blogį ir jį vykdyti (pvz. keršyti); (aut. cit. — D.la., p. 15).

Ir čia pagal šv. Tomą Akvinietį (ir kitus) visas asmuo veikia, savaime aišku. Iš praktikos ir iš istorijos, kitų šaltinių čia talkon nekviečiant, labai gerai visi žinome, kad žmogus sau trokšta ne blogio, bet gėrio, kartais ar dažnai nepagailėdamas gėrio ir artimui. Kiekvienas žmogus sau trokšta gėrio, bet ne kiekvienas žmogus supranta tikrą gėrį, t. y. gėrio prasmę. Todėl vieni siekia tikro gėrio, o kiti — tariamo gėrio. Iš tikrųjų žmogus renkasi ne blogį ir jį seka, bet jis renkasi gėrį ir jį seka ... Pvz., kerštas: Tai *piktu* atsilyginimas už padarytą skriaudą ... Toks atsilyginimas yra apgaulingas, tariamas gėris, kuris keršytojui atrodo tikras, geras dalykas, todėl keršytojas savo valios laisvės galia (kitų galių neminint) ir pasirinko *sau* siekti (tariamo) *gėrio,* piktu atsilygindamas savo priešui ar skriaudėjui.

Toliau: "Net ir nuo galutinio tikslo, kurio valia, pasak Tomo Akviniečio, siekianti būtinai (plg. t. p. a. 6), galiu valią nukreipti, šį tikslą iš viso paneigdamas (ateizmas), — (D. la., p. 16).

Kaip kai kurie žmonės siekia tikro ar tariamo gėrio, taip kai kurie žmonės siekia tikro ar tariamo galutinio tikslo. Siekiamas gėris ir siekimo tikslas yra vienas ir tas pats dalykas. Siekdamas amžinojo Gėrio, tuo pačiu sieki galutinio Tikslo — Dievo. Kai žmogui ateizmas tampa galutiniu tikslu ir tuo pačiu gėriu (nors ir tariamu), tai toks **žmogus savo laisvąja valia** ir veržiasi to tikslo link, tokio (ateistinio — tariamo) **gėrio** traukiamas. Gėris yra laisvos valios ir tuo pačiu jos nešėjo — žmogiškojo asmens objektas, kurį autorius aiškina egzistenciškai: atrodo, kad per daug pasisakyta prieš valios laisvę, absoliučiai pasisakant už AŠ, kad valia vykdytų tai, ką **aš** įsakau, anot autoriaus (D. la., p. 15). Įsakymui reikia valios! Išeina, kad **aš** savo (aišku, ne svetima) **valia** įsakau savo **valiai**! Pastaroji pastaba taikoma iš viso nepripažįstantiems laisvosios valios, kurios objektas visada yra gėris.

Autoriaus pažiūrų vidurkis

Tai labai įdomi ir svarbi kenozės idėja, vyraujanti šioje studijoje (D. la.), kitokiais niuansais paskelbta jau 1966 m. (plg. Antanas Maceina, "Dievo Avinėlis", Putnam 1966, p. 80-92, 151, 152 ir 153; — DAV). Po dešimties metų kenozė įgavo griežtą filosofišką charakterį (plg. Antanas Maceina, "Religijos filosofija", I d., Putnam 1976, p. 177-210, 297-319; — RF. I).

Kas yra kenozė? Kenozė esą reiškia dieviškojo gyvenimo (ne esmės!) pakitimą. Dievas atsisakąs garbingos savo gyvenimo formos (forma, morfė), kaip šv. Povilas tai vadina, ir prisiima kitą — žemesnę — formą, nepaliesdamas tuo nė menkiausiai savo esmės. Todėl: "Kiekvienas Dievo santykis su kūriniu yra Dievo nužengimas į žemesnę plotmę. Tuo būdu kenozė išplinta į visą Dievo gyvenimą" (DAV, p. 80).

Kenozės įsikūnijęs pavyzdys — Kristus: "laisvas Dievo susižmoginimas, prisiimant žmogiškąją prigimtį su visa jos sąranga ir su visomis jos veiklos savybėmis" (D. la., p. 148). Kenozė — toks Dievo nusižeminimas — rodo, kad "tik apsiribojęs Dievas yra religijos Dievas, vadinasi Dievas, kuris pats savo laisve kildina nebūtį, kad joje kildintų būtybę" (RF. I, p. 266).

Kenozė, pasak autoriaus, yra būdas, kuriuo Dievas tampa mūsuoju TU. Nes santykis Tu-Tu gali kurtis tik toje pačioje plotmėje. O kol Dievas gyvena absoliuto būsena, tol is buvoja anapus mūsų plotmės ... Mes gi į absoliuto plotmę pakilti negalime ... Kenozėje Dievas atiduoda pats save, — sako autorius (plg. RF. I, p. 301, 302).

Taigi, "ir asmeninis Dievas nėra religijos Dievas, jeigu jis yra žmogui tik kitas Aš. Tuo būdu religijos Dievas susiveda į vieną vienintelį matmenį, būtent į **Tu matmenį.** Dievas yra religijos Dievas tik tada, kai jis yra mano Tu" (RF. I, p. 177).

Visa tai turint mintyje ir jos problematiką (žinomą jau iš D. la.), autorius pabrėžia: "Juo didesnė yra Dievo kenozė, juo savaime darosi didesnė žmogaus laisvė. Ne Dievas kaip grėsminga antgamtinė galybė, ne Dievas kaip baudžiąs istorijos teisėjas, bet Dievas asmeninės **tarno** (mano pbr.) išvaizdos yra tobulas mūsų laisvės Dievas" (D. la., p. 135). Kristus, įsikūnijusi Tiesa, padaro mus laisvus, nes Jam kiekvienas **"asmuo yra šventas savyje; šventa yra ir jo laisvė"** (Antanas Maceina: D. la., p. 21), kaip ir jos problematikos prasmė yra šventa.

Antanas Maceina, DIEVAS IR LAISVĖ. Išleido "Ateitis". Redagavo Algis Norvilas. Apipavidalino Jonas Kuprys. Spaudė "Draugo" spaustuvė. Čikaga 1985 m., p. I-VIII, 150 p. Kaina — $5.00.

VILIJA BIJŪNAITĖ, Toronto Maironio mokyklos X klasės abiturientė, įteikia rožę savo motinai mokslo metų pabaigos iškilmėje Lietuvių namuose 1986. V. 24

Nuotr. St. Dabkaus

Laisvės kovų opera

Šilerio – Rossinio opera "Vilius Telis", statoma Čikagoje, vaizduoja šveicarų kovas už tautos laisvę

JUOZAS ŠLAJUS

Pirmas veiksmas. Operos "Vilius Telis" I v. prasideda Šveicarijos kalnų atšlaitėje, kur ruošiamasi šventei. Čia vyksta intriga. Arnoldas galvoja apie keblią padėtį. Jis yra įsimylėjęs prispaudėjų (austrų) Hapsburgų dvaro princesę Matildą. V. Telis, laisvės kovų vadas, įtaria Arnoldą susidėjus su priešu, stengiasi, kad Arnoldas įsijungtų į Šveicarijos išlaisvinimo kovą. Bet Arnoldui sunku apsispręsti tarp tėvynės ir moters meilės. Vyksta dainos, šokiai, strėlės šaudymo varžybos.

Iškilmes pertraukia visus sukrečiantis įvykis: pabėga nuo žiauriojo gubernatoriaus Geslerio kareivių piemuo (Leutholde), nužudęs prispaudėjų pareigūną, kuris bandė jėga pagrobti jo dukrą. Telis jį išgelbsti, perkeldamas kiton pusėn ežero. Bet čia atvyksta kariai su leitenantu Rodolfu, kuris liepia suimti senelį-piemenį ir padegti jų gimtąjį kaimą. Šveicarų liaudis prieš pavergėjus pareiškia savo jausmus: "O Dievo Motin maloninga, užtarki žmogų nelaimingą, tedingsta priespaudos vargai, te laisve džiaugiasi mūs' vaikai", o kiti refrenu vis primena "baisi vergija, garbė su ja kovoti".

II veiksmas. Medžiotojams pakilus eiti, pasirodo princesė Matilda. Ji nori sutikti Arnoldą. Tarp jų yra gili socialinė praraja. Matilda įtikinėja Arnoldą, kad mūšiuose parodyta drąsa suteiks jam teisę turėti ją savo sužadėtine. Pastebi tai Telis, ir įtarimas jam vėl atgyja. Telis praneša Arnoldui, kad jo tėvas buvo kareivių suimtas ir žiauriai nužudytas. Arnoldas, paveiktas baisios žinios ir savo gėdos jausmo, pažada savo nesulaužomą ištikimybę šveicarų laisvės kovom prieš pavergėją. Renkasi laisvės kovotojai. Arnoldas ir Telis pasitinka juos žodžiais: "Sveiki, tautos gynėjai!" Kariai dainuoja:

Drąsiai einam kovon,
Priešą pulsim drąsa ir narsa
Gelbėsim tėvynę ...

Girdisi trimitai, už scenos patriotinės dainos. Jungiasi laisvės kovotojai ir kreipiasi į Telį:

Veski, veski, tik veski tu,
Prisiekiam tau kovot,
Dabar tu veski mus kovon ...

Laisvės kovotojų priesaika:

Garbe prisiekiam ir lemtim
Sava diena, vaikų rytojum,
Prisiekiam Viešpaties vardu,
Kad mes įveiksim pavergėją! ...

III veiksmas. Gesleris Altdorfo mieste organizuoja Šveicarijos užėmimo ir pavergimo sukakties festivalį. Šveicarų šokėjai ir dainininkai nenoriai atlieka jiems austro Geslerio primestas pareigas. Gesleris įsako šveicarams nusilenkti prieš "pergalės ženklą" — jo kepurę, padėtą ant paaukštinimo. Visi nusilenkia, išskyrus Telį ir jo sūnų. Gesleris įsako Teliui nušauti su strėle obuolį, padėtą ant Telio sūnaus Jemmy galvos. Telis suklumpa ir prašo atšaukti tą nežmonišką įsakymą. Gesleris neatšaukia. Telis obuolį numuša, sūnus lieka nepaliestas. Netyčia Teliui iškrenta paslėpta strėlė, kuri buvo skirta Gesleriui, tuo atveju, jei sūnus būtų buvęs nušautas. Abu — tėvas ir sūnus suimami. Matildai prašant, sūnus paleidžiamas, o tėvas pasmerkiamas mirčiai Geslerio tvirtovėje. Telio drąsa ir Geslerio žiaurumas stipriai paveikia susirinkusius žmones. Šveicarai prakeikia Geslerį!

IV veiksmas. Pas Arnoldą renkasi vienminčiai ir prašo jį vadovauti kovai prieš austrus, išvaduoti Telį ir tėvynę. Antroje scenoje prie Lucernos ežero kranto džiaugsmingai susitinka Jemmy ir jo motina. Tuo pasirūpina Matilda. Dabar ir ji pritaria šveicarų išlaisvinimui iš Austrijos jungo.

Pradėti laisvės kovą, duodamas ženklas — vietoj laužo padegamas namas. Liepsnoms šokant į dangų, ežere audra mėto laivą, kurį išgelbsti Telis, perėmęs vairuoti laivą. Staiga pasirodo Gesleris, pilnas keršto Teliui. Šį kartą Telis nedvejuoja — su juo visa sukilusi tauta. "Tėvynė turi būti laisva!" sušunka ir paleidžia iš degančio namo išneštąją strėlę, kuri taikliai pasiekia savo tikslą ir išlaisvina kraštą iš tirono vergijos. Atvyksta Arnoldas ir praneša, kad Aldorfo miestas jau paimtas — tėvynė laisva!

Pasibaigia audra ir vėl ateina dieviška erdvių giedra. Visa minia jungiasi į triumfalinį džiaugsmą:

Dieve, dėka tavai pagalbai
Mes ir vėl laisvi!

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dail. Elena Urbaitytė su septyniais savo tapybos darbais kovo 8-31 d.d. dalyvavo rinktinių kūrinių parodoje "Top of the Eighties", kuri buvo surengta HHAA galerijoje Glen Cove, Long Island, N.Y. Kūrinius šiai parodai atrinko dviejų meno galerijų atstovai — C. Crosman ir dr. J. Van Wagner.

Lietuvių dailininkių draugija, įsteigta Čikagoje prieš 15 metų, sukaktį paminėjo specialia paroda "Žvilgsnis į save", surengta balandžio 18-27 d.d. Jaunimo centre esančioje M. K. Čiurlionio galerijoje. Įvadinį žodį sukaktuvinės parodos atidaryme tarė naujasis Lietuvos garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza. Parodoje su savo įvairaus žanro kūriniais dalyvavo 23 Lietuvių dailininkių draugijos narės: Dalia Aleknienė, Vanda Balukienė, Marija Ambrozaitienė, Nijolė Banienė, A. V. Eivaitė, Marija Gaižutienė, Regina Jautokaitė, Daiva Karužaitė, Jonė Karužaitė, Diana Kizlauskienė, Dalia Kolbaitė, Eleonora Marčiulionienė, Donna Marder, Janina Marks, seselė Mercedes, Jadvyga Paukštienė, Dana Plepytė, Rūta Saliklienė, Zita Sodeikienė, Vida Stankienė, Magdalena Stankūnienė, Ada Sutkuvienė ir Giedrė Žumbakienė.

Ramovėnų skyrius Adelaidėje, Australijoje, yra paskelbęs scenos veikalų konkursą saviveiklinėms išeivijos vaidintojų grupėms. Įsijungti konkursan kviečiami visi laisvojo pasaulio lietuviai. Premijai $500 iš savo iždo parūpino Adelaidės ramovėnai. Pageidaujama, kad konkursui siunčiami veikalai tiktų išeivijos saviveiklinių teatrų scenai, turėtų ne daugiau kaip aštuonis veikėjus, diskutuotų lietuviškas temas. Spektaklio trukmė – pora valandų. Premiją paskirs specialiai sudaryta vertintojų komisija. Premijuotą veikalą bus stengiamasi atspausdinti. Konkursui reikia atsiųsti du kiekvieno veikalo mašinėle rašytus rankraščius, pasirašytus slapyvardžiu. Tikroji autoriaus pavardė su adresu pridedama užklijuotame vokelyje. Konkursui skirti scenos veikalai turi būti atsiųsti "Ramovės" valdybai iki š. m. liepos 1 d. šiuo adresu: Vytautas Vosylius, 19 Janet St., Maylands, 5069 South Australia, Australia.

Budapešto universiteto prof. dr. Endre Bojtar 1985 m. lapkričio pabaigoj svečio teisėmis dirbo Pietinės Kalifornijos universitete ir užmezgė artimus ryšius su Los Angeles lietuviais, juos nustebinęs lietuvių kalbos mokėjimu. Pakviestas "Šviesos-Santaros", jis buvo atvykęs Čikagon ir š. m. vasario 21 d. dalyvavo Lietuvių centre surengtoje vakaronėje, kurią "Drauge" aprašė J. Dainauskas. Prof. dr. E. Bojtaras yra moderniosios literatūros specialistas, tyrinėjantis avangardinę R. Europos literatūrą. Lietuvių kalba jis susidomėjo, norėdamas suprasti "Keturių vėjų" sąjūdžio kūrybos formas. Pradėjo mokytis iš atsitiktinai gauto rusiško lietuvių kalbos vadovėlio. Kelis kartus lankėsi Vilniuje, susipažino su lietuvių kalbos kirčiavimu. Šiandien jis yra tapęs pagrindiniu lietuvių rašytojų kūrinių vertėju vengrų kalbon. Prozos knygas verčia pats, o poezijos knygoms atlieka tik pažodinį vertimą, kurį atiduoda vengrams poetams, paruošiantiems poetinę vertimo versiją. Taip jo ir poeto D. Tandoro pastangų dėka vengrų skaitytojus 1970 m. pasiekė K. Donelaičio "Metai". Prof. dr. E. Bojtaras vengrus taipgi supažindino su Juozo Grušo apsakymais, Kazio Sajos dramomis, Vytautės Žilinskaitės, Vytauto Petkevičiaus ir Kazio Sajos kūriniais vaikams. Plačius kūrybos dirvonus atskleidė prof. dr. E. Bojtaro paruošta lietuvių poezijos antologija vengrų kalba, pradėta liaudies dainomis, M. Mažvydu ir užbaigta jauniausia poete Cieškaite. 1985 m. Budapešte buvo išleista prof. dr. E. Bojtaro lietuvių kalbos gramatika vengrams "Kevės szoval Litvanul". Vakaronės dalyvius su svečiu iš Budapešto supažindino Liūtas Mockūnas. Prof. dr. E. Bojtaras kalbėjo apie lietuvių rašytojų kūrybą. Mūsų tautos dainių Maironį jis lygino su vengrų laisvės kovų poetu P. Sandoru (1823—1849), kuris jaunas žuvo kovoje ir dabar yra laikomas geniališkiausiu vengrų poetu. Pasak prof. dr. E. Bojtaro, lietuvių prozos ir poezijos vertimai taip sudomino vengrus, kad jau galvojama apie lietuvių kalbos katedros įsteigimą Budapešto universitete.

Didžiojoje Vilniaus konservatorijos salėje koncertą "Lietuvių kompozitorių vokalinė-kamerinė muzika" surengė docentė Ona Kavaliauskienė. J. Nabažo, V. Paltanavičiaus, V. Juozapaičio, V. Klovos, A. Kačanausko kūrinius atliko docentės O. Kavaliauskienės paruošti dainininkai: Vilniaus filharmonijos sol. I. Argustienė, konservatorijos pedagogė J. Grickienė, Kauno J. Gruodžio aukštesniosios muzikos mokyklos dėstytoja R. Štreimikytė, Vilniaus operos sol. Z. Žemaitis, konservatorijos studentai — D. Miniotaitė, G. Miliauskaitė, R. Kondrotaitė, R. Batalauskas. Programai vadovavo Kauno dramos teatro aktorė J. Kavaliauskaitė, į tarpus įjungdama J. Degutytės ir V. Jasukaitytės eilėraščių.

Trečiajame teatrų festivalyje "Pabaltijo pavasaris 86" Taline savo geriausius naujus spektaklius rodė Estijos, Latvijos, Lietuvos, Kaliningrado srities ir Gudijos teatrai. Lietuvai atstovavo Vilniaus jaunimo teatras su Justino Marcinkevičiaus drama "Daukantas". Pagrindinį festivalio prizą laimėjo Rygos Lenino komjaunimo teatras už B. Brechto pjesę "Trečiosios imperijos baimė ir neviltis". Vilniečiams du laimėjimus atnešė Justino Marcinkevičiaus "Daukantas". Geriausiu vyro vaidmens atlikėju buvo pripažintas Daukantą vaidinęs V. Bagdonas. Premijos už istorinės minties plėtotę susilaukė "Daukanto" spektaklį paruošusi rež. D. Tamulevičiūtė.

Kompoz. Juliaus Juzeliūno amžiaus septyniasdešimtmetis paminėtas jo kūrinių koncertu balandžio 25 d. Vilniaus filharmonijos salėje. Koncertui J. Juzeliūnas pasirinko pastarųjų penkerių metų laikotarpyje parašytus kūrinius. "Kultūros barų" prizą laimėjusią simfoniją "Lygumų giesmės" atliko S. Sondeckio vadovaujamas kamerinis Lietuvos orkestras su mergaičių choru "Liepaitės", kuriam vadovauja L. Palinauskaitė ir P. Vailionis. Šiltai buvo sutiktas kvartetas "Raga keturiems", jau skambėjęs Austrijoje ir netgi tolimojoje Indijoje. Šiame kūrinyje panaudotus improvizacinius indiečių ragos motyvus subtiliai atliko styginis Vilniaus kvartetas — A. Vainiūnaitė, P. Kunca, D. Katkus ir A. Vasiliauskas. Pirmą kartą Vilniuje buvo atliktas J. Juzeliūno "Koncertas klarnetui ir styginių kvartetui". Vilniaus kvartetui talkino klarnetistas A. Budrys. Sukakties koncerto programon taipgi buvo įjungta kantata "Gėlių kalbėjimas", kuriai J. Juzeliūnas panaudojo išeivijos poeto J. Meko žodžius. Kantatos atlikiman įsijungė Vilniaus filharmonijos sol. R. Maciūtė, sopranas, ir jau minėtas mergaičių choras "Liepaitės". Kūrybinį kompoz. J. Juzeliūno kelią ir jo didelį indėlį lietuvių muzikon apibūdino muzikologas A. Ambrazas.

Juozas Grušas, rašytojas ir žymusis dramaturgas, mirė Kaune 1986 m. gegužės 21 d. Velionis gimė 1901 m. lapkričio 29 d. Žaidžiūnų kaime, Šiaulių apskrityje, studijas Kauno universitete baigė 1931 m. Dirbo mokytoju 1928–39 m., keletą metų redagavo savaitraštį "Mūsų laikraštis", Lietuvių rašytojų draugijai vadovavo 1937-38 m. Į literatūros dirvonus išėjo novelių rinkiniu "Ponia Bertulienė" (1928), romanu "Karjeristai" (1935), novelių rinkiniu "Sunki ranka" (1937), laimėjusiu "Spindulio" bendrovės literatūros premiją. Posūkis dramaturgijon įvyko vokiečių okupacijos metais su drama "Tėvas", kurią 1942-43 m. vaidino Kauno dramos teatras. Pokaryje ši drama buvo perrašyta, pavadinta "Tėvas ir sūnus". Tada jis visą savo gyvenimą susiejo su dramaturgija, jos aruode palikdamas gausius savo kūrinius — "Dūmus", "Vedybų sukaktį", "Adomo Brunzos paslaptį", "Cirką", "Pijus nebuvo protingas", "Gintarinę vilą", tragikomediją "Meilė, džiazas ir velnias", istorines dramas — "Herkus Mantas", "Zigmantas Sierakauskas", Barbora Radvilaitė", "Švitrigaila", "Unija", "Mykolas Glinskis". Respublikine premija buvo įvertintos velionies dramos "Barbora Radvilaitė", "Pijus nebuvo protingas" ir "Švitrigaila". Pokaryje taipgi parašė ir išleistino du apsakymų rinkinius — "Rūstybės šviesa" (1969) ir "Laimingas — tai aš" (1973). Velionis buvo pašarvotas Kauno dramos teatre, palaidotas valdžios lėšomis gegužės 24 d. Petrašiūnų kapinėse.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI virš 30 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais	10-3
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	7 1/2%
180-185 d. termin. ind.	7 1/2%
term. indėlius 1 metų	7 3/4%
term. indėlius 2 metų	7 3/4%
term. indėlius 3 metų	7 3/4%
pensijų s-tą	9 %
spec. taup. s-tą	7 1/2%
taupomąją s-tą	7 %
kasd. taupymo s-tą	6 1/2%
depozitų-čekių s-tą	6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	11 %
mortgičius nuo	9 3/4% – 12 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775

2239 Bloor Street West.

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED

48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3425 Dundas Street West, Toronto, Ont. M6S 2S4

Telefonas: (416) 769-5411

* Raidžių rinkimo bendrovė.

* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.

Skambinkite **Linai Kuliavienei** arba **Vidai Šiaučiulienei**

NEMOKAMA Skambinkite šiandieną!

valdžios knygelė

"Plans, Permits and Payments"

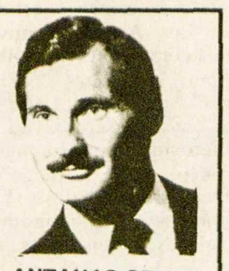

ANTANAS GENYS

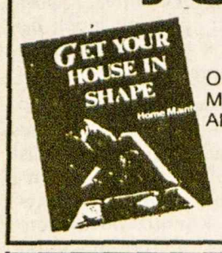

ONTARIO MINISTRY of MUNICIPAL AFFAIRS AND HOUSING

Įsigykite nemokamą egzempliorių!

RE/MAX professionals inc. Realtor

239-3991

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,

22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

Greitas ir tikslus *patarnavimas!*

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 **Telefonas 531-1331**

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) **Telefonas 531-1305**

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)

★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai

★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.

★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynėse Hamiltone Toronto "Aušra" rungiasi su Čikagos "Lituanica" J. Miltenis

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

liudijimas yra nepriimtinas Kanados teisingumo sistemai. Be to, liudininkų kaltinimai parūpinti tik dviem kariniais nusikaltimais įtariamiems Kanados piliečiams, kurių vienas gyvena Toronte ir yra žinomas verslininkams. Abiejų pavardes teisėjo J. Deschenes komisija nutyli. Šiuo metu komisija laukia atsakymo iš Sov. Sąjungos ir Lenkijos į pasiųstą raštą dėl visų pateiktų sąlygų priėmimo.

Kanados spaudoje plačiai nuskambėjo juokingas pranešimas apie du nedidelius ispanų žvejybos laivus, pagrobusius keturis Kanados žvejybos pareigūnus ir bandžiusius pabėgti Ispanijon. Atrodė, kad Atlante vėl prasideda piratų laikai. Kanada savo teritorine žvejybos zona dabar laiko 200 mylių juostą pakrantėse. Žvejyba čia leidžiama vietiniams žvejams, o užsieniečiams reikia specialaus leidimo. Šioje zonoje Kanados žvejybos inspektoriai rado du ispanų laivus "Amelia Meirama" ir "Julio Molina". Į juos įlipo žvalgybinio laivu "Cape Roger" atplaukę du inspektoriai, lydimi dviejų įgulos narių. Ispanų laivus dėl uždraustos žvejybos teritorinėje Kanados zonoje buvo norėta sulaikyti Atlanto vandenyne prie Niufaundlandijos. Ispanų laivai su įlipusiais kanadiečiais nesutojo, bet bandė pabėgti nuo gresiančios baudos. Amerika turi pakrančių apsaugos laivus, o Kanada tik nedidelį skaičių mažų karo laivų, kurie dėl senatvės retai tepasirodo jūroje. Lėtam žvalgybiniam žvejybos laivui "Cape Roger" radijo bangomis teko šauktis greitesnio žvalgybinio laivo pagalbos iš Niufaundladijos sostinės St. John's. Į tą naują žvalgybinį laivą "Leonard Cowley" įlipo šešiolika RCMP policininkų.

Ispanų laivai su išsivežtais kanadiečiais buvo pavyti tik po 48 valandų viduryje Atlanto. Jie nesustojo. Policininkams juos teko pasivyti pripūstais guminiais laiveliais. RMCP policininkai, prieš lipdami į bėgančius laivus, susprogdino visiškai nepavojingą garso ir šviesos bombą. Stiprus švystelėjimas ir sprogimo garsas nugąsdino ispanus. Ispanijos radijas paskelbė pranešimą, kad jų beginkliai laivai buvo sulaikyti vidury Atlanto karo laivo patrankų šūviais, kad ten vyksta nelygi kova. Vėliau pasklido gandai, kad į St. John's uostą RCMP policininkų atlydimus du ispanų laivus tarptautiniuose vandenyse bandys išlaisvinti savo blokada apie 40 ten žvejojančių kitų ispaniškų laivų. RCMP policininkams pagalbon buvo pasiųsta karo lėktuvų, kurie tuos du ispanų laivus ir Kanados žvejybos inspekcijai priklausantį žvalgybinį laivą "Leonard Cowley" atlydėjo į St. John's uostą.

Ten tragikomiška situacija atslūgo — sulaikytų laivų kapitonai, vidurin Atlanto nusivežę keturis kanadiečius, nebuvo apkaltinti piratizmu, nors juos piratais buvo pavadinęs Kanados žvejybos ministeris Tomas Siddonas. Jie tik susilaukė kaltinimų dėl nelegalaus įplaukimo į Kanados zoną, ten vykdytos uždraustos žvejybos, inspektorių teisių pažeidimo. Jiems gresia $150.000 bausmė, laivų konfiskavimas. Šis įvykis priminė kanadiečiams, kad Kanada šiandien beveik neturi karo laivyno, jeigu įstatymus pažeidusius laivus vidury Atlanto reikia vaikytis RCMP policininkams. Šią mintį taikliai pabrėžė karikatūra dienrašytje "The Toronto Sun": RCMP policininkas, krantan iškopiantis ant arklio, virve tempia laivą "Ispanija" ir, atsisukęs į jį, taria: "Nebuvo lengva!..."

Ateitininkų žinios

Metinė šventė birželio 7 d., Toronto Lietuvių namuose praėjo jaukioje ir pakilioje nuotaikoje. Vakaronės metu moksleiviai gražia lietuvių kalba ir įdomiu būdu perteikė pagrindines St. Šalkauskio filosofijos mintis. Studentai uždegė 100 žvakučių, simbolizuojančių Šalkauskio 100 metų gimimo sukaktį. Meninėje programoje L. Underys grojo violončele, D. Baršauskaitė paskambino Mozarto ir Debussy kūrinių. Sekmadienį Lietuvių kankinių šventovėje visos kuopos organizuotai dalyvavo Mišiose. Kun. J. Staškus atlikо įžodžio iškilmes. Jaunučių įžodį atliko V. Dobilaitė ir L. Underys, jaunesniojo moksleivio įžodį atliko D. Dobilaitė, A. Karkaitė, V. Karkaitė, An. Kušneraitytė, Alek. Kušneraitytė, R. Matušaitytė, J. Pranaitytė, V. Ross, V. Underytė. Pamokslą sakė kun. Pr. Gaida. Agapės metu dr. O. Gustainienė, kuopos koordinatorė, pasveikino davusius įžodį, padėkojo kuopų globėjams už jų rūpestingą darbą ir pasiaukojimą, tėvų komitetui už pagalbą ruošiant šventę. A. Karkienė ir L. Underienė jauniesiems įteikė dovanėles už pavyzdingą lankymą susirinkimų ir rūpestingą pasiruošimą įžodžiui. Apgailestauta, kad dėl techniškų kliūčių moksleiviai neužbaigė "Pirmyn jaunime" laikraštėlio, tačiau sekantį sekmadienį bus galima visiems laikraštėlį įsigyti. Linkime visiems gražių vasaros atostogų.

Iki pasimatymo nepaprastojoje konferencijoje Toronte š. m. rugpjūčio 15 d.

Nuoširdus ačiū už aukas — S. Pusvaškiui $20, J. Žiūraičiui $15 ateitininkų veiklai. **L.U.**

Nuoširdžiai sveikiname brolius ir seses ateitininkus švenčiančius savo metinę šventę. Linkime nepalūžti veikloje ir lietuviškume, gyventi Dievo ir tėvynės meile.

"Rambyno" skautų tuntas ir vadovai

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami susitarus telefonu

Asmeninės dovanos giminėms Lietuvoje

Po naujų pertvarkymų ir taisyklių pakeitimo siuntiniams, į Lietuvą, dabar vėl galima siųsti savo artimiesiems naudingų dovanų. Šių metų pradžioje siūlome šiuos dovanų siuntinius:

1986 – 1

Vyriškas arba moteriškas bliuzonas-anorakas, velvetinės "Wrangler" firmos džinsinės kelnės, vyriški arba moteriški sportiniai batai firmos "Adidas".

Šio siuntinio kaina, siunčiant oro paštu – ..... $160.

1986 – 2

"Adidas" firmos sportinė eilutė (kostiumas), sportiniai batai "Adidas" firmos, vyriškas arba moteriškas megztinis, vyriškas arba moteriškas bliuzonas-anorakas, velvetinės arba "denim" medžiagos džinsinės kelnės firmos "Wrangler" arba "Levi".

Šio siuntinio kaina su pašto išlaidom – ..... $280.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu ir naudingiausiu PAVELDĖTOJUI BŪDU.

Dėl smulkesnių informacijų ir patarimų prašome rašyti:

Z. Juras,

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England.

Tel. 01.460-2592.

SPORTAS

Laimėjo Hamiltono "Kovas"

Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynėse Hamiltone š. m. gegužės 3 d. dalyvavo penkios ledo ritulio komandos, kurios sužaidė septynerias rungtynes.

Žaidė dvi Hamiltono komandos, dvi Toronto ir viena Čikagos. Pirmą vietą laimėjo Hamiltono "Kovo" A komanda.

Pradiniai žaidimai

Hamiltono "Kovas" A8 – Toronto II – 3

Hamiltono "Kovas" B3 – Čikagos "Gintaras" 2

Hamiltono "Kovas" A8 – Toronto I 3

Toronto II 3 – Čikagos "Gintaras" 3

Toronto I 3 – Hamiltono "Kovas" B2

Paguodos žaidimai

Čikagos "Gintaras" 5 – Hamiltono "Kovas" B1

Baigminiai žaidimai

Hamiltono "Kovas" A4 – Toronto I 1

Vienas geriausių žaidėjų Hamiltono komandoje buvo Vytas Urabas, įvaręs 10 įvarčių trijuose žaidimuose. **A. Ch.**

GOLFAS

Pastaruoju metu Toronto lietuvių golfo klubas surengė du turnyrus — vieną Glen Eagles aikštėje, kitą — birželio 8 d. Rolling Hills aikštėje. Glen Eagles turnyre dalyvavo 44 golfininkai, kurių geriausiai pasirodė sekantys: A. Stauskas 79, V. Ubeika 79, R. Bagdonas 80, A. Simanavičius 86, R. Šiūlys, R. Strimaitis, R. Šimkus po 88 ir J. Danaitis 89. Su išlyginamaisiais smūgiais laimėtoju tapo E. Makauskas 66, jį sekė V. Ubeika 67, R. Pashkewych ir R. Bagdonas 69, V. Siminkevičius ir St. Kėkštas 70, A. Stauskas 71.

Moterų grupėje su išlyginamaisiais smūgiais rezultatai: D. Blyskienė 69, E. Kėkštienė 75, R. Kymantienė 77, G. Stauskienė 79. Arčiausiai vėliavėlės iš vieno ir dviejų smūgių primetė V. Pulkys, V. Radžiūnas.

Rolling Hills turnyre dalyvavo 37 golfininkai. Geriausiai tą dieną sužaidė V. Kaknevičius 79, S. Kėkštas 81, E. Sudeikis 83, V. Siminkevičius 85; su išlyginamaisiais smūgiais — S. Kėkštas 64, V. Siminkevičius 65. Su išlyginamaisiais smūgiais moterų klasėje laimėjo D. Blyskienė 77, o jaunių — P. Blyskis 65. Premijas už arčiausiai primestus sviedinukus prie vėliavos laimėjo A. Stauskas, Al. Kuolas, V. Kaknevičius. D. Blyskienė laimėjo premiją už geriausiai sužaistą nežinomąją skylę.

Sekantis turnyras įvyks Cherry Hills aikštėje birželio 21 d., 11.30 v.r. (683-1940) į šiaurę nuo Pickering miesto. Geriausia važiuoti 401 keliu iki Brock Rd., tada į šiaurę iki 7 kelio. Pravažiavus 7 kelią sukti į rytus ant pirmo kelio ir maždaug už pusės mylios golfo aikštė. Jei reikia daugiau informacijų, prašom kreiptis į Toronto liet. golfo klubo pirmininką J. Rusinavičių 270-4681.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

7 1/2% už 90 dienų term. indėl.	
7 1/2% už 6 mėn. term. indėlius	
7 3/4% už 1 m. term. indėlius	
7 3/4% už 2 m. term. indėlius	
7 3/4% už 3 m. term. indėlius	
9 % už pensijų planą	
7 1/2% už specialią taup. s-tą	
7 % už taupymo s-tas	
6-7 1/2% kasd. palūkanų sąskaita	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

IMA:

už asmenines paskolas nuo	11 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	10 1/4%
2 metų	10 1/2%
3 metų	10 3/4%
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ar 3 metų	9 3/4%
(variable rate)	

AKTYVAI virš 52 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

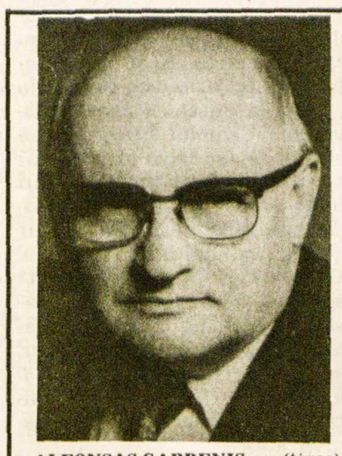

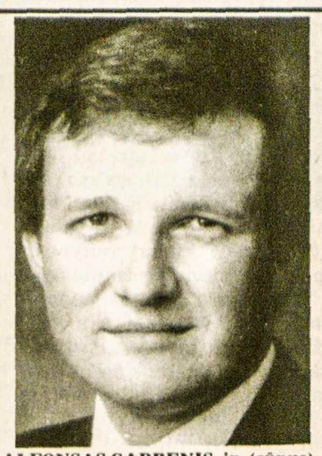

ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose.

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.

Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.

Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.

associate broker

4887 dundas st, west islington, ontario M9A 1B2 res: 767-0999

232-2322

BLOOR WEST VILLAGE – 3 miegamųjų — $149,900.

BLOOR WEST VILLAGE – 3 miegamųjų — $142,500.

HIGH PARK – 13 kambarių — $269,900.

QUEEN-BATHURST – 2 miegamųjų — $82,900.

MARKLAND WOODS – 4 miegamųjų — $215,000.

PALACE PIER – 2 miegamųjų — $188,000.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.

1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus Antanas Bliūdžius

Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.

Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1

Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai

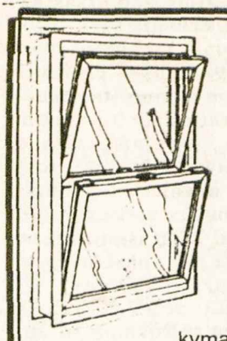

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. *Nemokamas įkainojimas.*

Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu **(416) 545-6556** Hamiltone, Toronte ir apylinkėse prasome skambinti "collect"

Ottawa, Ontario

MOKYKLOS POBŪVIS. Gegužės 24 d. Latvių namuose Dr. V. Kudirkos lituanistinės mokyklos tėvų komitetas suruošė subatvakrį. Vakaro programoje: vakarienė, dainos vieneto "Ramunėlės" koncertas, supažindinimas su mokyklos vedėjos Alės Paškevičienės išleista knyga "Saujelė trupinių" ir šokiai. Dalyvių susirinko apie 80 asmenų. Šio pobūvio tikslas: sutelkti lėšų lietuviškai mokyklai. Koncertinėje dalyje mūsų "Ramunėlės" padainavo keletą dainų, kurios labai tiko šiam pobūviui. Po koncerto pranešėja Rūta Danaitytė pakvietė Albiną Vilniškį supažindinti su Alės Paškevičienės išleista knyga mažiesiems ir jaunuoliams "Saujelė trupinių". Čia buvo peržvelgta knygos rėmai, jos paruošimo kelias ir pacituota keletas būdingų šiai knygai, kritikų išryškintų bruožų. Autorei buvo padaryta staigmena, kai ją — knygos ir 20 metų darbo išeivijos mokyklose sukakties proga pasveikino tėvų komitetas, įteikdamas dovanėlę. Apylinkės valdybos pirm. inž. R. Kličius tarė gražų paskatinantį žodį. Autorė buvo papuošta gražiu korsažu. "Ramunėlių" vadovė R. Kličienė pasveikino jautriu žodžiu, o visas dainos vienetas įteikė geltonų rožų puokštę; kiekviena dainininkė sveikino ir visos kartu su pobūvio dalyviais sugiedojo "Ilgiausių metų". Autorė, nesitikėjusi tokio pagerbimo, sujaudinta trumpu žodžiu padėkojo. Visos "ramunėlės", išskyrus vieną ir vadoves, yra buvusios jos mokinės. Šokių metu buvo loterija, kurioje vertingiausią dovaną — Anastazijos Tamošaitienės spalvotą grafiką laimėjo p. Barisa. Pobūvio metu norintieji įsigijo naująją A. Paškevičienės knygą.

METINĖ ŠVENTĖ. Gegužės 25, sekmadienį, įvyko lituanistinės mokyklos metinė šventė, St. Hyacinth parapijos salėje. Šventės programoje buvo Motinos dienos paminėjimas, mokyklos įsteigimo 35 metų sukaktis ir mokslo metų užbaigimas. Iškilmės prasidėjo pamaldomis parapijos šventovėje, kurias laikė kun. dr. V. Skilandžiūnas. Jo pamoksle buvo išryškintas motinos vaidmuo kiekvieno mūsų gyvenime ir 600 metų Lietuvos krikščionybės sukakčiai pasiruošimo svarba. Po pamaldų sueiga vyko parapijos salėje. Ją pradėjo mokyklos tėvų k-to pirm. J. Augaitis. Paminėjęs lietuviškos mokyklos rūpesčius, dėkojo mokyklos vedėjai už jos triūsą, įteikdamas jai gėlių.

Mokyklos vedėja A. Paškevičienė tarė trumpą žodį apie lietuvę motiną. Ilona Naujokaitytė-Lewis ir Raimundas Verbyla pasikeisdami deklamavo eilėraščius. Jiems baigus, visi vaikučiai su mažom gėlyčių puokštelėm bėgo pasveikinti savųjų mamyčių. Buvo pasveikinta ir vyriausia amžiumi dalyvavusi mamytė — S. Bilevičienė (p.p. Danių ir Vilčinskų uošvė).

Metiniame mokinių pasirodyme visi mažesnieji bendrai deklamavo eilėraščius, padainavo atskirų liaudies dainų posmus, žaidė "Voverytę". Savąją kūrybą skaitė: Aleksas Čeponkus, III sk. mokinys, "Laišką pusbroliui", Ilona Naujokaitytė-Lewis — savo kūrinėlį — "Manoji kilmė", Raimundas Verbyla — "Nemuno legendą".

Muzikinėje programos dalyje Raimundas Verbyla pagrojo porą dalykėlių, o Ilona Naujokaitytė-Lewis pagrojo dūdele dvi lietuviškas liaudies daineles. Programos pabaigai Daiva Jurkutė, baigianti šiais metais mūsų mokyklą, perskaitė savo baigiamąjį rašinį: "Reikšmingosios mūsų tautai sukaktys". D. Jurkutė, be savo tiesioginio mokinės darbo (baigė 9 skyrių kursą), talkino po vieną valandą mokyklos vedėjai mokykloje. Kadangi dešimties mokinių klasėje buvo net 6 skirtingi skyriai, tad vienai mokytojai yra sunku dirbti.

Po trumpos pertraukos mokyklos vedėja priminė mokyklos įsteigimo 35 metų sukaktį. Trumpas to laiko tarpo aprašymas, prisiminimai ir sveikinimai buvusių mokytojų, B-nės pareigūnų, Kanadiškos mokyklos administracijos ir mūsų B-nės švietimo komisijos išspausdinti metiniame leidinyje "Trupinėliai", kuris šiais metais išleistas padidintas (apie 80 psl.).

MOKSLO METUS BAIGIANT. Vedėja, pateikusi darbo apyskaitą, poezijos-prozos užrašymo konkursą, išdalino mokiniams pažymėjimus. D. Jurkutė savo ir kitų mokinių padėką išreiškė muzikos garsais. Vedėja apgailestavo, kad šioje iškilmėje negalėjo dalyvauti KLB krašto valdybos švietimo komisijos pirmininkas ir visiems išreiškė padėką už pagalbą mokyklai. Baigiamąjį žodį tarė apylinkės valdybos pirm. R. Kličius ir įteikė saldainių dėžę D. Jurkutei, kad pavaišintų ir kitus mokinius. Sugiedojus Tautos himną, visi vaišinosi suneštinėmis gėrybėmis.

Vaišių metu buvo apžiūrima mokyklos parodėlė. Be to, buvo galima įsigyti dr. Mildos Danytės neseniai pasirodžiusią knygą "DP Lithuanian Immigration To Canada After The Second World War" ir Alės Paškevičienės knygą "Saujelė trupinių".

Albinas Vilniškis

● Patyriau, kad žmonės, neturį ydų, mažai teturi ir dorybių. (A. Linkolnas).

Toronto Prisikėlimo parapijos choras, vadovaujamas V. VERIKAIČIO, gavėnios metu atlikęs Dubois oratoriją "Septyni Kristaus žodžiai". Ją pakartos sibirinių trėmimų minėjime š. m. birželio 15, sekmadienį, Toronto Lietuvių namuose. Nuotraukos kairėje — sol. RIMAS STRIMAITIS, sol. LINDA MARCINKUTĖ, dirigentas V. VERIKAITIS, akompanjiatorius JONAS GOVĖDAS, sol. JONAS VAŠKEVIČIUS **Nuotr. St. Dabkaus**

Delhi-Tillsonburg, Ont.

APYLINKĖS LIETUVIŠKA MOKYKLA su Motinos dienos paminėjimu baigė mokslo metus gegužės 11 d. vokiečių salėje. Dalyvavo per 300 žmonių. Prie įėjimo motinos buvo papuoštos tai progai paruoštomis gėlėmis.

Šią šventę pradėjo mokytoja A. Dirsienė, lietuviškai ir angliškai pasveikindama motinas, visus susirinkusius, ypač atvažiavusius iš toliau, jų tarpe "Atžalyno" narius iš Toronto. Meninės programos pradžioje "Atžalyno" vadovė V. Dovidaitytė apibūdino pirmuosius šokius: Audėjėlę, Siaudelę, Sėjau rūtą, Dzūkų polką ir Tabalą. J. Olekaitei-Krikščiūnienei grojant akordeonu, į salės vidurį atplaukė šokėjų banga — jaunių grupė. Vėliau įsijungė ir vaikų grupė. Vienu laiku abi grupės šoko viena šalia kitos. Žiūrovų žvilgsniai slydo nuo vienų šokėjų prie kitų, negalėdami atsidžiaugti jų grakštumu ir darniu atlikimu tautinių šokių. Samgu buvo stebėti, kiek gražaus lietuviško jaunimo yra Toronte, kiek iš jų bus puikių šokėjų ateityje. Žinoma, tai nuopelnai gerų vadovų, kurie sugeba ne vien mokyti šokti, bet ir vadovauti, sujungiant visus į gražų vienetą.

Atėjo eilė pasirodyti ir Delhi lietuviškos mokyklos mokiniams. "Brangi mamyte" eilėraštį skaitė vyresniųjų grupė, "Tau, mamyte" — vidurinė grupė. Gražiai nuskambėjo dainėlė "Du gaideliai". "Myliu aš mamytę" deklamavo jauniausiųjų grupė. Baigdami savo pasirodymą, padainavo "Pučia vėjas". Mokyt. A. Dirsienė pasidžiaugė, kad šie mokiniai nuoširdžiai lankė mokyklą. Dauguma atėjo nemokėdami lietuviškai kalbėti, per kelis mėnesius šį tą išmoko; jie prisimins išmoktas lietuviškas daineles, eilėraščius ir lietuvišką mokyklą. Mokytojos tikisi, kad jie visi tęs toliau pradėtą darbą — mokysis gražios, garbingos lietuvių kalbos. Mokiniai, kurie nepraleido pamokų, gavo po dovanėlę. Visi mokiniai be išimties gavo po lietuvišką vėliavėlę su stovu, papuoštu gintaro gabalėliais. Jas pagamino darbšti Obelienių šeima ir padovanojo mokyklai. Tai simbolizavo mokyklos vardą "Gintarėliai", kuris turėjo būti užregistruotas atidarant einamąją sąskaitą. Mokiniai savo mamytėms padovanojo jų pačių padarytus paveikslėlius. Mokykloje dirba jaunos, ernergingos ir darbščios mokytojos: A. Dirsienė, I. Lukošienė, M. Obelėnaitė-Lightfield ir mokyklos administratorė K. Stonkienė, kuri įdėjo daug širdies šią mokyklą organizuojant.

L. Beržinytė, KLB kultūros komisijos atstovė, pasveikino naujai įsteigtą mokyklą, kuri, atrodo, yra trečia savo didumu (37 mokiniai), vadovujama jaunų lietuvaičių mokytojų.

Šventės programą baigė "Atžalynas" šiais šokiais: Pas močiutę augau, Suk, suk ratelį, Blezdingiu jonkeliu ir Malūnu. Galiausiai, visi šokėjai sudarė gražų didelį ratelį likdami žiūrovų atmintyje, kaip gražus tautinių šokių vienetas. Jiems vadovavo gabūs ir energingi vadovai: V. Dovidaitytė, M. Hurst, D. Krivaitė ir R. Turūta. Jų atvažiavimą suorganizavo A. Zander-Zadurskienė; jai įteikta raudonų rožių puokštė.

V. Navickas padėkojo mokytojams už jų darbą ir pasiaukojimą tėvų vardu, o mokiniai joms įteikė gėles. Kun. L. Kemėšiui sukalbėjus maldą, sekė vaišės, kurias paruošė mokyklos mokinių mamytės ir tėveliai su LKM dr-jos pagalba prisidėjusioms maistu. Taip pat buvo ir turtinga loterija.

Ši šventė buvo lyg nauja prošvaistė šios apylinkės lietuvių gyvenime ir, reikia tikėtis, kad jų bus daugiau ateityje. Lietuviškai mokyklai linkime malonių vasaros atostogų ir tikime, kad rudenį vėl susirinks visi naujiems mokslo metams. **B. V.**

VASARIO 16 PROGA KL Bendruomenei aukojo: **$30.00** — J. Lukšys; **$25.00:** — P. Augaitis, A. Budreika; **$20.00** — S. Beržinis, B. Cvirka, V. Galeckas, J. Jocas, J. Jurėnas, A. Kairys, A. Klemkienė, E. Jokubilienė, B. Lukošienė, J. Mačiulis, M. Norkus, P. Pekarskienė, K. Ratavičius, B. Rudokienė, D. Šiurna, A. Steigvilas, B. Stonkus, J. Vitas, E. Vindašienė, V. Vytas, V. Zadurskis; **$10.00** — A. Augustinavičius, V. Čiuprinskas, J. Dadurka, F. Gurklys, B. Gudinskas, A. Lapėnas, K. Lukošius, J. Rimkus, M. Rodokienė, G. Rugienis, M. J. Stankaičiai, A. Skodienė, P. Trečiokienė, J. Vieraitis, F. Vezauskas, J. Vitkauskas; **$3.00:** — E. Gudžiauskienė.

Minėjimo išlaidoms padengti aukojo: Ūkiningų klubas $25.00 ir LAS $25.00. Dėkojame visiems.

KLB Delhi apylinkės valdyba

London, Ontario

YPATINGOS VESTUVĖS. Š. m. gegužės 3 d. sumainė žiedus Rudy H. Willen (Vilembrektas) su Lisa A. Albrechtaite. Šios vestuvės, buvo net keliais atžvilgiais ypatingos. Tai buvo dviejų didžiausių giminių (Dragūnevičių-Albrechtų ir Vilembrektų) susijungimas.

Sutuoktuvės įvyko Redeemer evangelikų liuteronų šventovėje. Apeigas atliko minėtos parapijos klebonas kun. dr. P. Mikelic. Dalyvavo ir kun. A. Žilinskas, vienos ligoninės Toronte kapelionas. Erdvi šventovė buvo pilna dalyvių. Jaunųjų palydą sudarė pamergės — D. Pumputytė, C. Willen, C. Reilly, K. Allen, J. Bateman ir pabroliai — Ch. Dyer, R. Dragūnevičius, A. Albrechtas, R. Genčius ir P. Reilly.

Vaišės įvyko Toni's pokylių salėje, dalyvaujant per 250 svečių. Dalyvavo ir Šiluvos Marijos parapijos klebonas kun. I. Mikalauskas, OFM, ev. kun. A. Žilinskas su žmona ir kun. dr. P. Mikelic su žmona. Vakaro programai vadovavo V. Dragūnas. Tarp eilės kalbėtojų buvo jaunosios tėvelis E. Albrechtas ir jaunojo tėvelis R. Vilembrektas, raginęs jaunuosius nenutolti nuo lietuvybės, nuo lietuviškų papročių ir t.t. Jaunasis savo kalboje (žmonos ir savo vardu) pažadėjo gyvenime tai vykdyti, padėkojo jaunosios ir savo tėveliams. Sugiedota "Ilgiausių metų" jauniesiems, o paskui — trims dalyvavusiems (apie 80 m.) našlėms močiutėms: L. Vilembrektienei, N. Williamson (N. Albrechtienės mamai) ir J. Albrechtienei. Tas linkėjimas buvo skirtas ir ketvirtajai našlei močiutei, negalėjusiai dalyvauti.

Gauta daug sveikinimų raštu iš kitų kraštų, jų tarpe ir nuo ketvirtosios močiutės E. Bekerienės (E. Vilembrektienės mamos), nuo dėdžių, tetų ir t.t. Jaunieji išvyko povestuvinei kelionei, o apsigyventi numato Londone.

Jauniesiems įteikta daug dovanų. Viena jų — tėvų dovana: vestuvės beveik ištisai buvo filmuojamos į garsines vaizdajuostes. Jauniesiems tai bus neužmirštamas svarbiausios gyvenimo šventės prisiminimas. Dar tą pat vakarą vaizdajuostės buvo pademonstruotos ir vestuvių dalyviams. Kita dovana — mamos jaunajai. Ji net 25 metus išlaikė savo vedybinę suknelę vienintelės savo dukros vestuvėms. Ir ji (su mažais pataisymais) buvo ne tik tinkama, bet ir graži. Jaunasis dėvėjo išskirtino grožio baltą fraką. Tai tikrai labai graži pora: vyriškas jaunasis ir... moterišku grožiu bei žavia šypsena švytinti lieknutė janoji! Linkėtina, kad ir jų gyvenimas būtų tolygiai gražus bei laimingas. **D. E.**

Nieko nekaltinant

— Kas tave supažindino su tavąja žmona?

— Mudu patys susipažinom ir dėlto aš nieko nekaltinu...

Advokatė
JOANA E. KURAS, LL. B.
atidarė savo raštinę
3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B
2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas
Telefonai:
įstaigos (416)762-7393
namų 248-9458

ADVOKATAS A. PUTERIS
nuo 1985 metų spalio 1 dienos
perkėlė savo raštinę į
3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS
B.A. M.L.S. LL.B.
3425 Dundas St. W., Suite 201
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonai:
įstaigos (416)763-4319
namų 848-0234

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

SOLD
x. De LIMA REALTY INC.
1280 Dundas St. W Tor.
RE/MAX
Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė
1280 Dundas Street West,
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7
Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas:445-9469

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Gražina Raškauskienė, B.Sc.
allan BROWN
624-6336 namų 624-2199
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
* parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
* įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
* atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas
* uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Gerry Lougheed Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954
PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153
Turner & Porter

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

1986 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS
1. Liepos 2 – 11
2. Liepos 16 – 30
3. Rugpjūčio 20 – 29
4. Rugsėjo 3 – 17
5. Spalio 8 – 17
Grupes liepos 16 ir rugsėjo 3 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirksiu automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius. Sudaromi iškvietimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui. Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus. Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu ir telefonu.
V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Registration No. 0009239
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo pirmadienio iki penktadienio 3 v.p.p.-7 v.v.
tel. 245-9990
nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Ateitininkų metinės šventės pamaldos įvyko birželio 8, sekmadienį, 11 v.r., Lietuvos kankinių šventovėje, dalyvaujant gausiai visuomenei.

— Jaunų šeimų sekcijos susirinkimas įvyko birželio 4 d. Išrinkta nauja valdyba: pirm. Dana Chornomaz, nariai — Virginija Dementavičienė, Romas Dementavičius, Vidas Prasauskas, Irena Petrauskienė.

— A. a. Jonas Ramoška, 85 m. amžiaus, palaidotas lietuvių kapinėse birželio 9 d.

— Sibiriniai trėmimai bus paminėti Lietuvos kankinių šventovėje birželio 15, sekmadienį, 11 v.r. pamaldose.

— Klebonas kun. J. Staškus šią savaitę yra išvykęs atostogų. Grįš birželio 17 d.

— Aukojo: Šv. Jono lietuvių kapinėms $100 — O. Šarūnienė; lietuvių klierikų fondui Romoje $25 — P. Jutelis; a.a. kun. St. Kulbio paminklui lietuvių kapinėse $200 — N. N. iš Montrealio; parapijai $200 — P. ir D. Petrauskai; $100 — J. Juzėnas, P. E. Juteliai, O. Teišerskienė, L. E. Stanevičiai.

— Motinos Teresės labdarai, a.a. J. Duliūnienei mirus, $50 paaukojo I. R. Paškauskai, I. R. Paškauskai (jaunieji), I. O. Turčinai.

— Mišios birželio 15, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Joaną Paulionytę, 11 v.r. — už a.a. Vincentą Staškevičių, a.a. Antaną Rinkūną; Wasagoje 11 v.r. — už a.a. Antaniną Vedeckienę.

Išganytojo parapijos žinios

— Birželio 7 d. susituokė Daniel Victor Spizarsky su Ruth Maria Kasiulis.

— Lietuvių evangelikų teologinių studijų fondo valdybos posėdis — birželio 16 d., 7.30 v.v., parapijos salėje.

— Parapijos tarybos posėdis — birželio 26 d., 6 v.v., parapijos tarybos pirm. V. Drešerio bute (214 Lloyd Manor Rd., Islington, Ont.).

— Birželio 19-22 d.d. įvyks Londone, Ont., pirmas Evangelikų liuteronų bendrijos Kanadoje sinodo suvažiavimas. Lietuvių Išganytojo parapijai atstovaus kun. P. Dilys ir E. Bumeisteris.

— Birželio 22 d., 11.15 v.r., pamaldas laikys parapijos tarybos nariai.

— Kun. P. Dilys birželio 21-25 d.d. bus Čikagoje, kur dalyvaus lietuvių evangelikų reformatų 39-me sinode išeivijoje. Grįš į Torontą birželio 26 d.

— Pamaldas birželio 15 d., 11.15 v.r., laikys kun. P. Dilys.

Lietuvių namų žinios

— Vytauto D. menėje ateinantį sekmadienį popietės metu Tėvo dienos proga bus pagerbti vyrai gėle ir taurele. Pagerbimą ruošia LN moterų būrelis.

— LN baigiami įrengti televizijos aparatai bingo lošimams palengvinti ir sudominti. Šią savaitę jie bus išbandyti ir pradėti naudoti.

— Birželio 3 d. Gedimino menėje įvyko KLB Toronto apylinkės tarybos posėdis. Buvo aptarti paskutinių dviejų Kanados lietuvių dienų reikalai ir apyskaitos. Susirinkimui pirmininkavo A. Vaičiūnas. Šių metų valdyba rengia sibirinių trėmimų minėjimą, "Vilniaus" paviljoną tautybių savaitėje ir rudeniop – apylinkės tarybos rinkimus.

— Adv. H. Steponaitis birželio 8 d., 3 v.p.p., skaitė paskaitą apie įstatymus, liečiančius daugiabučius namus (kondominiumus), ir savininkų teises.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Sibirinių trėmimų paminėjimas mūsų šventovėje — ateinantį sekmadienį per 11.30 v. Mišias, kurių metu choras giedos tai progai pritaikytas giesmes ir po Mišių bus padėtos gėlės prie paminklo už žuvusius ir kentėjusius lietuvius.

— Parapijos biblioteka ir kafeterija jau pradėjo vasaros atostogas.

— Stovyklavietės paruošimas stovykloms pareikalauja daug darbo ir žmonių. Jei kas gali pasišvęsti vieną kitą dieną šiam reikalui, prašom paskambinti stovyklavietės priežiūros komiteto pirmininkui K. Šapočkinui 239-7562.

— Lietuviškai kalbančių vaikų stovykloje dar yra vietos. Kviečiame tėvelius registruoti vaikučius į lietuvišką stovyklą, kuri prasidės liepos 20 d. ir baigsis rugpjūčio 2 d.

— Parapijai aukojo: $500 — A. Barauskienė; $200 — P. D. Petrauskai; $100 — S. V. Liuimos, A. V. Lukai, P. Kudreikis, L. Kunnapuu; $60 — dr. Balsys; $50 — V. Šadreika; vienuolynui $100 — P. Gulbinskas; vyskupo fondui $100 — P. Gulbinskas; klierikų fondui $50 — P. Gulbinskas.

— Mišios birželio 15, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Julių Štendelį, 9.20 v. r. — a.a. Antaną Kėžinaitį, 10.15 v.r. — a.a. Pranciškų Kušlikį, Stasę Viskontienę, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius lietuvius tremtinius, 7 v.v. — už a.a. Joną ir Oną Ališauskus.

Metinė ateitininkų šventė buvo surengta birželio 7, šeštadienį, Toronto Lietuvių namų Gedimino salėje. Susirinkus gausiam būriui dalyvių ir susėdus prie gražiai paruoštų stalų, koordinatorė dr. O. Gustainienė pasveikino susirinkusius moksleivius, studentus, vyresniuosius ateitininkus ir pakvietė sekti moksleivių kuopos paruoštą originalią pynę apie prof. Stasį Šalkauskį, iškilųjį Lietuvos filosofą, ateitininkijos ideologą. Moksleivių kuopa, pasivadinusi Šalkauskio vardu, minėdama jo 100 metų gimimo sukaktį, suplanavo originalų dalyką. Kuopos pirmininkai — Tadas Slivinskas ir Indrė Čuplinskaitė surinko svarbiąsias Šalkauskio mintis ir sudarė nuoseklią pynę. Su žvakutėmis rankose pynės tekstus skaitė Vida Dirmantaitė, Daiva Baršauskaitė, Indrė Čuplinskaitė, Julija Šukytė, Rimas Čuplinskas, Tadas Slivinskas, Laura Dailydaitė. Jie skaitė išsiskirstę po salę, o Šalkauskį inscenizuojantis sėdėjo kėdėje, apstatytoje žvakėmis. Tai buvo trumpas, bet įspūdingas minėjimas, kurį užbaigė sukakties tortai, iškepti 100 skaitmens pavidalu ir papuošti šimtine žvakių. Programą papildė moksleivis L. Underys violončele, akompanuojant muz. J. Govėdui, ir Daiva Baršauskaitė pianinu. Vakaronė buvo paruošta ateitininkių moterų, o prie stalų patarnavo moksleiviai.

Sekmadienį ateitininkai moksleiviai ir studentai su savo kuopų vėliavomis dalyvavo iškilmingose pamaldose Lietuvos kankinių šventovėje, kur jaunučių ir jaunių būrelis atliko įžodį. Įžodžio apeigas atliko kun. J. Staškus, Mišias atnašavo kun. Pr. Gaida ir kun. J. Gutauskas. Pamokslą apie Dievo ir žmogaus išmintį, pasireiškiančią Dievo ir tėvynės šūkyje, pasakė kun. Pr. Gaida.

Metinė šventė baigta agape Anapilio Parodų salėje vaišėmis ir ateitininkų himnu. **Bv.**

Pagerbdami a.a. Mortą Simanavičienę, Anita ir Albinas Krakaičiai paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

Į Mažosios Lietuvos fondą gegužės mėnesį įsijungė su $110 Jonas Gustainis; $100: dr. Antanas Barkauskas, A. D. Braziai, Elena Senkuvienė; $30: dr. Henrikas Nagys; $20: Joana Kęsgailienė; $10: Petras Juodelis.

Fondo valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams. Nuoširdus ačiū E. Senkuvienei ir dr. A. Barkauskui už palankius žodžius bei pažadą ir ateityje fondą pagal išgales remti. Mūsų visų finansinė parama užtikrins, kad istorikai, net ir nelietuviai, ras ne vien tik svetimtaučių sukauptą dokumentacinę medžiagą, liečiančią mūsų tėvynainių likimą. Fondo s-ta "Paramoj" — nr. 8032.

AKTUALUS LEIDINYS

"Išlaisvinimo teologija", parašyta žymaus lietuvių mintytojo prof. ANTANO MACEINOS, jau išspausdinta ir gaunama "Tėviškės žiburių" administracijoje bei knygynuose. Kaina – 5 dol. (JAV-se 5 dol. amerikietiškais). Užsakant paštu, prašoma pridėti 1 dol. persiuntimo išlaidom. Šiame leidinyje sutelkti straipsniai, spausdinti "Tėviškės žiburiuose". Juose gvildenamas dabar visame pasaulyje diskutuojamas išlaisvinimo klausimas.

IŠNUOMOJU Springhurst vasarvietėje kambarį už pigią kainą. Skambinti tel. 766-9876 Toronte.

IŠNUOMOJAMAS vieno miegamojo butas į šiaurę nuo Toronto, prie pat krautuvių, netoli Wasaga Beach. Autobusu ir automobiliu susisiekimas geras. Skambinti tel. 705 - 428-2105, Golden Apple Apts., Main St., Stayner, Ont.

JIEŠKAU MOTERS pasaugoti 4 mėnesių kūdikiui (ateinančios į mūsų namus arba savo namuose) nuo liepos 21 d. Burnhamthorpe ir Pony Trail rajone, Mississaugoje. Skambinti tel. 629-2499.

Sibirinių trėmimų MINĖJIMAS,

rengiamas bendromis estų, latvių ir lietuvių jėgomis,

įvyks š. m. birželio 13, penktadienį, 7.30 valandą vakaro, Šv. Pauliaus šventovėje (anglikonų), (Bloor St. East-Jarvis Street).

Ekumeninėse pamaldose dalyvaus baltiečių dvasiškiai, chorai, solistai, konsulai, vėliavos, Bendruomenių atstovai. Baltiečių federacija kviečia visus baltiečius gausiai dalyvauti ir savo dalyvavimu pabrėžti, kad mūsų tautų holokaustas negali būti užmirštas. Ši gedulinė iškilmė bus mūsų malda ir protestas

Dalyvaukime visi!

Š. m. birželio 15, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose rengiamas.

SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

Apie tremtinius ir Sibiro kalinius kalbės PLB valdybos vicepirmininkė ***Milda Lenkauskienė*** *iš Klivlando. Minėjimui pritaikytą programą atliks Prisikėlimo parapijos choras, vadovaujamas muziko V. Verikaičio, solistai – Jonas Vaškevičius, Rimas Strimaitis, Linda Marcinkutė, akompaniatorius Jonas Govėdas.* Įėjimas – auka. Pelnas skiriamas politinių kalinių šalpai.

Rengia KLB Toronto apylinkės valdyba

Ekumeninės sibirinių trėmimų pamaldos — birželio 13, penktadienį, 7.30 v.v., Šv. Pauliaus šventovėje (Bloor St. East — Jarvis). Kanados baltiečių federacija kviečia dalyvauti visus estus, latvius ir lietuvius. Atskirą sibirinių trėmimų minėjimą rengia KLB Toronto apylinkės valdyba birželio 15, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvių namuose ir visus tautiečius kviečia dalyvauti.

Lituanistinių mokyklų mokytojų suvažiavimas įvyko birželio 7 d. Toronto Lietuvių namų Gedimino salėje. Dalyvavo apie 30 asmenų iš Toronto, Hamiltono ir Montrealio. Paskaitas skaitė mokytojos Laima Beržinytė, L. Vaidilienė iš Toronto ir Zita Krukonienė iš Bostono. Pagrindinis dėmesys teko lietuvių kalbos bei literatūros mokymui bei naujų programų paruošimui. Viena didžiųjų problemų — naujų mokytojų paruošimas. Suvažiavimą rengė KLB krašto valdybos švietimo komisija, pirmininkaujama Vytauto Biretos.

Naujausia prof. A. Maceinos knyga "Išlaisvinimo teologija" jau išsiuntinėta išeivijos lietuvių spaudai. Ji gaunama "Tėviškės žiburių" administracijoje ir parapijų knygynuose. Daug kas ją įsigijo per metinę Toronto ateitininkų šventę.

"Tėviškės žiburių" spaustuvė, įsigijusi naujas elektronines mašinas, atlieka įvairius tekstų rinkimo darbus lietuvių ir anglų kalbomis bei paruošia spausdinimui. Kreiptis į spaustuvės vedėją Vytautą Balčiūną.

Kanados parlamento narys Patrick Boyer (Etobicoke-Lakeshore) domisi lietuvių veikla, dalyvauja jų šventėse, palaiko ryšius su tautinėmis bendruomenėmis. Kai ukrainiečiai surengė demonstraciją š. m. gegužės 17 d. Otavoje, protestuodami prieš sovietų elgesį Černobilio atominės nelaimės atveju, P. Boyer, negalėdamas dalyvauti demonstracijoje, pasiuntė telegramą rengėjams, reikšdamas savo paramą ukrainiečiams.

Ponia Volpertienė, Lietuvos žydė, 88 metų amžiaus, gyvenanti Toronte, yra "TŽ" skaitytoja ir kartais paskambina telefonu redakcijai, pareikšdama savo nuomonę dėl kai kurių straipsnių, liečiančių žydų klausimą. Ji stebisi, kad išeivijos lietuviai per mažai kovoja už lietuvių kalinių išlaisvinimą ir aplamai lietuvių teisę emigruoti iš Sov. Sąjungos.

SENESNIAM VIENGUNGIUI vyrui, gyvenančiam "Vilnius manor", reikalinga moteris nuolatinei priežiūrai ir maisto gaminimui; gali būti ir senesnio amžiaus vyras, kuris norėtų gyventi su juo kartu. Skambinti tel. 767-8209.

A. a. Stasio Teišerskio penkerių metų mirties metinių proga jo žmona Ona Teišerskienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

Tautos fondo valdybos pirm. J. Giedraitis iš Niujorko lankėsi Toronte — Mississaugoje, dalyvavo ateitininkų šventės pamaldose, susitiko su įvairiais pareigūnais, rūpindamasis TF reikalais.

Teresė ir Mykolas Lipšiai iš V. Vokietijos Hamburgo viešėjo Kanadoje keturias savaites, aplankė savo gimines bei pažįstamus Londone ir Toronte. Lydimi Albinos Mašalaitienės ir Broniaus Degučio, aplankė "Tėviškės žiburius" (tapo jų prenumeratoriais) ir kitas lietuvių įstaigas Toronte bei Mississaugoje.

Patikslinimas. "TŽ" 1986 m. 16 nr. straipsnyje "Lietuvių salelė Romoje". Ten minima pavardė A. Avižienienė turėjo būti A. Avižonienė. Atvykęs dėstyti lietuvių kalbos V. Žukauskas; turėjo būti K. Vasiliauskas. Atsiprašom už netikslumus.

"The Toronto Star" 1986. VI. 3 išspausdino vedamąjį "Not Canada's Game", kuriame peikia Sov. Sąjungos poziciją nacių karo nusikaltėlių jieškojime. Esą Sov. Sąjunga daug metų kaltino Kanadą slepiant karo nusikaltėlius, bet kai Deschenes komisija kreipėsi į Maskvą, prašydama leidimo savo advokatams nuvykti į Sov. Sąjungą patikrinti ten esamų dokumentų bei apklausti liudininkų pagal Kanados teisinę procedūrą, Kremlius nesutiko su kanadiečių sąlygomis. Dienraštis daro išvadą, kad sovietams rūpi ne teisingumas, o propaganda. "Atrodo, jie labiau suinteresuoti juodinti kanadiečius, juos skaldyti, ypač Kanados ukrainiečius. Per likusias savaites sovietai turi galimybę parodyti, kad taip nėra, t. y. pakeisti savo nusistatymą ir sutikti su kanadiečių sąlygomis. Jeigu jie to nepadarys, manysime, kad jų motyvai yra politiniai ir kad propaganda yra jų tikslas".

Amerikos lietuviai skautai, dalyvavę sąskrydyje "Anykščių šilelyje" š. m. gegužės 24-26 d.d., atsiuntė visų pasirašytą sveikinimą "Tėviškės žiburiams".

Toronto universiteto odontologijos fakultetą daktarės laipsniu (Doctor of Dental Surgery) šį pavasarį baigė Rita M. Trinkaitė, farmacijos fakultetą bakalauro laipsniu (Bachelor of Science in Pharmacy) — Juozapas-Wojciech Pacepavičius. Diplomų įteikimo iškilmė įvyko š. m. birželio 6 d.

Toronto Lietuvių namų kultūrinės komisijos iniciatyva, birželio 8 d. adv. H. Steponaitis skaitė paskaitą "Daugiabučių' — kondominiumų įstatymai ir savininkų teisės". Ontario valdžios yra išleistos taisyklės. Daugiabučio pastato savininkai išrenka valdybą, kuri pasamdo administraciją. Savininkai metiniame susirinkime nustato metinį budžetą. Jei yra remonto, pakelia mėnesinį mokestį, kurį visi proporcingai turi kas mėnesį mokėti. Pataisymų, apšildymo, elektros, vandens, keltų ir kitų įrengimų mokestį visi savininkai moka proporcingai, nežiūrint kas kiek sunaudoja, nes nėra atskirų skaitliukų.

Jei pirkėjas turi paskolą (mortgičių), tai paskolos savininkas turi balsavimo teisę, o ne pirkėjas. Prieš perkant reikia pasiteirauti, kiek reikės remonto bendram pastatui ir kad pastato bendra kasa nebūtų deficite. Prieš pasirašant sutartį (pasiūlymą), būtinai pasitikrinti su notaru ar advokatu, kad po laiko nereiktų gailėtis. Nepatartina pirkti vadinamų "Co-op" kondominiumų, nes tada esi tik akcininkas viso pastato, o ne savininkas buto. Į pasiūlą reikia įrašyti, kad paliktų visus įrengimus ("fixtures") ir t.t. Rašyti čekį ne vien advokato vardu, bet pridėti žodžius "in trust".

Kainos priklauso nuo vietos, pastato senumo, gyventojų kokybės ir daug kitų dalykų, kuriuos tik geras advokatas gali išaiškinti. Paskaitos klausėsi 98 asmenys. **Dalyvis**

"Bache Securities" registruotas atstovas

VILIUS SERGAUTIS, *B.Sc.,*

mielai jums patarnaus šėrų, lakštų, pelningo investavimo reikaluose.

Tel. 860-3280
18 King St. E.
Toronto, Ont., M5C 1E3

SCM SMITH-CORONA Olympia

rašomosios mašinėlės

Stasys Prakapas, *atstovas*

Rašomosios mašinėlės lietuvišku ir angliškų raidynu, spaudos kioskas (knygos, kasetės, plokštelės), lietuviški žiedai, įvairios dovanos

49 Norseman St., Toronto, Ontario M8Z 2P7
Tel.233-4486

MONTREALQUE

Kun. J. Kubilius po operacijos grįžo iš ligoninės ir sveiksta namuose.

"Lito" valdybos ir komisijų posėdyje gegužės 27 d. buvo pasiskirstyta pareigomis. Dabar valdybą sudaro: pirm. J. Bernotas, vicepirm. Br. Bulota, sekr. A. Drešerienė; nariai: H. Dauderis, A. Gustainis, R. Pocauskaitė-Rudinskienė. Kredito komisija: pirm. J. Kibirkštis, sekr. V. Piečaitis, narys J. Adomonis. Revizijos komisija: pirm. R. Bernotas, sekr. J. Šiaučiulis, narys V. Lukošius.

Danutai Kozak, šią vasarą ištekančiai už Romo Staškevičiaus, gegužės 30 d. Seselių namuose buvo suruoštas mergvakaris. Apie 50 susirinkusių moterų prie vaišių stalo maloniai praleido vakarą ir būsimą jaunąją apdovanojo praktiškomis dovanomis.

Kun. J. Aranausko, AV parapijos klebono, 70 m. amžiaus proga pagerbtuvės įvyko birželio 1 d. Nors lietus lijo nuo pat ryto, bet parapijiečių ir klebono bičiulių tai neatbaidė. Prisirinko arti 200 žmonių. Pradžioje sol. Gina Čapkauskienė padainavo dvi dainas ir iš "Viliaus Telio" operos vieną ariją. Klausytojai iš solistės išsiprašė priedo dar vieną dainą. Akompanavo Mme M. Roch. Kun. Iz. Sadauskui palaiminus vaišių stalus, visi buvo pavaišinti skaniais pietumis.

Sukaktuvininką sveikino AV parapijos komiteto pirm. A. Jonelis, KLB Montrealio apylinkės valdybos pirm. A. Staškevičius, LK Mindaugo šaulių kuopos pirm. A. Mylė, Šv. Onos dr-jos vardu — O. Augūnienė, KLK moterų dr-jos skyriaus pirm. D. Staškevičienė, Kanados šaulių Vilniaus rinktinės, "Nepriklausomos Lietuvos" ir Medžiotojų-žuvautojų klubo "Nida" vardu — J. Šiaučiulis, AV parapijos choro — sol. Ant. Keblys ir skautų bei skaučių tuntų — J. Piečaitis. Mergaičių choras "Pavasaris" savo globėją kun. J. Aranauską pasveikino dviem smagiom dainom. "Pavasariui" dirigavo I. Tark, akompanavo J. Fisher. Atsiradus gimtadienio tortui su daugeliu žvakučių, buvo sugiedota "Ilgiausių metų". Vėliau atvykęs klebonas kun. St. Šileika sveikino Šv. Kazimiero parapijos vardu.

Kun. J. Aranauskas programos atlikėjams, vaišių rengėjams, sveikintojams bei svečiams nuoširdžiai padėkojo.

Programai vadovavo A. Jonelis, o visą renginį suruošė AV parapijos komitetas ir jūros šaulių kuopa "Neringa".

Seselė Palmira išvyko porai savaičių į "Neringą" paruošti stovyklos ateinančiam sezonui.

KLJ sąjunga ir šios sąjungos Montrealio skyrius gegužės 31 d. AV parapijos salėje suruošė šokius. Šokėjai turėjo ateiti keistai apsirengę. Susirinko nedidelis būrys svečių, kurie turėjo pakankamai vietos smagiai pasišokti.

LK Mindaugo šaulių kuopa birželio 22 d. tuoj po pamaldų AV parapijos salėje ruošia tradicines Jonines ir kartu pagerbimą kun. J. Kubiliui, sulaukusiam 80 m. amžiaus. Meninę programą atliks Toronto moterų dainos vienetas.

A. a. Ričardas Waitkus, 31 m. amžiaus, mirė Toronte gegužės 24 d. Palaidotas iš Šv. Kazimiero šventovės gegužės 28 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko žmona ir kiti giminės.

A. a. Jonas Martinaitis, 58 m. amžiaus, mirė gegužės 27 d. Palaidotas gegužės 30 d. Mount Royal kapinėse. Paliko brolį ir kitus artimuosius.

A. a. Stasys Katinas, 59 m. amžiaus, mirė gegužės 28 d. Palaidotas iš anglų Prisikėlimo parapijos šventovės Lachine kapinėse gegužės 30 d. Liko brolis ir dvi seserys, kurių viena su šeima bei kiti giminės.

A. a. Anelė Ūsienė, apie 75 m. amžiaus, buvusi veikli montrealietė, išsikėlusi prieš keletą metų į Kalgarį, ten mirė gegužės 30 d. Liko du sūnūs ir duktė su šeimomis bei kiti artimieji. **B.S.**

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapijoje

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	——	——
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	——
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	——
Sekmadieniais	10.30-12.30	——	10.30-12.30

Atliekame visus bankinius patarnavimus

Aktyvas – virš $17,000,000. rezervas – $600,000.
Dabartinių palūkanų informacija "LITE"

JIEŠKAU RIMTOS, nerūkančios jaunos moteriškės, kuri norėtų dalintis dviejų miegamųjų vienaaukščiu namu Bloor West Village rajone, arti požeminio traukinio. Skambinti Kristinai dienos metu tel. 481-6851 ir vakarais 766-3797 Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA medicininškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniais ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

PRIEŠ TREJETĄ METŲ iš Lietuvos Amerikon atvykęs keturiasdešimties metų išsilavinęs lietuvis nori susipažinti su panašaus amžiaus arba jaunesne moterimi. Rašyti "Tėviškės žiburių" adresu, pažymint ant voko "Algiui".

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

JEIGU JUMS REIKIA MORTGIČIAUS IKI $100,000.00 penkeriem metam ar ilgiau gerom sąlygom iš privačių rankų, skambinkite tel. 763-6498 Toronte.

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba anties susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ, MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.